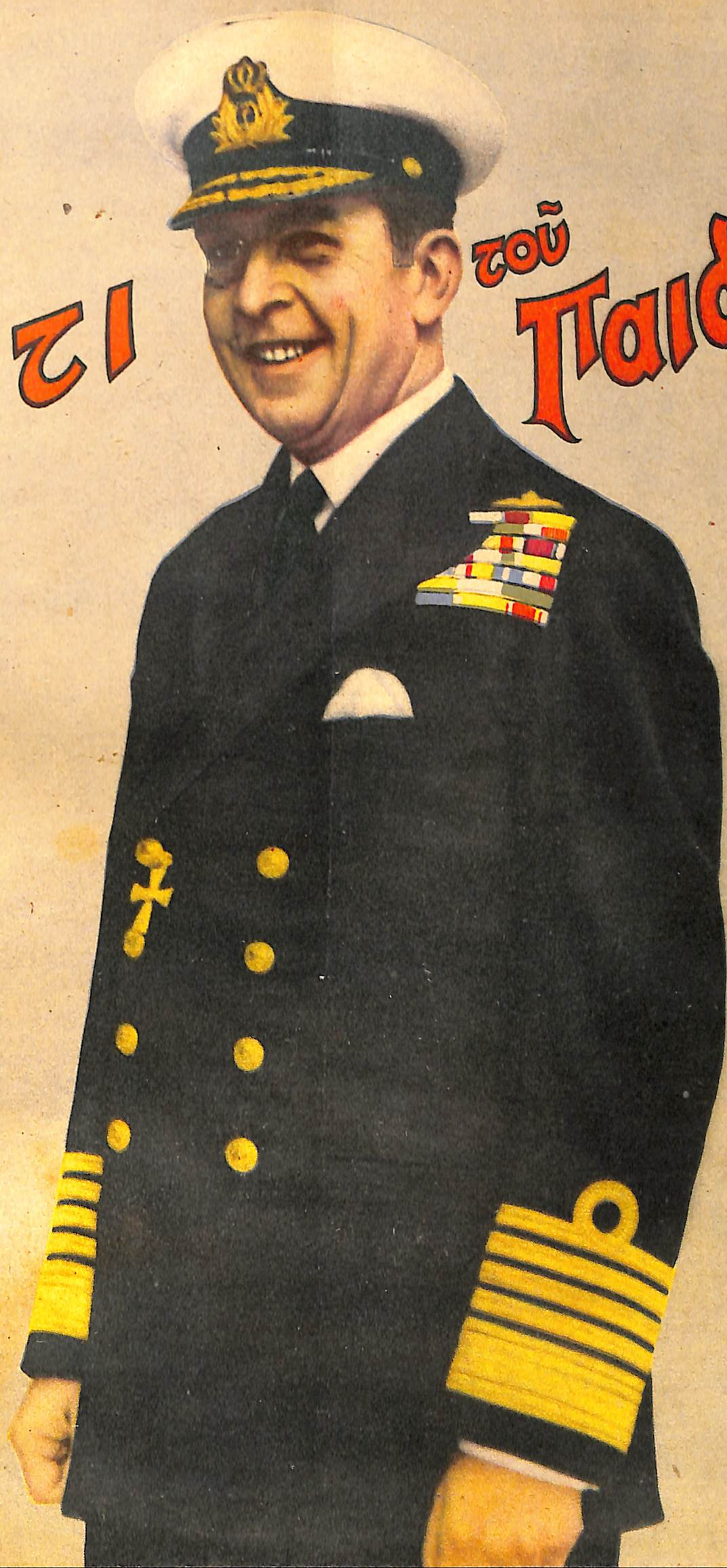
Τό σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

37

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 37 (13)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι	Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται	» 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα..	» 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται	» 10.000

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΜΑΣ

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Καθαρὰ σπαρτιατικὴ ἦταν, εἶπε ὁ Γεροστάθης, ἡ ἀνατροφὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου γιοῦ τοῦ βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, καὶ γι' αὐτὸ τὰ ἔργα του ἦταν μεγάλα καὶ ὠνομάστηκε καὶ Μέγας.

Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, πρόσθεσε ὁ Γεροστάθης, εἶχε καὶ ἠπειρωτικὴ καταγωγὴ γιατὶ ἡ μητέρα του Ὀλυμπιάδα ἦταν θυγατέρα τοῦ Νεοπτόλεμου, βασιλέα τῆς Ἠπείρου. Ὁ παιδαγωγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ποὺ τὸν ἀνάθρεψε, ἦταν ὁ Λεωνίδας, συγγενὴς τῆς μητέρας του Ὀλυμπιάδας.

Ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν ἀκόμη νέος, γυμναζόταν, ἔκανε ἱππασία, κυνηγοῦσε ἄγρια ζῶα. Συνήθιζε δὲ νὰ εἶναι ἐγκρατὴς καὶ λιτὸς νὰ ὑπομένη στὴ σκληραγωγία καὶ τοὺς κόπους. Κι' ἔτσι ἦταν ὑγιής, δραστήριος, ἀνδρεῖος καὶ μεγαλόψυχος.

Μὲ τὰ προτερήματα του αὐτὰ κατάφερε σὲ ἡλικία 20 χρονῶν νὰ διαδεχθῆ τὸν πατέρα του Φίλιππο καὶ νὰ ἐκλεχθῆ στὴν Κόρινθο Αὐτοκράτορας στρατηγὸς τῆς Ἑλλάδας κατὰ τῶν βαρβάρων τῆς Ἀσίας. Κι' ἀκόμη κατάφερε νὰ ὑποτάξη μέσα σὲ 12 χρόνια κάτω ἀπὸ τὸ σκῆπτρο τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τὴ βάρβαρη Ἀσία. Καὶ ἔφτασε τὰ ὅρια τοῦ Κράτους του ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μέχρι τὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό.

Ὅταν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶδε πῶς οἱ στρατηγοί του ἄρχισαν νὰ προτιμοῦν τὴ μαλθακὴ ζωὴ τῶν Ἀσιανῶν τοὺς εἶπε:

—«Μὰ δὲν βλέπετε φίλοι μου, πῶς οἱ βάρβαροι, μαλθακοὶ καὶ ἄνανδροι, νικῶνται μ' εὐκολία ἐνῶ ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, κοπιάζοντες καὶ συνηθίζοντες στὴ σκληραγωγία νικᾶμε διαρκῶς τοὺς βαρβάρους; Δὲν θυμᾶστε πόσο γλυκὸς εἶναι ὁ ὕπνος ὕστερα ἀπὸ τὸν κόπο; Δὲν κάνετε μιὰ σύγκριση ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς Ἀσιανοὺς γιὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι ἡ μὲν καλοπέραση εἶναι δουλικωτάτη ὁ δὲ κόπος εἶναι βασιλικώτατος;»

Εἶχε δίκηο ὁ Μέγας Ἀλέξαντρος. Καὶ οἱ φρόνιμοι αὐτοὶ λόγοι του θὰ μποροῦσαν νὰ σωφρονίσουν πολλούς, ποὺ λησμονοῦν τὶς προγονικὲς ἀρετὲς τους, γιὰ νὰ φορτώνουν τοὺς ἑαυτούς τους μὲ τὰ ἀσιατικὰ ἐλαττώματα, ὅπως εἶναι ἡ τεμπελιά, ἡ μαλθακότητα, ἡ περηφάνεια καὶ ὁ ἐγωϊσμός.

Οἱ ἔνδοξοι πρόγονοι μας ἐξασκοῦντες τὸ μὲν σῶμα τους μὲ τὴ γυμναστική, τὴ δὲ ψυχή τους μὲ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴ μόρφωση, ὄχι μόνο ἐπὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατάκτησαν τὴν Ἀσία καὶ τὴν Ἀφρική, ἀλλὰ καὶ προτοῦ φανῆ ὁ Ἀλέξανδρος κατώρθωσαν νὰ διασώσουν τὴν ἐλευθερία καὶ τὸν πολιτισμὸ τῆς Ἑλλάδας κατατροπώσαντες καὶ στὸ Μαραθῶνα καὶ στὶς Θερμοπύλες, καὶ στὴ Σαλαμίνα καὶ στὶς Πλαταιὲς τοὺς πολυάριθμους βαρβαρικοὺς στρατοὺς ποὺ εἶχαν ξεκινήσει ἀπὸ τὴν Ἀσία γιὰ νὰ ὑποδουλώσουν τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ ἀγαθὸς Γεροστάθης, ὅσες φορὲς μιλοῦσε γιὰ τοὺς ἀρχαίους προγόνους μας αἰσθανόταν ἕνα μεγάλο ἐνθουσιασμό. Μὲ μάτια ποὺ ἔλαμπαν, μὲ ἐκφραστικὲς χειρονομίες καὶ μὲ φωνὴ ζωηρὴ μετάδιδε καὶ στὶς δικές μας ψυχὲς τὴ θέρμη καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς εὐγενικῆς του ψυχῆς.

(Ἀπὸ τὸ Γεροστάθη)

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΑΣ

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μας νὰ μὴ λησμονοῦν τὰ γράφουν στὰ γράμματά τους τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμο καὶ τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσή τους: χωριό, ἐπαρχία, καὶ τὸ ταχυδρομεῖο ποὺ τοὺς ἐξυπηρετεῖ· ἂν ζοῦν σὲ πόλεις ὁδὸ καὶ ἀριθμό.

Παρακαλῶ ὅλους τοὺς ψευδωνυμούχους νὰ μοῦ στείλουν τὰ ἀκριβῆ στοιχεῖα. Δηλαδή: Ὄνομα, ἐπώνυμο, πατρώνυμο, ἰδιότης (μαθητής, ἐργαζόμενος κλπ.). Πόσο χρονῶν εἶναι. Τὴν διεύθυνσή τους καὶ κάθε ἄλλη πληροφορία ποὺ οἱ ἴδιοι τὴν θεωροῦν χρήσιμη.

ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Φροντίστε νὰ ἐγγραφῆτε συνδρομητὲς γιὰ νὰ ἐξακολουθήσετε νὰ παίρνετε τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» στὴν πόλη ἢ στὸ χωριὸ ποὺ θὰ περάσετε τὸ καλοκαίρι σας.

Μὴ λησμονεῖτε πὼς τὸ καλοκαίρι τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» θὰ σταθῆ κοντά σας ἕνας καλὸς καὶ πολύτιμος σύντροφος.

Ἡ γιορτὴ τῆς μάνας

Μανούλα, ὅλα τὰ λουλούδια
στὸ ἁγνό μας περιβόλι
σήμερα κάνουν σκόλη,
ποὺ σκόλη ἔχεις καὶ σύ.

Κἐγὼ πῆγα στὰ πιόμορφα
τὰ σύναξα ἕνα ἕνα
καὶ τἄφερα γιὰ σένα,
μανούλα μου χρυσή.

Πάρτα. Στὸ κάθε φύλλο τους
φιλάκια σὰ βροχούλα·
κάθε φιλὶ κευκούλα
μὲ λόγια μυστικά.

Κιἂν θές, μανούλα ἁγνότερο
λουλούδι στὴ γιορτή σου,
νά, πάρε τὸ παιδί σου
καὶ φίλα το γλυκά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ

❂❂❂

Νεραντζιὰ

Ὤ, τὴ νερατζούλα μας
ποὖναι ὁλανθισμένη
κεῖναι σὰ λευκότατη
νύφη στολισμένη
μὲ τὴν ὀμορφάδα της
μὲ τὰ νυφικά της!
Ὤ, τὴ νερατζούλα μας!
Πάνε τὰ κλαδιά της
κιἀλαφροζυγίζονται
κελαδώντας σπίνοι.
Πίνει τὸ βροχόνερο,
τὴ λιακάδα πίνει,
χαίρεται τἀνθάκια της,
χαίρεται τὸ Μάη,
παίζει μὲ τὸν ἄνεμο
καὶ μοσκοβολάει.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

Κάθε καλὸς φίλος τοῦ «ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» (ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ) πρέπει νὰ γράψη ἕναν τουλάχιστο συνδρομητή. Ὅποιος γράψη δέκα συνδρομητὰς ἐξασφαλίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του μιὰ συνδρομὴ δωρεάν.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Ἡ ὀνομαστικὴ γιορτὴ τοῦ Βασιλιᾶ μας ποὺ πανηγυρίστηκε σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μέχρι καὶ τὸ τελευταῖο χωριό, μ' αὐθόρμητη παλλαϊκὴ συμμετοχὴ καὶ μὲ ἀσυγκράτητο ἐνθουσιασμό, ἔδωσε ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν εὐκαιρία στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ νὰ ἐκδηλώση τὴν ἀγάπη του, τὴ λατρεία καὶ τὴν ἀφοσίωσή του στοὺς Βασιλεῖς του καὶ τὴν πίστη του στὸ Βασιλικὸ θεσμό.

Καὶ πραγματικὰ μεταξὺ τοῦ Βασιλέα καὶ τοῦ Λαοῦ Του ἔχουν σφυρηλατηθῆ δεσμοὶ ἀκατάλυτοι. Ὁ Βασιλεὺς Παῦλος καὶ ἡ Μεγάλη Μάνα ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας, ἡ στοργικὴ Βασίλισσά μας Φρειδερίκη στάθηκαν πάντα δίπλα στὸ λαό, ἐμπνευστὲς καὶ παραστάτες σὲ κάθε ὡραῖο ἀγῶνα, σὲ κάθε δημιουργικὴ προσπάθεια!...

Πόσα καὶ πόσα μεγαλουργήματα, ποὺ θαύμασε καὶ θαυμάζει ὅλος ὁ κόσμος στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχουν τὴν ἀρχή τους στὴν ἔμπνευση καὶ τὴν πρωτοβουλία τοῦ Μεγάλου καὶ δοξασμένου Βασιλιᾶ καὶ τῆς ἀκούραστης καὶ τιμημένης Βασίλισσας; Καὶ οἱ δύο πρωταγωνιστὲς στοὺς ἡρωϊκούς μας ἀγῶνες. Πρῶτοι στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς φωτιᾶς. Στάθηκαν βράχοι ἀσάλευτοι, μπροστὰ στὴν κτηνωδία τῆς βίας καὶ στὴν θηριωδία τῶν ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν. Δὲν δείλιασαν ποτέ τους. Στάθηκαν οἱ ἐμψυχωταὶ τοῦ στρατευμένου λαοῦ, οἱ πιὸ γενναῖοι ἀπὸ τοὺς γενναίους!

Ὁ Βασιλιᾶς - Στρατιώτης πρῶτος στὶς προφυλακὲς παρακολουθοῦσε ἀπὸ κοντὰ πότε τὴν τιτανικὴ ἄμυνα καὶ πότε τὴ νικηφόρο προέλαση τοῦ ἔνδοξου στρατοῦ Του.

Ἡ Βασίλισσα κι' αὐτὴ βρέθηκε τόσες φορὲς κοντὰ στὸ μαχόμενο στρατιώτη, ἐκθέτοντας τὴν τόσο πολύτιμη ζωή της, πότε στὴν ἡρωϊκὴ Κόνιτσα, πότε στὴ Μακεδονία, πότε στὴν Στερεά.

Μὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας μας, πῶς θὰ μπορέσουν νὰ λησμονήσουν ποτὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ Βασιλικοῦ ζεύγους στὸ παιδοφύλαγμα; Ὁ Βασιλιᾶς μὲ τὶς τεχνικές Του σχολές, ἡ Βασίλισσα μὲ τὶς παιδοπόλεις ἔσωσαν τόσα παιδιὰ ποὺ κινδύνευαν τὸν ἔσχατο κίνδυνο εἴτε ἀπὸ τὴ συμμοριτικὴ μανία εἴτε ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ ἐπιρροή.

Πάντοτε ὁ Βασιλιᾶς καὶ ἡ Βασίλισσα στὶς ἐπάλξεις τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων προασπιστὲς καὶ δημιουργοὶ τῶν ἑλληνικῶν πεπρωμένων συγκεντρώνουν σήμερα τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἔθνους.

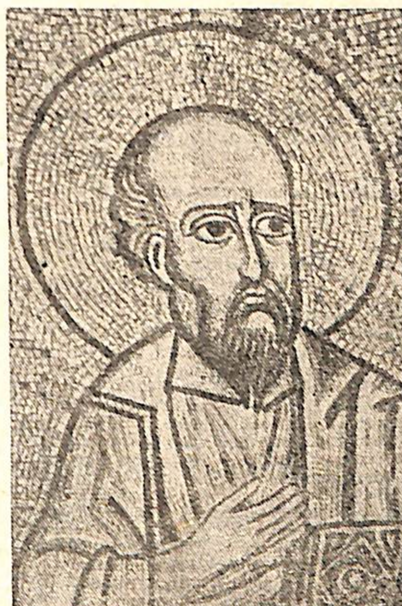
Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» ἀπευθύνουν στὸ Βασιλέα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ὀνομαστικῆς γιορτῆς Του, εὐλαβικὰ τὶς πιὸ ἄδολες καὶ εἰλικρινεῖς εὐχές τους.

Νὰ ζήση χρόνια πολλὰ γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδας μας.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴ Κόρινθο

Δημοσιεύουμε σήμερα τὸ 2ο ἄρθρο — τὸ τελευταῖο — τοῦ ἀείμνηστου Α. Ι. Γκιάλα σχετικὸ μὲ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν Κόρινθο.

«Ἂν αἱ Ἀθῆναι στὸν καιρὸ τοῦ Παύλου βρίσκονταν σὲ παρακμή, ἡ Κόρινθος, ἀντίθετα, ἦταν τότε στὴν μεγαλείτερη ἀκμή της. Τὸ 146 π. Χ., ὅταν ἡ Ἀχαϊκὴ συμπολιτεία διαλύθηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἡ Κόρινθος κατεστράφη, οἱ περισσότεροι κάτοικοί της ἐσφάγησαν, οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ πουλήθηκαν δοῦλοι. Γιὰ ἑκατὸ χρόνια ἡ Κόρινθος ἦταν ἕνας σωρὸς ἀπὸ ἐρείπια. Ἀλλὰ τὸ 46 π. Χ. ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, ἐκτιμῶντας φαίνεται, τὴν ἐπίκαιρη γεωγραφική της θέση ἀποφάσισε νὰ τὴν ξαναχτίση. Ἡ καινούργια πόλις προώδευσε μὲ ρυθμὸ καὶ δὲν ἄργησε νὰ φθάση καὶ νὰ ξεπεράση τὴν παλιά. Κι' ἔτσι ὅταν μετὰ ἕνα αἰώνα (τὸ 51 μ.Χ.) ἦρθε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Παῦλος στὴν Κόρινθο, αὐτὴ ἦταν πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Ἀχαΐας ποὺ περιελάμβανε τὴν Πελοπόννησο καὶ τὴ Στερεά! Οἱ ἐλεύθεροι κάτοικοί της ἦταν περίπου 100 χιλιάδες, κι' οἱ δοῦλοι σχεδὸν τετραπλάσιοι, σύμφωνα μὲ ἀρχαῖες πληροφορίες. Τὸ ἐμπόριό της ἦταν σὲ πολὺ μεγάλη ἄνθιση, πλοῦτος ἄφθονος ἐμαζεύοταν.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Δυστυχῶς ὅμως ὁ ὑλικὸς πολιτισμὸς δὲν συνεβάδιζε μὲ τὸν πνευματικό. Ἐκεῖνα ποὺ εἴπαμε γιὰ τὴν Ἀθήνα τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἰσχύουν καὶ γιὰ τὴν Κόρινθο. Ἀπὸ ἄποψη θρησκευτικὴ ὁ λαὸς βρισκόταν σὲ κακὰ χάλια. Οἱ μορφωμένοι δὲν ἐπίστευαν τίποτα καὶ περιγελοῦσαν τὴν εἰδωλολατρικὴ θρησκεία γιὰ τὴν ψευτιὰ ποὺ ἔκλεινε μέσα της. Ὅσοι κρατᾶνε τὴν πολυθεϊκὴ θρησκεία εἶχαν ξεπέσει σὲ δεισιδαιμονίες καὶ προλήψεις γελοῖες πολλὲς φορές.

Παράλληλα μὲ τὴν ἠθικὴ κατάπτωση ἐβάδιζε καὶ ἡ ἠθικὴ παραλυσία.

Καὶ ὅμως κάτω ἀπὸ τὴ στάχτη αὐτὴ τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀνηθικότητος, κρυφόκαιγαν σπίθες, ποὺ περίμεναν τὴν ὥρα, γιὰ ν' ἀναδώσουν τὴ φλόγα τῆς πίστεως καὶ τὴ γλυκειὰ ἀνάλαμπή τῆς ἀρετῆς. Ἀνάμεσα στὸν λαὸν αὐτὸν ὑπῆρχαν πολυάριθμες ψυχὲς ποὺ διψοῦσαν φῶς καὶ ζητοῦσαν ἀλήθεια:— ψυχές, ποὺ, καθὼς καὶ στὴν Ἀθήνα, καρτεροῦσαν καὶ προσδοκοῦσαν τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ κάποιος οὐρανόσταλτος ὁδηγὸς φωτισμένος θὰ τοὺς ἐσήκωνε ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τὸν πέπλο καὶ θὰ τοὺς ἀποκάλυπτε τὸν ὀνειρεμένο κι' ἐπιθυμητὸ Ἄ γ ν ω σ τ ο Θ ε ό.

Καὶ νά ποὺ ὁ ἀπεσταλμένος αὐτὸς ἦρθε. Ἦταν ὁ Παῦλος, ὁ φτερωτός, ὁ μεγάλος, ὁ μεγαλουργὸς Ἀπόστολος. Ἔρχεται γιὰ νὰ κηρύξη τὸ εὐαγγέλιο τῆς λυτρώσεως, νὰ φέρη τὸ μήνυμα τοῦ λυτρωμοῦ, τοῦ πνευματικοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι κομιστὴς μιᾶς καινούργιας διδασκαλίας, νέας θρησκείας, νέας πίστεως, ποὺ ὁ κόσμος ἀγκαλιάζοντάς την θὰ ξαναβρῆ τὸ δρόμο του, θὰ ἐξαγνίση τὸ παρελθὸν μέσα σ' ἕνα ἁγνὸ παρόν, καὶ θ' ἀντλήση ἀπ' αὐτὲς δυνάμεις καινούργιες, μὲ τὶς ὁποῖες θὰ συγκρατηθῆ ἀπὸ τὸ κατηφόρισμα καὶ θὰ πάρη ξανὰ τὴν ἀνιοῦσα.

Καὶ τὴν ἀγκάλιασε τὴν πίστη τὴ χριστιανικὴ ὁ λαὸς τῆς Κορίνθου. Τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου εἶχε ἀπόδοση λαμπρή. Ἀσύγκριτα μεγαλείτερη, παρ' ὅσο στὴν Ἀθήνα. Ἀντίδραση παρουσιάστηκε μονάχα ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Κορίνθου. Φανατικοὶ καθὼς ἦταν προσπάθησαν νὰ φέρουν ἐμπόδια στὸ ἔργο τοῦ Ἀποστόλου, κίνησαν ταραχές, προσπάθησαν νὰ τοῦ κάμουν κακό! Μὰ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ποὺ ἦταν πολὺ περισσότερος, αὐτὸς ἄνοιξε διάπλατα τὴν καρδιὰ πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ ἐσταυρωμένου. Ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες πολυάριθμοι ἀκροατὲς προστρέχουν στὰ κηρύγματά του. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς προλέγει στὸν Παῦλο τὴ μεγάλη καρποφορία ποὺ θἄχη ἐδῶ ἡ διδασκαλία του. Καὶ τοῦ παραγγέλλει: «Λάλει καὶ μὴ σιωπήσης. Γιατὶ στὴν πόλη αὐτὴ ὑπάρχει πολὺς λαὸς δικός μου».

Ἐνάμιση χρόνο ἔμεινε στὴν Κόρινθο ὁ Παῦλος. Κάθε μέρα ποὺ περνοῦσε ἦταν μιὰ νέα κατάκτηση καὶ μιὰ νέα αὔξηση τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου. Ξαναῆρθε καὶ δεύτερη φορὰ καὶ τρίτη. Ὁ χριστιανισμὸς στὴν Κόρινθο, τὸ μεγαλείτερο κέντρο τῆς Ἑλλάδος, ἐρριζοβόλησε βαθειά. Τὸ κατρακύλημα ἐσταμάτησε. Ἡ ἀποσύνθεση εἶχε προληφθῆ. Μιὰ καινούργια ζωὴ ἄρχισε ν' ἀνθοβολᾶ στὰ ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ κόσμου.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

●

Ὁ μεγάλος ἀδελφὸς

Χρύσων' ὁ ἥλιος τὰ τεμένη τ' Ἀπόλλωνα...
(τῆς Ἀθηνᾶς...
Βωμοί, σπασμένα μάρμαρα, μνημεῖα
βλέπεις ὁλοῦθε, ὅπου κι' ἂν γυρνᾶς,
Ἐδῶ τὸ πνεῦμα ἔχει κατοικία!...

Ἐδῶ τὸ φῶς κι' ἡ γνώση σμίγουν ἁπαλά.
στὴ χώρα τῶν γλαυκῶν τί ἦρθες νὰ κάνης
ξένε; γνωρίζουμε ἐμεῖς τόσα πολλά! τόσα
(πολλά...
τὰ λόγια σου μὴ χάνεις!

Καὶ κεῖνος στάθηκε σιμὰ στὸ βράχο
κυττῶντας τῶν Σοφῶν τ' ἄμετρα πλήθια!...
Δὲν ἦταν τραγωδός... Σοφός... μονάχα
τὸ μήνυμα ἔκρυβε στὰ στήθια!...

Μὰ σὰν ἀνέμισ' ὁ χιτῶνας του στὸ φῶς
οἱ Πᾶνες, οὔρλιαξαν στὰ δάση!...
Τρέμει στὸ βάθρο του ὁ Δίας, καὶ καθὼς
ἀρχίζ' ὁ Ξένος, πέφτει... Ἔχει σπάσει!...

Ἐκεῖνον π' ἔλειπε Ἐκεῖνος εἶχε φέρει...
Μεγάλη ὥρα, στὴ χώρα τῶν Σοφῶν!
Ποιὸς Τ' ὄνομά Του ἀπ' ὅλους δὲν τὸ ξέρει!
Εἶν' ὁ Μεγάλος Ἀδελφὸς τῶν ἀδελφῶν!

ΝΙΚΟΣ Μ. ΚΑΜΒΥΣΗΣ

Καλοκαιρινές ἱστορίες

Ο ΚΥΡ ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ

Ἦταν Ἰούλιος μήνας, καὶ μεσημέρι καφτερό, νυσταγμένο.

Δυὸ τρεῖς σκονισμένες ἐλιὲς ἔρριχναν τὴ λεπτή τους σκιὰ στὸ πυρωμένο χωράφι. Ψηλὰ στὰ κλαδιά τους τραγουδοῦσαν τὰ τζιτζίκια.

Ἡ Μαυροῦκα κι' ἡ Γοργή, δυὸ μυρμηγκάκια ἀνέβαιναν σὲ μιὰ ἀπ' τὶς ἐλιὲς γιὰ νὰ βροῦν κάτι καλὸ νὰ προσθέσουνε στοὺς θησαυροὺς τῆς ἀποθήκης τους. Προχωρούσανε βιαστικὰ μὰ ἡ δίψα τὶς βασάνιζε, καὶ στάλα δροσιὰ δὲν βρίσκονταν. Τόση ξηρασία ἤτανε τριγύρω.

— Γιὰ κοίτα, Μαυροῦκα, εἶπεν ἔξαφνα ἡ Γοργή: τυχερὸ θηρίο ποὺ εἶναι ὁ τζίτζικας! Κοίτα τον ποὺ πίνει τόσο μακάρια ἀπὸ μιὰ πηγὴ ποὺ βρῆκε στὸ κλαρί.

— Ἀστεία μοῦ φαίνεσαι, Γοργή, σὰν λὲς «βρῆκε μιὰ πηγή». Δὲν τὸ ξέρεις πὼς ὁ τζίτζικας ἔχει ἕνα τρυπάνι καὶ μόνος του ἀνοίγει τὶς πηγὲς στὰ κλαριά;

Ἡ Γοργὴ εἶχε σταθῆ καὶ σὰν μαγεμένη κοίταζε τὸ θηρίο ποὺ ἔπινε.

— Ἄχ, Μαυροῦκα, ὁ χυμὸς ξεχειλᾶ γύρω στὸ πηγάδι! Νὰ τολμοῦσα νὰ ρουφήξω λιγάκι.

— Κουράγιο Γοργή! Εἶναι κουτὸς ὁ τζίτζικας, καὶ πίνει τόσο λαίμαργα καὶ τραγουδάει τόσο τρελλά, ποὺ δὲν θὰ μᾶς δῆ, οὔτε θὰ μᾶς ἀκούσῃ ἂν τὸν πλησιάσουμε...

— Φοβᾶμαι, Μαυροῦκα, φοβᾶμαι! Μὲ μιὰ ποδάρα του ἂν μᾶς πλακώσῃ, πάει χαθήκαμε.

Μὰ ἦταν τόση ἡ δίψα τους ποὺ δὲν βαστιόνταν καὶ τρέμοντας τὰ μυρμήγκια πλησίασαν τὸ θηρίο καὶ ρούφηξαν μιὰ γουλιὰ χυμό.

Ὁ τζίτζικας δὲν τὰ πρόσεξε.

— Ζῆσε, ζῆσε, ζῆσε! τραγουδοῦσε τρελλά.

— Καλὸς ποὺ εἶναι ὁ χυμός, ψιθύρισε ἡ Γοργὴ γλείφοντας τὰ χείλη της.

— Δὲν σοῦ εἶπα πὼς εἶναι κουτὸς ὁ τζίτζικας! εἶπε θριαμβευτικὰ ἡ Μαυροῦκα. Πίνω στὴν ὑγειά του, νὰ μᾶς ζήσῃ πολλοὺς μῆνες.

— Εὐχαριστῶ γιὰ τὶς καλὲς εὐχές, ἀπάντησε τότε ὁ τζίτζικας.

Τὰ μυρμήγκια τρόμαξαν καὶ ἔφυγαν τότε τρεχάτα.

— Αἴ, ποῦ μοῦ πᾶτε, γειτόνισσες; τί φοβᾶστε; φώναξε τὸ θηρίο.

— Μπά! γειτόνισσες μᾶς λέει, ψιθύρισε ἡ Μαυροῦκα, θὰ μᾶς παίρνῃ γιὰ ἀριστοκράτισσες. Δὲν θὰ ξέρῃ πὼς ὅλη μέρα δουλεύουμε γιὰ νὰ μαζέψωμε τὸ φαγί μας.

Πάλι πῆραν θάρρος τὰ μυρμήγκια καὶ πλησίασαν λιγάκι.

— Δὲ μοῦ λές, Κὺρ Τζίτζικα, εἶπε μὲ πιότερη τόλμη ἡ Μαυροῦκα, μήπως ἐνοχλεῖ τὴν ἀφεντιά σου νὰ ρουφοῦμε τὸ χυμὸ ποὺ ξεχειλᾶ ἀπὸ τὸ πλούσιό σου πηγάδι;

— Ἄ, μπά, καθόλου! εἶπε μὲ καλωσύνη ὁ τζίτζικας. Πιὲς ὅσο θέλεις γειτόνισσα. Ζῆσε, ζῆσε, ζῆσε!

— Εὐχαριστοῦμε, Κὺρ Τζίτζικα· ξανάπαν τὰ μυρμήγκια. Καὶ ἀμέσως ἄρχισαν νὰ ρουφοῦν τὸ μεθυστικὸ χυμό.

Ἀφοῦ ξεδίψασε λίγο ἡ Μαυροῦκα, θέλησε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειά της, ποὺ κι' ἐκείνη σὰν τὴν δίψα τὴν βασάνιζε.

— Γιὰ ποιὲς μᾶς παίρνεις Ἀφέντη τζίτζικα, καὶ μᾶς λὲς γειτόνισσες; Δὲν τὸ ξέρεις πὼς ἐμεῖς ζοῦμε ταπεινὰ στὸ χῶμα μέσα.

— Ἄμ κι' ἐγώ, ἔκανε ὁ τζίτζικας, δὲν ἔζησα τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια στὸ χῶμα χωμένος, δίχως νὰ βγῶ οὔτε μιὰ στιγμούλα; Στὸ χῶμα ζούσαμε ἐγὼ καὶ τ' ἀδέλφια μου καὶ τὰ ξαδέλφια μου, μὰ ὁ καθένας στὴ γωνίτσα του μόνος καὶ ἔρημος. Κάποτε στὴ μοναξιά μου ἄκουγα τὰ βαριά σας βήματα, σὰν ἐρχόσαστε φορτωμένα στὴν ἀποθήκη σας. Μόλις λίγες μέρες εἶναι ποὺ βγῆκα ἀπὸ τὴ γῆ. Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω γειτόνισσες. Ζῆσε, ζῆσε, ζῆσε! τραγούδησε ἔξαφνα μὲ ὁρμὴ ὁ τζίτζικας. Ὡραῖα ποὺ εἶναι ἐδῶ ἀπάνω, ποὺ ζεσταίνει ὁ ἥλιος καὶ θαμπώνει, τὸ φῶς. Ζῆσε, ζῆσε, ζῆσε!

Κάτι μυρμήγκια ἀπὸ τὴ φωλιὰ τῆς Μαυρούκας καὶ τῆς Γοργῆς πῆραν θάρρος ποὺ εἶδαν τ' ἀδέλφια τους νὰ μιλοῦν μὲ τὸ θηρίο, καὶ πλησίασαν νὰ πιοῦν κι' αὐτά.

— Φανταστῆτε, εἶπε χαρούμενα ἡ Γοργή, ὁ Κὺρ Τζίτζικας μᾶς ὀνομάζει γειτόνισσες καὶ λέει πὼς ἔζησε τέσσερα χρόνια στὸ χῶμα χωρὶς νὰ βγῆ ποτέ του.

— Μὰ δὲν σὲ εἶδα ποτὲ στὴ γειτονιά μας, Κὺρ Τζίτζικα, εἶπε ἕνα ἀνοιχτομάτικο μυρμηγκάκι.

— Καὶ νὰ μὲ εἶχες δῆ δὲ θὰ μὲ ἀναγνώριζες. Ἤμουν μικρὸς τότε καὶ ἄσπρος

καὶ δὲν εἶχα καὶ φτερά. Τί νὰ τὰ κάμω στὸ χῶμα μέσα. Ὅταν βγῆκα, ἔρριξα τὸ βρώμικο ροῦχο ποὺ μὲ κουκούλωνε καὶ ξεδίπλωσα τὰ φτερά μου. Τώρα, ναί, τὰ χρειάζομαι. Τὰ χρειάζομαι νὰ ξεφεύγω ἀπ' τὰ πουλιὰ καὶ τὶς ἀκρίδες, τοὺς ἐχθρούς μου, τὰ χρειάζομαι νὰ πετῶ στὸ ζεστὸ πανηγύρι νὰ ζῶ, νὰ ζῶ, νὰ ζῶ!

Πάλι τὸν συνεπῆρε τὸ μονότονο τραγοῦδι του. Ξέχασε τὰ μυρμήγκια καὶ τὶς κουβέντες τους. Ἡ καρδιά του ξεχειλοῦσε ἀπὸ χαρὰ νὰ ζῆ στὴν πλατειὰ φύση μέσα, ὅπου ὁ ἥλιος πύρωνε, καὶ ὁ χυμὸς ἔτρεχε ζεστὸς καὶ μεθυστικὸς κάτω ἀπὸ τὶς φλοῦδες τῶν κλαριῶν.

Τὰ μυρμήγκια εἶχαν ξεχάσει τὸ φόβο τους. Τὰ πιὸ μικρὰ γιὰ νὰ βροῦν θέση νὰ πιοῦν κι' αὐτά, περνοῦσαν κάτω ἀπ' τὴν κοιλιὰ τοῦ θηρίου, κι' ἐκεῖνο σηκώνονταν φιλόφρονα ψηλὰ στὰ πόδια του νὰ τοὺς ἀφίσῃ τόπο.

— Τί καλὸς ποὺ εἶναι ὁ Κὺρ Τζίτζικας, εἶπε ἕνα μυρμηγκάκι.

— Ἄ μπά, εἶπεν ἡ Μαυροῦκα, εἶναι ἕνας παλιοεγωϊστής. Ἐνῶ ἤμαστε τόσοι πολλοὶ οὔτε ἀρκετὴ θέση μᾶς ἀφίνει, οὔτε ἀρκετὸ χυμό. Μόνος του πίνει παραπάνω ἀπὸ ὅτι πίνομε ὅλοι μαζί.

— Μὰ δικό του εἶναι τὸ πηγάδι, εἶπεν ἡ Γοργή, καὶ καλωσύνη του ποὺ μᾶς ἀφίνει νὰ πιοῦμε κι' ἀπ' τὸ περίσσευμα ἀκόμα.

— Δικό του! Γιατὶ δικό του; Γιατὶ βρέθηκε πιὸ μεγάλος καὶ πιὸ δυνατὸς ἀπὸ ὅλους μας; Γι' αὐτὸ τὸ λὲς δικό του, Γοργή; Τί εἶναι αὐτὸς ὁ Κὺρ Τζίτζικας νὰ ἔχῃ δικό του πηγάδι; Ἕνας ποὺ τέσσερα χρόνια ζοῦσε στὸ χῶμα μέσα χωρὶς οὔτε τὸ καλοκαῖρι κἂν νὰ βγαίνῃ στὸ φῶς, ἕνας ἐγωϊστὴς ποὺ πάντα μόνος του ζοῦσε, καὶ τώρα ἄξαφνα βάλθηκε νὰ μᾶς κάνῃ τὸν εὐεργέτη καὶ τὸ σπουδαῖο.

— Μὰ μονάχος τρύπησε τὴ φλοῦδα διαμαρτυρήθηκε ἡ Γοργή. Σὺ ἡ ἴδια τὸ εἶπες Μαυροῦκα, καὶ τώρα λὲς πὼς τὸ πηγάδι δὲν εἶναι δικό του!

Σάματις ὅλα τὰ πηγάδια εἶναι δικά του ἐπειδὴ ἔχει τρυπάνι; Ὡραῖα! Τότε ἐμεῖς ποὺ δὲν ἔχουμε, πρέπει νὰ ψοφοῦμε ἀπ' τὴ δίψα; Καλὰ ποὺ θὰ περνούσαμε, ἂν ἦταν δικό μας τὸ πηγάδι! Τότε θὰ ἔπιναν ὅλα μας τ' ἀδέλφια.

Ἔρχεσαι νὰ βαλθοῦμε ὅλοι μαζὶ νὰ διώξωμε τὸ θηρίο; εἶπε ἕνα τολμηρὸ μυρμήγκι.

— Μπράβο! καὶ γιατὶ ὄχι; εἶπαν τὰ ἄλλα...

Μέσα στὸ ξάναμα τοῦ τραγουδιοῦ αἰσθάνθηκε ὁ τζίτζικας ἕνα μυρμήγκι νὰ τοῦ τσιμπᾶ τὸ πόδι, ἄλλο νὰ τὸν τραβᾶ ἀπ' τὸ φτερό, τρίτο νὰ τοῦ γαργαλᾶ τὶς κεραῖες. Ἕνα δυὸ σκαρφάλωσαν στὴ ράχη του καὶ τὸ πιὸ αὐθάδικο, ἡ Μαυροῦκα πάσχιζε νὰ τοῦ βγάλῃ ἀπ' τὸ πηγάδι τὴν προβοσκίδα του, ποὺ τὴν μεταχειρίζονταν γιὰ ἀντλία.

— Ἄ! μὰ τὸ παραξήλωσαν οἱ γειτόνισσες, σκέφθηκε ὁ τζίτζικας, θὰ τιμωρήσω τὶς ἀχάριστες κλέφτρες καθὼς τοὺς πρέπει.

Μὰ σὰν τὶς κοίταξε, τοῦ πέρασε ὁ θυμός.

— Δὲν ἀξίζει νὰ τὰ βάλω μὲ τόσα δὰ πραματάκια. Εἶναι μεγάλος ὁ κόσμος, καὶ ἔχει θέση γιὰ ὅλους. Πιέτε ἐλεύθερα γειτόνισσες! εἶπε στὰ μυρμήγκια τὸ θηρίο καὶ μὲ ἕνα γοργὸ ξετίναγμα τῶν φτερῶν του πέταξε μακριά.

— Καλὰ τὰ καταφέραμε εἶπε ἡ Μαυροῦκα.

— Τί λές, ἀπάντησε λυπημένη ἡ Γοργή. Φανήκαμε πλεονέκτισσες καὶ ἀχάριστες. Καὶ τιμωρηθήκαμε μόνες μας. Τώρα ποὺ ἔπαψε νὰ ἀντλῆ τὸ θηρίο στέρεψε τὸ πηγάδι.

Κι' ἀλήθεια δὲν μπόρεσαν νὰ σβήσουν τὴ δίψα τους κι' ἔφυγαν σκεπτικὰ καὶ λυπημένα.

— Ζῆσε, ζῆσε, ζῆσε! τραγουδοῦσε ἐκστατικὰ ἀπὸ ἄλλο δέντρο ὁ τζίτζικας.

Οὔτε θυμοῦνταν πιὰ πὼς ζοῦσαν τὰ ἐνοχλητικὰ μυρμήγκια στὸν μεγάλο κόσμο τοῦτο.

Τὰ εἶχε περιφρονήσει, δὲν εἶχε ἀφήσει τὴν ἀγανάκτηση νὰ διώξῃ τὴ χαρὰ ἀπ' τὴν καρδιά του.

Καὶ τώρα πάλι ρουφοῦσε χυμό, ὁ ἥλιος τὸν ζέσταινε, καὶ τὸ ἀπαλὸ ἀεράκι τὸν χάϊδευε.

Καὶ ἔζησε καλὰ ὡς τὸ φθινόπωρο καὶ τότε πέθανε μαζὶ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα τζιτζίκια ποὺ εἶχαν δῆ ἐκεῖνο τὸ χρόνο τὸ φῶς.

●

Μέλισσα μὲ μύγες

Κήρυξε ἕνας μάγειρας πόλεμο στὶς μύγες
κι' ὅσες κι' ἂν ἐπιάνονταν ἢ πολλὲς ἢ λίγες
μέσ' τὸ μυγοπιάστη του τὶς ἐσκότων' ὅλες
γιατὶ ράφια λέρωναν, πιάτα, κατσαρόλες.
Μιὰν ἡμέρα μέλισσα, βρέθηκε πιασμένη
μὲ τὶς μῦγες, κι' ἄρχισε κατατρομαγμένη
νὰ φωνάζῃ: — Μάγειρα, ἐμὲ μὴ μὲ σκο-
(τώσεις
δές με ἐγὼ εἶμαι μέλισσα, πρέπει νὰ μὲ
(σώσῃς!
Πλὴν ἐκεῖνος ἄπονα, εἶπεν: — ὅποιος τύχει
μὲ κακούς, μοιράζεται τῶν κακῶν τὴν τύχη.

Β. Π.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ ἀγρότης καὶ τὰ ζῶα του

— Παπποῦ, εἶπε ὁ Θάνος στὸν παππού του. Ξέρεις τί μᾶς εἶπε σήμερα ὁ δάσκαλος; Πῶς εἶναι λέει στὴν πρωτεύουσα μιὰ ἑταιρία προστασίας τῶν ζώων. Τὴν ἔχουν φτιάσει λέει οἱ ζωόφιλοι γιὰ νὰ μάθουν τοὺς ἀνθρώπους νἀγαποῦν τὰ ζῶα.

— Καλὰ καὶ ἅγια εἶναι ὅλ' αὐτά, εἶπε ὁ παππούς. Γιατί σοῦ παραξενοφάνηκε, Θάνο;

— Δὲ λέω πὼς δὲν εἶναι καλά, εἶπε ὁ Θάνος. Μά... μαθαίνεται ἡ ἀγάπη γιὰ τὸ ζῶο παπποῦ;

— Ἔχεις δίκηο σ' αὐτὸ παιδί μου. Καμμιὰ ἀγάπη δὲν μαθαίνεται. Τὴν ἔχει μέσα του ὁ ἄνθρωπος σὰ δῶρο τοῦ Θεοῦ...

Ἔμεινε συλλογισμένος ὁ παππούς, κι' ὁ Θάνος τὸν ἄφησε στὶς σκέψεις του...

— Στὶς πολιτεῖες... ἄρχισε ξαφνικὰ ὁ παππούς, τί εἶναι τὸ ζῶο στὶς πολιτεῖες; Ἕνας σκλάβος. Ἕνας τετράποδος σκλάβος ποὺ τὸν ἔχουν στὰ σπίτια τους οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι, γιὰ γοῦστο. Τὸ γεμίζουν χάδια καὶ ξυλιὲς κατὰ τὸ κέφι τους. Καὶ ποιὰ ζῶα ἔχουν πιὰ ἀπομείνει στὶς πολιτεῖες; Ἡ γάτες, τὰ σκυλιὰ — τὰ πιὸ μικρά, φυσικά, ὅσα μποροῦν νὰ ζήσουν σὲ σπίτια χωρὶς κῆπο — κι' ὅσα ἄλογα δὲν ἔχουν ψοφήσει ἀκόμη, γιὰ νὰ σέρνουν τὰ τελευταῖα κάρρα ποὺ ἀπόμειναν καὶ τὰ τελευταῖα ἁμαξάκια.

Ὅπως καὶ νἆναι, σκλάβοι εἶναι πάντα τὰ ζῶα ἐκεῖ. Δὲν εἶναι παράξενο λοιπὸν πὼς σκέφτηκαν μερικοὶ στὶς πολιτεῖες νὰ φτιάσουν ἕνα σύλλογο γιὰ νὰ μάθουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν κακομεταχειρίζωνται τοὺς σκλάβους τους. Πῶς θὰ σοῦ φαινόταν ὅμως Θάνο, νὰ φτιάναμε καὶ στὸ χωριὸ μιὰ τέτοια Ἑταιρία;

Τὸν κοίταξε λίγο ὁ Θάνος παραξενεμένος, κι' ὕστερα ἔβαλε τὰ γέλια.

— Δὲν ξέρω παπποῦ... Ἀστεῖο μοῦ φαίνεται...

— Ἀστεῖο; εἶπε ὁ παππούς. Ναί... Δὲν ἔχεις ἄδικο... Ἀστεῖο, γιατὶ εἶναι περιττό. Τὰ ζωντανά μας ἐμᾶς τῶν ἀγροτῶν, δὲν εἶναι σκλάβοι... Εἶναι σύντροφοι καὶ φίλοι μας... Εἶναι κάτι δικό μας, τόσο στενὰ δεμένο μὲ μᾶς, ποὺ καμμιὰ ἀνάγκη δὲν ὑπάρχει νὰ μᾶς μάθουν νὰ τἀγαποῦμε καὶ νὰ τὰ φροντίζωμε. Ὁ ἀγρότης ἢ ὁ βοσκὸς ποὺ δὲν ξέρει νὰ γνοιαστῇ τὰ ζωντανά του, εἶναι σὰ νὰ κόβῃ μόνος του τὸ χέρι του. Τὸ ζωντανό, εἶναι ἡ ἴδια ἡ ζωή μας, τὸ ψωμί μας καὶ τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν μας. Δὲν τὰ ἔχουμε γιὰ διασκέδαση τὰ ζῶα ἐμεῖς κοντά μας!

— Ἀλήθεια, δὲν τὸ σκέφτηκα! ἔκανε ὁ Θάνος.

— Χρόνια καὶ χρόνια τώρα πίσω, συνέχισε ὁ παππούς, ξεκίνησε ὁ ἄνθρωπος νὰ ξεχερσώσῃ τὸ λόγκο. Μόνος του, δὲν θὰ τὰ κατάφερνε ποτέ. Μὰ εἶχε κοντά του τοὺς τετράποδους συντρόφους ποὺ τοὔμειναν πιστοὶ ἑκατοντάδες χρόνια. Κι' ἀκόμη τοῦ μένουνε πιστοί. Τὸ βῶδι, τὸ ἄλογο, τὸ γαϊδούρι καὶ τὸ μουλάρι. Τὴ γίδα, τὸ πρόβατο, τὴν ἀγελάδα, τὸ σκυλί... Ἱδρώνει τὸ βῶδι σέρνοντας τὸ ἀλέτρι, μὰ ἱδρώνει στὸ πλάϊ του κι' ὁ ζευγάς.

— Χάϊ καλό μου! τοῦ φωνάζει. Χάϊ λεβέντη μου! Χάϊντε! Χάϊντε!

Φωνὴ πανάρχαια, σὰν τὸν μόχθο τοῦ ἀγρότη, ποὺ ἀντιλαλεῖ παντοῦ ὅπου φυτρώνει τὸ στάχυ, ὅπου δένεται τὸ στάρι ποὺ θὰ δώσῃ τὸ ἱδροποτισμένο τὸ ψωμί... Κι' ὅταν τελειώσει τὸ ἀλέτρι ὁ ζευγᾶς, δὲν θὰ φάῃ, δὲν θὰ ξεκουραστῇ. Τὸ ζευγάρι του θὰ γνοιαστῇ πρῶτα. Νὰ τὸ ταΐσῃ, νὰ τὸ ποτίσῃ τὴν κατάλληλη ὥρα, νὰ τὸ φυλάξῃ ἀπὸ τὸ φούσκωμα κι' ἀπὸ τὸ κρυολόγημα... Τρέμει ἡ καρδιά του διαρκῶς, μὴν πάθουν τίποτε τὰ βώδια, ἢ ἡ ἀγελάδα του... Ἂν νομίσῃ πὼς εἶναι ἄρρωστο τὸ ζωντανό, δὲν θὰ κλείσῃ μάτι ὅλη νύχτα. Μιὰ καὶ δυὸ φορὲς θἀνάψῃ τὸ φανάρι, καὶ θὰ πάῃ νὰ δῇ πῶς εἶναι. Κι' ἂν τοῦ φανῇ πὼς δὲν εἶναι καλά, θὰ πάρῃ τὰ στρωσίδια τοῦ ὕπνου καὶ θὰ κοιμηθῇ στὸ στάβλο. Τὄχει ἀνάγκη, θὰ μοῦ πῇς. Ναί, τὄχει ἀνάγκη, ὅπως καὶ τὸ ζωντανό, ἔχει ἀνάγκη ἐκεῖνον.

Μοιράζονται τὸ μόχθο τῆς καθημερινῆς ζωῆς, τὸν ἱδρώτα καὶ τὸν ἀγῶνα...

Ἂν εἶναι μικρὸ τὸ κομμάτι τῆς γῆς ποὺ εἶναι δικό του κι' ὁ ἀγρότης εἶναι φτωχός, τὸ σπίτι του δὲν εἶναι ψηλότερο ἀπὸ τὸ στάβλο. Κι' ἂν εἶναι ἡ σοδειὰ λιγοστὴ καὶ τὸ χορτάρι ὄχι ἄφθονο, στὰ μέσα τοῦ χειμῶνα, θὰ μοιράσῃ τὸ καλαμπόκι νὰ φάῃ αὐτός, νὰ φάῃ καὶ τὸ ζωντανό του. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ μουλάρι του, τὸ γαϊδούρι, τὸ ἄλογό του.

Ἂν πῇς καὶ γιὰ τὸν τσοπάνο, φεύγει στιγμὴ ὁ νοῦς του ἀπὸ τὰ πρόβατα; Ἀκούει τὰ κουδούνια, καὶ ξέρει τί κάνει τὸ κάθε πρόβατο.

Ὅταν πάῃ νὰ καλοκαιρέψῃ, θὰ πάρῃ τὸ κοπάδι του καὶ θ' ἀνέβῃ στὰ ψηλώματα, κι' ἐκεῖ θὰ διαλέξῃ ἕνα λάκκωμα ὅπου ἀπαγγειάζει ὁ ἀέρας, καὶ θὰ τὸ κάνῃ στανοτόπι. Ἐκεῖ θὰ φτιάσῃ τὴ στρούγκα καὶ θὰ χτίσῃ τὸν τσάρκο γιὰ τὰ νιογέννητα προβατάκια, νὰ μὴν κρυώνουν.

Κι' ἀκόμη θὰ διαλέξῃ τὸν σταλό: Βράχο, ριζόσπηλο, ἔλατο, πλατάνι, ὅπου θὰ σταλιάζουν τὰ πρόβατα τὸ καταμεσήμερο γιὰ νὰ μὴν τὰ πειράζει ὁ ἥλιος. Κι' ἂν δὲν ὑπάρχει τίποτε τέτοιο ἐκεῖ ψηλά. θὰ φτιάσῃ μιὰ σκεπὴ μὲ ξῦλα καὶ φτέρες, γιὰ νἄχουν ἴσκιο τὰ ζωντανὰ τὶς ὧρες τῆς μεγάλης ζέστης.

Καὶ τὸ φθινόπωρο ποὺ θὰ κατέβῃ στὸ κονάκι του, μὲ τὴν ἴδια φροντίδα θὰ ἑτοιμάσῃ τὸ χειμαδιό, γιὰ νὰ περάσουν καλὰ τὰ πρόβατα στὰ κρύα.

Μὰ ὁ σύντροφος ὁ ἀληθινὸς τοῦ τσοπάνη Θάνο μου, ὁ φίλος ὁ πιστός, ὁ ἀφοσιωμένος, εἶναι στ' ἀλήθεια τὸ σκυλί, τὸ τσοπανόπουλο...

Λένε πὼς τὰ σκυλιά, ἔχουν γιὰ πρόγονο τὸν λύκο. Μὰ τὴν ἡμέρα ποὺ τὸ ἀγρίμι, τὸ θεριό, ἄφησε τὴ φωλιά του στὸ λόγκο ἀκολούθησε τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἔβαλε μὲς στὴν καρδιά του, ὁ ἄνθρωπος ἀπόχτησε στ' ἀλήθεια ἕνα φίλο.

Πῶς νὰ μὴν τ' ἀγαπάει ὁ βοσκὸς τὸ τσοπανόσκυλο, πῶς νὰ μὴν τὄχῃ γιὰ σύντροφο, τέτοιο ποὺ εἶναι!

— Κάλιο νὰ πάθω ἐγώ, παρὰ τὸ σκυλί μου! ἀκοῦς τὸν τσοπάνο νὰ λέῃ.

Γιατὶ ὁ ἴδιος μπορεῖ κάποτε νὰ κουραστῇ καὶ λίγο, καὶ νὰ λασκάρῃ τὸ φύλαγμα. Ὁ σκύλος ὅμως στιγμὴ δὲν ἀφήνει τὸ κοπάδι. Στὴ βοσκή, ἐκεῖ. Στὸ στάλιασμα, κι' αὐτὸς μαζὶ μὲ τὰ πρόβατα. Τὴ νύχτα ξαγρυπνάει ἔξω ἀπὸ τὴ στρούγκα. Μὲ τὸ ἕνα αὐτὶ κοιμᾶται. Τίποτε δὲν γίνεται ποὺ νὰ μὴν τὸ ξέρῃ.

Γι' αὐτὸ κι' ὁ ἀγρότης ἢ ὁ τσοπάνος, θὰ μοιραστῇ τὸ φαΐ του μὲ τὸ σκύλο του. Πάνω στὴ στρούγκα, μιὰ μπουκιὰ τρώει ὁ τσοπάνος, μιὰ ρίχνει τοῦ σκύλου! Δὲν εἶναι σκλάβος του, εἶναι φίλος! Δὲν ἔχουν κάνει συμβόλαιο μὲ τὸ χαρτί, παρὰ μὲ τὴν καρδιά! Μέσα σὲ κάθε χωριάτικο σπίτι, θὰ βρῇς Θάνο μου, τὴ γιδούλα, ἢ τὸ μαρτίνι, τὸ μουλάρι ἢ τὸ γαϊδούρι, τὰ βώδια ἢ τὴν ἀγελάδα καὶ σχεδὸν πάντα, τὸ σκυλί. Τὸ καθένα ἔχει τ' ὄνομά του, ζῇ τόσο κοντὰ μὲ τὸν ἀγρότη!

Καὶ τὴ χαρὰ νοιώθουνε μικροὶ καὶ μεγάλοι ὅταν στὸ στάβλο τους ἔχουνε καινούριο μουσαφίρη! Ἕνα γαϊδουράκι, αἴ, ἢ κανένα μοσχαράκι! Τὶ λὲς Θάνο μου, χρειαζόμαστε ἐμεῖς νὰ μᾶς μάθουν νὰ εἴμαστε ζωόφιλοι, ν' ἀγαποῦμε καὶ νὰ φροντίζωμε τὰ ζῶα;

— Φυσικὰ ὄχι, παπποῦ! εἶπε ὁ Θάνος ζωηρά. Ὅπως εἶπες, ἐμεῖς δὲν τἄχουμε τὰ ζῶα γιὰ διασκέδαση, εἶναι κομμάτι τῆς ζωῆς μας!

— Τώρα θὰ σοῦ πῶ κάτι ποὺ θὰ σ' ἀρέσῃ. Ξαστόχισα νὰ στὸ πῶ ὅταν ἔγινε, ἔ, γεράματα βλέπεις παιδί μου! Ὅταν μᾶς ἔστειλαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ μερικὰ μουλάρια, ἦρθαν καὶ κάμποσοι Ἀμερικάνοι νὰ μᾶς γνωρίσουν καὶ νὰ ρωτήσουν ἂν ἄρεσαν τὰ ζῶα στοὺς ἀγρότες. Ἐσὺ ἤσουν τότε στὴ θειά σου, στὸ ἄλλο χωριό.

Ἂν μᾶς ἄρεσαν λέει! Τὸ ξέρεις δὰ τ' ἀμερικάνικα μουλάρια. Μεγάλα ὡς ἐκεῖ πάνω, μὲ στρωτὸ γυαλιστερὸ μαλλί, περήφανα σὰν ἄλογα. Λεβεντιά, ὄχι ἀστεῖα!

Εἶδαν κι' οἱ Ἀμερικάνοι τὰ δικά μας τὰ μουλάρια, τὰ κακοπαθιασμένα κι' αὐτὰ τὰ δόλια ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ τὶς στερήσεις, μικρόσωμα, ἀδύνατα, κατσιασμένα.

— Πῶς κάνετε μὲ τέτοια ζῶα! ἀπόρησαν. Αὐτὰ τὰ δύστυχα στὸν πρῶτο δρόμο θὰ πέσουν χάμω! εἶπαν.

— Αἴ! Ὅπως μποροῦμε κάνουμε! εἶπαν οἱ δικοί μας.

Θαύμασαν οἱ Ἀμερικάνοι τὶς ὀμορφιὲς τοῦ χωριοῦ μας, ἀγάπησαν τοὺς ἀνθρώπους, γίναμε φίλοι. Εἶπαν νὰ κάνουν καὶ μιὰ ἐκδρομὴ ὡς τὴν Ψηλὴ Ράχη. Ἑτοίμασαν οἱ δικοί μας τ' ἀμερικάνικα μουλάρια, ἑτοίμασαν καὶ τὰ δικά μας, γιατὶ τὰ ξένα δὲν ἔφταναν. Ξεκίνησαν γιὰ τὴ Ψηλὴ Ράχη χαράματα. Τὸν ξέρεις δὰ τὸν δρόμο: πέντε ὧρες ὡς τὴν κορφή, μέσα ἀπὸ μονοπάτια ὄρθια ὅλο λιθάρι. Τὶς πρῶτες δυὸ ὧρες, τραβοῦσαν μπροστὰ καμαρωτὰ τ' ἀμερικάνικα μουλάρια. Τὰ δικά μας — τσουπου τσούπου — ἀκολουθοῦσαν μετρώντας ἕνα ἕνα τὰ βήματά τους. Πέρασε κι ἄλλη μιὰ ὥρα ἀκόμη. Τ' ἀμερικάνικα μουλάρια κοντοστέκονταν· τοὺς εἶχε βγῆ ἡ γλῶσσα ἔξω... Τὰ δικά μας, — τσούπου τσούπου — μὲ τὸ ἴδιο βῆμα πάντα προχωροῦσαν. Στὴ τελευταία ἀνηφόρα, ἀπόκαναν τ' ἀμερικάνικα μουλάρια. Δὲ ἦταν μαθημένα σὲ τέτοιες πέτρες οὔτε σὲ τέτοιον ἀνήφορο. Στάθηκαν τὰ δύστυχα μὲ τὴ ψυχὴ στὸ στόμα. Τὰ δικά μας τὰ καταδικασμένα, τ' ἀδύνατα — τσούπου τσούπου — ἔφτασαν μιὰ χαρὰ στὴν κορφή!

— Μωρὲ τί ζωντανὰ εἶναι τοῦτα! θαύμασαν οἱ Ἀμερικάνοι. Τοῦτα εἶναι σωστὰ θαύματα!

— Εἶναι μαθημένα κύριο μου, εἶπε τότε ὁ Παναγιώτης κουτσὸς ποὺ ἔχει πληγωθῆ στὴ Κορυτσά, κι' ὡστόσο ἀνέβαιν κι' αὐτός... πεζῇ!

Εἶναι τὰ μουλάρια ποὺ ἀνέβαζαν τὰ πυρομαχικὰ στὴν Πίνδο, τὰ μουλάρια τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ στὸ Ἀλβανικό!

Σταμάτησαν οἱ Ἀμερικάνοι. Στάθηκαν σὲ προσοχή.

Καὶ τότε ἕνας τους μίλησε

— Καταλαβαίνει κανείς, εἶπε, γιατὶ νικήσατε. Τὸν πόλεμο τὸν κερδίζουν οἱ λαοὶ πο καταφέρνουν νὰ ντροπιάζουν τ ἀεροπλάνα καὶ τὰ σιδερόφραχτα τάνκς, μὲ μερικὰ μουλάρι σὰν αὐτὰ ἐδῶ!...

ΜΑΡΙΝΑ Κ

Ἡ φιλοσοφία τῶν Σπαρτιατῶν

Παροιμιακὲς φράσεις

Ποιὸς εἶπε τὴ φράση;

1) Εἰ μὴ αὐτῷ λεκτέον ἦν οὐκ ἂν ἔλεγεν.

2) Σὺ γὰρ οὐκ οἶδας ἀδικεῖσθαι, ἐγὼ δέ.

3) Ὅπως περὶ τοὺς μὴ προσήκοντας οὕτως ἔχοντες τιμῆς μᾶλλον τιμῶσι τοὺς γονέας.

4) Οὐ πλείω τῆς ἱκανῆς».

5) «Τοῖς ὀλίγα λέγουσιν, ὀλίγων καὶ νόμων ἐστὶ χρεία!»

6) «Εἰ μὴ ὠργιζόμην κατέκτανον ἄν σε».

7) Τῶν κόσμων ὁ φυσικὸς καὶ ἀδάπανος οὗτος ἐστι.

8) Τὰ μὲν πρῶτα ἐπιλελάθαμες, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνείκαμες διὰ τὸ τὰ πρῶτα ἐπιλελᾶσθαι.

9) Ἐν τῷ πίνακι.

10) Τί οὖν μέγα ποιεῖς;

11) Οὐ γὰρ τῷ μέντοι χηνῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὗ.

12) Ἀλλὰ νὴ τῷ σιῷ τέχνη ἄνευ τῆς ἀληθείας ἧφθαι οὔτε ἐστὶν οὔτε μήποτε γένηται.

Ἀπαντήσεις

1) Εἰ μὴ αὐτῷ λεκτέον ἦν, οὐκ ἂν ἔλεγεν.

Δηλαδή: Ἐὰν δὲν πίστευε πὼς ἔπρεπε νὰ τὸ πῆ δὲν θὰ τὸ ἔλεγε.

Εἶναι λόγια τοῦ Τηλέκλου βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης γιοῦ τοῦ Ἀρχέλαου καὶ πατέρα τοῦ Ἀλκαμένους. Ὁ φόνος του ἀπὸ τοὺς Μεσσηνίους ὅταν ἔκανε θυσία στὸ Ναὸ τῆς Ἀρτέμιδας ἦταν ἡ κυρία ἀφορμὴ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου. Ὁ πατέρας τοῦ Τηλέκλου ὁ Ἀρχέλαος μεταχειρίσθηκε κάποια μέρα βαρειὲς φράσεις γιὰ τὸ γιό του. Ἕνας φίλος βρῆκε τὸν Τηλέ-

κλο, καὶ τοῦ εἶπε τὰ ὅσα ὁ πατέρας του ἔλεγε εἰς βάρος του. Ὁ σκοπός του, βέβαια, δὲν ἦταν καὶ πολὺ τίμιος. Ἤθελε νὰ βάλη «λόγια» μεταξὺ πατέρα καὶ γιοῦ. Μὰ ὁ Τήλεκλος ποὺ κατάλαβε τὶς προθέσεις του τ' ἀπάντησε:

— Δὲν θὰ ἔκανε ὅλα αὐτὰ ἐὰν δὲν ἐνόμιζε ὅτι ἔπρεπε νὰ τὰ κάμη.

Ἔτσι δὲν ἔδωκε στὸ φίλο του τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορήση τὸν πατέρα του, δείχνοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸν ἀπεριόριστο σεβασμό του στοὺς γονεῖς του.

Ἡ ἀπάντηση αὐτὴ τοῦ Τηλέκλου μπορεῖ νὰ γίνη παράδειγμα γιὰ ὅλους μας.

2) Σὺ γὰρ οὐκ οἶδας ἀδικεῖσθαι, ἐγὼ δέ.

Δηλαδή, γιατὶ ἐσὺ δὲν ξέρεις, ὅπως ἐγώ, νὰ ὑποφέρης τὴν ἀδικία.

Εἶναι καὶ αὐτὰ λόγια τοῦ βασιλιᾶ Τηλέκλου.

Ὁ ἀδελφός του παραπονέθηκε κάποτε πὼς οἱ Σπαρτιᾶτες δὲν τοῦ φέρονται μὲ τὴν ἴδια εὐγένεια ποὺ φέρονται σ' αὐτὸν ἂν καὶ οἱ δύο ἔχουν γεννηθῆ ἀπὸ τοὺς ἴδιους γονεῖς.

Αὐτὸ συμβαίνει τοῦ εἶπε ὁ Τήλεκλος γιατὶ ἐσὺ δὲν ξεύρεις νὰ ὑποφέρης τὴν ἀδικία ὅπως ἐγώ.

3) Ὅπως περὶ τοὺς μὴ προσήκοντας οὕτως ἔχοντες τιμῆς μᾶλλον τιμῶσι τοὺς γονέας.

Γιατὶ συνηθίζοντας νὰ τιμοῦν τοὺς ξένους, σέβονται περισσότερο τοὺς γονεῖς των.

Καὶ αὐτὰ εἶναι λόγια τοῦ Τηλέκλου· τὰ εἶπε ὅταν τὸν ρώτησαν γιατὶ στὴ Σπάρτη ἐπικρατοῦσε ἡ συνήθεια οἱ νεώτεροι νὰ σηκώνωνται μπροστὰ στοὺς γεροντότερους...

4) Οὐ πλείω τῆς ἱκανῆς.

Δηλαδή, ὄχι περισσότερη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ χρειάζομαι γιὰ νὰ ζήσω!

Πολὺ ὡραία ἀπάντηση τοῦ βασιλιᾶ Τηλέκλου σὲ κάποιον ποὺ τὸν ρώτησε πόση περιουσία ἔχει. "Ὄχι περισσότερη ἀπὸ ὅση μοῦ χρειάζεται.

5) «Τοῖς ὀλίγα λέγουσιν, ὀλίγων καὶ νόμων ἐστὶ χρεία».

Δηλαδή: Γιατὶ ἐκεῖνοι ποὺ λένε λίγα χρειάζονται καὶ λίγους νόμους.

Εἶναι λόγια τοῦ Χαρίλλου ἢ Χαρίλα ἢ Χαριλάου, Βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης ποὺ τὸ ὄνομά του τὸ ὀφείλει στὴ χαρὰ ποὺ αἰσθάνθηκαν οἱ Σπαρτιᾶτες (ὁ λαὸς τῆς Σπάρτης), ὅταν ὁ θεῖος του, ὁ Νομοθέτης Λυκοῦργος, τὸν ἔβαλε μωρὸ ἀκόμη στὸ θρόνο καὶ τὸν ἔκαμε βασιλέα.

Ἦταν ἀπάντηση τὰ παραπάνω λόγια σὲ κάποιον ποὺ τὸν ρώτησε γιατὶ ὁ Νομοθέτης Λυκοῦργος ἔβαλε τόσο λίγους νόμους στὴ Σπάρτη.

6) Εἰ μὴ ὠργιζόμην κατέκτανον ἄν σε.

Δηλαδή: Ἂν δὲν θύμωνα θὰ σὲ σκότωνα.

Καὶ αὐτὰ εἶναι λόγια τοῦ Χαρίλλου.

Ἕνας εἵλωτας—καθὼς ξέρετε εἵλωτες ἦταν οἱ δοῦλοι τῶν Σπαρτιατῶν—μίλησε στὸ Βασιλιᾶ μὲ πολλὴ αὐθάδεια καὶ κακία. Ὁ Χαρίλλας θύμωσε πολύ. Μποροῦσε νὰ σκοτώση τὸν εἵλωτα χωρὶς νὰ δώση λόγο σὲ κανένα. Μὰ συγκρατήθηκε. Συγκρατήθηκε μόνο καὶ μόνο γιατὶ ἦταν βέβαιος πὼς οἱ πράξεις ποὺ γίνονται ἐπάνω στὸ θυμὸ δὲν εἶναι πάντοτε δίκαιες.

Καὶ ἀντὶ νὰ τὸν τιμωρήση τοῦ εἶπε:

—Ἂν δὲν θύμωνα θὰ σὲ σκότωνα.

Πόσο, ἀλήθεια, διδακτικὴ φράση: Νὰ μὴν ἀποφασίζουμε ποτὲ τίποτα ὅταν εἴμαστε θυμωμένοι.

Οἱ ἀποφάσεις στὸ θυμὸ εἶναι ἄδικες καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς ὁδηγήσουν σὲ πολλὰ ἄτοπα.

7) Τῶν κόσμων ὁ φυσικὸς καὶ ἀδάπανος οὗτος ἐστι.

Δηλαδή: Ἀπὸ ὅλους τοὺς στολισμοὺς αὐτὸς εἶναι ὁ πιὸ φυσικὸς καὶ δὲν χρειάζεται καὶ χρήματα.

Ἦταν ἀπάντηση τοῦ Χαρίλλα σὲ κάποιον ποὺ τὸν ρώτησε γιατὶ οἱ Σπαρτιᾶτες τρέφουν μακρυὰ μαλλιά.

«Γιατί, τοῦ εἶπε, εἶναι ὁ πιὸ φυσικὸς καὶ ἀδάπανος στολισμός».

8) Τὰ μὲν πρῶτα ἐπιλελάθαμες, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνείκαμες διὰ τὸ τὰ πρῶτα ἐπιλελᾶσθαι.

Δηλαδή: Τὰ πρῶτα τὰ ξεχάσαμε τὰ ἄλλα δὲν τὰ καταλάβαμε, γιατὶ εἴχαμε ξεχάσει τὰ πρῶτα.

Ἦταν μιὰ πολὺ ἔξυπνη καὶ καυστικὴ ἀπάντηση ποὺ οἱ Σπαρτιᾶτες ἔδωσαν στοὺς πρεσβευτὲς τῆς Σάμου. Οἱ πρεσβευτὲς αὐτοὶ εἶπαν τόσα πολλὰ ποὺ ζάλισαν τοὺς ὀλιγόλογους Σπαρτιᾶτες καὶ ὅταν τελείωσαν οἱ πρεσβευτὲς εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ καταλάβουν πὼς ἄδικα ἔχασαν τὴν ὥρα τους μὲ τὴν πολυλογία τους.

Γιατὶ ὅπως τοὺς εἶπαν οἱ Σπαρτιᾶτες τὰ μὲν πρῶτα ποὺ εἶπαν τὰ ξέχασαν, τὰ δ' ὕστερα δὲν τὰ κατάλαβαν γιατὶ εἶχαν στὸ μεταξὺ λησμονήσει τὰ πρῶτα.

Ὡραία πραγματικὰ διδασκαλία κατὰ τῆς πολυλογίας.

9) Ἐν τῷ πίνακι.

Δηλαδή: «Στὴ ζωγραφιά».

Ἔβλεπε κάποιος μιὰ ζωγραφιὰ ποὺ παρίστανε Ἀθηναίους σφάζοντας Σπαρτιᾶτες. Καὶ ὅσο τὴν ἔβλεπε τόσο θαύμαζε τὴν ἀνδρεία τῶν Ἀθηναίων.

Καὶ ἄρχισε νὰ μονολογῆ.

— Πόσο παληκαράδες στ' ἀλήθεια εἶναι οἱ Ἀθηναῖοι!!

Κι' ἕνας Σπαρτιάτης ποὺ βρέθηκε ἐκεῖ κοντὰ καὶ τὸν ἄκουσε τοῦ εἶπε μὲ κάποιο σαρκασμό!

— Εἶναι πραγματικὰ ἀν-

δρεῖοι, ἀλλὰ μόνο στὴ ζωγραφιὰ αὐτὴ ποὺ τοὺς βλέπεις.

10) Τί οὖν μέγα ποιεῖς; Δηλαδή:

Τότε λοιπὸν τί σπουδαῖο κάνεις;

Κάποιος εἶδε τὸν κυνικὸ φιλόσοφο Διογένη νὰ ἀγκαλιάζη ἕνα χάλκινο ἀνδριάντα, ἐνῶ τὸ κρύο τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἦταν πολὺ τσουχτερό.

— Κρυώνεις; τὸν ρώτησε ὁ Σπαρτιάτης.

—Ὄχι· ἀπάντησε ὁ Διογένης.

Τότε ποιὸ εἶναι τὸ κατόρθωμά σου; ρώτησε ἀπορῶντας τὸ Διογένη. Τί μεγάλο δηλαδὴ κάνεις, ἀφοῦ ἀγκαλιάζεις κάτι ποὺ δὲν σὲ ἐνοχλεῖ;

11) Οὐ γὰρ τῶν μέντοι χηνῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὗ.

Δηλαδή: Ἀλλὰ δὲν μπορεῖς νὰ πῆς πὼς καὶ οἱ χῆνες δὲν κάνουν τὸ ἴδιο;

Ἕνας ξένος ἔφθασε στὴ Σπάρτη κάνοντας ἀκροβατικὲς ἐπιδείξεις. Στεκόταν δηλαδὴ στὸ ἕνα πόδι ἐπὶ πολλὴν ὥραν.

Ἀφοῦ ἔμεινε στὴ στάση αὐτὴ ἀρκετὴ ὥρα εἶπε κομπάζοντας σ' ἕνα Σπαρτιάτη.

—Οὐκ ἂν οἶμαί σε, ὦ Λάκων, τοσοῦτον χρόνον ἐπὶ τοῦ ποδός, ὅσον ἐγὼ στῆναι: (Δηλαδή: Δὲν πιστεύω, Σπαρτιάτη, πὼς θὰ μπορέσης καὶ σὺ νὰ σταθῆς στὸ ἕνα σου πόδι ὅση ὥρα μπορῶ ἐγὼ νὰ σταθῶ).

— Καὶ βέβαια τὸ παραδέχομαι τοῦ ἀπάντησε πρόθυμα. Μὰ δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς πὼς δὲν καταφέρνουν τὸ ἴδιο ἀκριβῶς καὶ οἱ χῆνες.

12) Ἀλλὰ νὴ τῷ σιῷ τέχνη ἄνευ τῆς ἀληθείας ἧφθαι οὔτε ἐστὶν οὔτε μήποτε γένηται.

Δηλαδή: Μὰ τοὺς θεοὺς τέχνη ἡ ὁποία δὲν λέγει τὴν ἀλήθεια (δὲν ἅπτεται τῆς ἀληθείας) οὔτε ὑπάρχει οὔτε θὰ ὑπάρξη.

Λόγια καὶ αὐτὰ ἄγνωστου Σπαρτιάτη ποὺ τὰ εἶπε σὲ κάποιο ρήτορα ποὺ περηφανευόταν γιὰ τὴ ρητορικὴ τέχνη του, μὰ ποὺ μὲ τὰ λόγια του διάστρεφε τὴν ἀλήθεια.

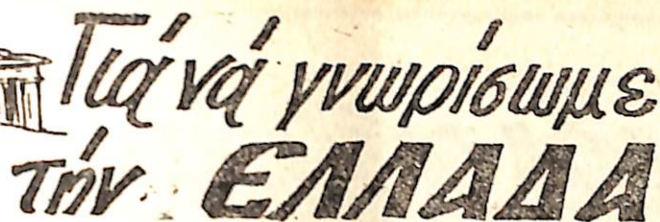
ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ

Ἀρχόντισσα Ροδίτισσα, πῶς μπῆκες;
Γυναῖκες διώχνει μιὰ συνήθεια ἀρχαία
Ἐδῶθε. «Ἔχω ἕνα ἀνίψι, τὸν Εὐκλέα,
τρία ἀδέρφια, γιὸ πατέρα, ὀλυμπιονίκες.
Νὰ μ' ἀφήσετε πρέπει Ἑλλανοδίκες,
κι' ἐγὼ νὰ καμαρώσω μέσ' στὰ ὡραῖα
κορμιά, ποὺ γιὰ τὸ ἀγρίλι τοῦ Ἡρακλέα
παλαίβουν, θαυμαστὲς ψυχὲς ἀντρίκιες.
Μὲ τὶς ἄλλες γυναῖκες δὲν εἶμαι ὅμοια
στὸν αἰῶνα τὸ σόϊ μου θὰ φαντάζη
μὲ τῆς ἀντριᾶς τὰ ἀμάραντα προνόμια:
Μὲ μάλαμα γραμμένος τὸ δοξάζει
σὲ ἀστραφτερὸ κατεβατὸ μαρμάρου
ὕμνος χρυσὸς τοῦ ἀθάνατου Πινδάρου.

Λ. ΜΑΒΙΛΗΣ

(Σημείωση: Σχετικὸ ἱστορικὸ διήγημα τῆς Κας Κλειοῦς Νοταρᾶ δημοσιεύτηκε στὸ 35 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας).

Στὸν Κεραμεικὸ

— Καὶ τώρα, Φάνη, γιὰ νὰ κλείσουμε τοὺς ἀρχαιολογικοὺς περιπάτους μας μέσα καὶ γύρω ἀπ' τὴν Ἀθήνα, ἂς πᾶμε σήμερα στὸν Κεραμεικό, τὸ ἀρχαῖο νεκροταφεῖο.

— Πολὺ βιάζεσαι βλέπω νὰ κλείσουμε, θεία. Ξέχασες, φαίνεται ὅ,τι μοὔχεις τάξει. Πότε θὰ πᾶμε στὸ Μουσεῖο, στὴν Παναγία τοῦ Δαφνιοῦ, καὶ στὸ ἄλλο Μουσεῖο ποὺ εἶναι κλειστό, στὴν Ἀκρόπολη.

Ὅπως βλέπετε ὁ ἀχόρταγος ἀνηψιός μου, κρατοῦσε λογαριασμὸ μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σίγμα.

— Αὐτὲς εἶναι χειμωνιάτικες δουλειές, Φάνη. Τὸ καλοκαῖρι ζητᾶ τὴ θάλασσα, τὸ βουνό, τὸ νησί... Τοὺς κλειστοὺς χώρους θὰ τοὺς ἀφήσουμε γιὰ τὸ φθινόπωρο...

— Καλὰ πᾶμε λοιπὸν στὸν Κεραμεικὸ ποὔναι ἀνοιχτὸς χῶρος.

Ἦταν σούρουπο. Ἡ ζέστη εἶχε μετριαστῆ. Ὁ ἥλιος βουτοῦσε στὴ θάλασσα. Τ' ἀγεράκι σάλευε τὶς κορφὲς τῶν λιγοστῶν δέντρων ποὺ ἔκοβαν τὴ μονοτονία τῆς πολιτείας.

Στεκόμαστε στὴν ἀρχαία ἀγορὰ τοῦ Κεραμεικοῦ ποὺ ἄλλοτε ἦταν γεμάτη μνημεῖα, βαθύσκιωτη ἀπὸ δροσεροὺς πλατάνους κι' ἀσημόφυλλες λεῦκες.

— Γιατί ὀνομάστηκε, θεία, Κεραμεικός; ρώτησε ὁ Φάνης.

— Ἐδῶ ἦταν πολλὰ ἐργαστήρια κεραμοποιΐας κι' ἀγγειοπλαστικῆς Φάνη. Βρέθηκαν πλῆθος φούρνοι ὅπου ψήνονταν τὰ θαυμάσια ἀθηναϊκὰ βάζα ποὺ θὰ δοῦμε στὸ Μουσεῖο νὰ πιάνουν ὁλόκληρες αἴθουσες.

— Καὶ πῶς σώθηκαν τόσα ἀγγεῖα ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς αἰῶνες;

— Αὐτὸ τὸ χρωστοῦμε στὸ ἔθιμο, ποὺ εἶχαν οἱ πρόγονοί μας, νὰ θάβουν τοὺς νεκροὺς μαζὶ μὲ ἀγγεῖα γεμάτα τρόφιμα, μύρα, εὐωδιαστὸ λάδι καὶ ὅτι ἄλλο τοὺς ἄρεσε στὴ ζωή. Πίστευαν πώς, καὶ μέσα στὸν τάφο τους, οἱ νεκροὶ ἐξακολουθοῦν τὴ ζωή τους, δειπνοῦν, κουβεντιάζουν, γυμνάζονται, πᾶνε κυνήγι ἢ παίρνουν μέρος σ' ἀγῶνες ἀνδρείας. Γι' αὐτὸ ἕνας τάφος πολεμιστοῦ ξεχωρίζει ἀπὸ τὰ ὅπλα, ποὺ βρίσκει μέσα σ' αὐτὸν ὁ ἀρχαιολόγος· μιὰ γυναικεία λάρνακα ἔχει μέσα κοσμήματα καὶ στὸ μνῆμα τοῦ νέου θὰ βρῆς ἀμφορεῖς μὲ τὸ ἱερὸ λάδι, γιὰ ν' ἀλείφουν τὸ σῶμα τους. Μά, ἂς προχωρήσουμε στὸ βασίλειο τῆς γαλήνης, στ' ἀρχαῖο νεκροταφεῖο. Ἡ ἀγορὰ τούτη ἐπικοινωνοῦσε μαζί του μὲ μιὰ διπλῆ πόρτα, τὸ Δίπυλο, μιὰ μεγάλη ὀχυρωμένη εἴσοδο...

Ὕστερα ἀπ' τὴν Ἀκρόπολη, Φάνη μου, οἱ ἐπισκέπτες τῶν Ἀθηνῶν θαύμαζαν τὴν ὀμορφιὰ τοῦ κατάφυτου αὐτοῦ κήπου, μὲ τὴ μεγαλοπρέπεια τῶν μνημείων του. Κανένα πένθος δὲν αἰσθανόσουν ἐδῶ. Κάτω ἀπ' τὸν καθάριο κι' ἀνέφελο οὐρανό, τὶς ἡλιόλουστες μέρες, ἡ ἐξοχικὴ τούτη νεκρόπολη ἔμοιαζε περιβόλι ὅπου ἀνθοῦσε ἡ ζωὴ μαζὶ μὲ τὰ δέντρα της καὶ τὰ λουλούδια της. Καὶ νὰ γιατί.

Οἱ γυναῖκες δὲν ἔβγαιναν κεῖνον τὸν καιρό, χωρὶς λόγο, ἀπὸ τὸ σπίτι τους. Ἡ ἐπίσκεψη ὅμως στοὺς νεκροὺς εἶναι ἱερὸ κι' ἀπαράβατο χρέος. Κι' ὅπως γίνεται ἀκόμα καὶ σήμερα στὰ χωριά, οἱ κοπέλλες παίρναν καὶ τότε συχνὰ ἐπιτάφια δῶρα, λουλούδια, χοές, προσφορὲς κάθε εἴδους καὶ ξεκινοῦσαν γιὰ τὸν Κεραμεικό. Μιὰ ἀπὸ τὶς συνηθισμένες σκηνὲς ποὺ ἀπαντᾶμε στὰ ἀγγεῖα, εἶναι κοπέλλες μὲ ἐπιτάφια δῶρα, ποὺ περπατοῦν κάτω ἀπὸ τὶς πυκνὲς δενδροστοιχίες. Μιὰ ἐλαφρὰ λύπη στολίζει τὸ πρόσωπό τους, μὰ εἶναι μιὰ λύπη συγκρατημένη εὐγενική, ὅλο ἐγκαρτέρηση.

Μπαίνομε στὸν πανάρχαιο χῶρο μὲ κάποιο δέος. Τὸ χῶμα εἶναι πολὺ μαλακό, τὰ πόδια μας πότε - πότε βουλιάζουν.

— Γι' αὐτὸ θὰ διάλεξαν τοῦτο τὸ μέρος, οἱ Ἀθηναῖοι, εἶπε ὁ Φάνης. Τὸ ἔδαφος εἶναι κατάλληλο γιὰ τοὺς τύμβους. Μὰ ποῦ εἶναι τὰ μνήματα;

Ἐλάχιστοι τύμβοι ἔμεναν ἀκόμη. Μικροὶ στρογγυλοὶ λοφίσκοι ἀπὸ χῶμα ποὺ σκέπαζαν τὴν ὑδρία τὴ νεκρικὴ μὲ τὴν ἱερὴ στάχτη. Καὶ στὴν κορφὴ μιὰ μαρμάρινη ἐπιτύμβια πλάκα.

Μὰ κι' ἐδῶ βλέπεις ἀκόμα καὶ τώρα, ποὺ τόσοι αἰῶνες ἔχουν περάσει, τὶς διαφορὲς τῆς ἀνθρώπινης μοίρας. Ἀλλοῦ τύμβοι μεγαλόπρεποι, μὲ περίφημη ἐπιβλητικὴ στήλη, ποὺ ἔχει ἐπάνω ἀνάγλυφη τὴ μορφὴ τοῦ νεκροῦ ἀπὸ ἀκριβὰ πληρωμένο τεχνίτη. Καὶ δίπλα, ἕνα ὑψωματάκι ποὺ μόλις σηκώνεται πάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος, μὲ μιὰ μικροσκοπικὴ πλάκα ἀπὸ κεῖνες ποὺ τὶς πουλοῦσαν ἕτοιμες, μὲ μοναχικὸ τῆς στολίδι μιὰ λήκυθο ἢ μιὰ τυποποιημένη σκηνὴ ἀποχαιρετισμοῦ.

— Ἂς πᾶμε κοντὰ παρακάλεσε ὁ Φάνης, προχωρώντας σ' ἕνα μικρὸ ἐπιτύμβιο νὰ διαβάση τί ἔλεγε.

— Κοίτα, θείτσα, ἐδῶ μιὰ μικρούλα παρηγορεῖ τὸν πατέρα της: «Μὴν κλαῖς, χρυσὲ πατερούλη, οἱ θρῆνοι φέρνουν ἀτυχία».

Ἐκεῖ μιὰ κοπέλλα κοιτάζεται στὸν καθρέπτη, λὲς καὶ θέλει νὰ κρατήση τὴ θύμηση τῆς ὀμορφιᾶς της. Μὰ πιὸ κάτω διαβάζομε κάτι θαυμαστό. «Οἱ νεκροὶ εἶναι δυὸ εἰδῶν, λέει, ἐκεῖνοι ποὺ ξαναγυρίζουν στ' ἀγαπημένα τους μέρη, κι' αὐτοὶ ποὺ χορεύουν ἀνάλαφρα στὸν Οὐρανό. Ἐγὼ εἶμαι πιασμένος σὲ χοροῦ ἀλυσσίδα. Μᾶς ὁδηγεῖ ἕνας θεός».

Νὰ κι' ὁ τάφος μιᾶς εὐτυχισμένης γυναίκας. «Ἐγέννησα δυὸ παιδιά, γράφει, δυὸ ἀγόρια. Στὰ χέρια τους ἔγειρα καὶ πέθανα εὐτυχισμένη. Πέρνα, διαβάτη, καὶ μὴ μὲ λυπᾶσαι».

— Νὰ τί ἁπλὰ ποὺ ἐκφράζεται ἡ εὐτυχία, λέει συγκινημένος ὁ Φάνης. Ἀλήθεια οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἤξεραν γιατί ζοῦσαν καὶ πέθαιναν δίχως πολὺ πίκρα, γιατὶ εἶχαν ζήσει ὡραῖα κι' ἐνάρετα.

— Ἔλα ἐδῶ νὰ δῆς κι' ἕναν ἔμπορο τί μᾶς λέει μέσα ἀπ' τὸν τάφο του Φάνη.

«Ταξίδεψα πολὺ στὴ ζωή μου, ἔκανα ἐμπόριο, πέρασα κινδύνους μεγάλους. Καὶ τέλος σταμάτησα ἐδῶ γιατὶ ἔτσι τὸ θέλησαν οἱ Μοῖρες. Τώρα δὲν φοβοῦμαι πιά, οὔτε τὸν ἄνεμο, οὔτε τὸ κῦμα, οὔτε νὰ πάθω ζημιὰ στὶς δουλειές μου. Σὲ σένα, θάνατε, ποὺ μὲ λύτρωσες ἀπ' τὶς ἔγνοιες λέω: Χαῖρε Θεὲ ἀγαθέ».

— Ὤ, θεία, τί θαυμαστὸς ἀλήθεια λαός. Ὅταν ζοῦσε χαιρόταν τὴ ζωή του ὡραῖα, ἁπλά, δίχως νὰ γυρεύη περισσότερο ἀπὸ ὅτι μποροῦσε ν' ἀπολαύση. Κι' ὅταν πέθαινε, δεχόταν σὰ φίλο τὸ θάνατο. Ἕνας τέτοιος λαὸς ἦταν φυσικὸ νὰ μεγαλουργήση... Τί ὀμορφιὰ ποὔχουν ὅλα αὐτὰ τὰ σεμνὰ ἐπιγράμματα. Κι' οἱ μορφὲς πόση εὐγένεια ἔχουν στὶς γραμμές τους.

— Καὶ ποῦ νὰ δῆς τὴν Ἡγησώ, στὸ Μουσεῖο Φάνη, εἶναι ἕνα πραγματικὸ ἀριστούργημα. Καὶ τὸν κυνηγὸ μὲ τὸ σκυλί του καὶ τόσες ἄλλες ἀνάγλυφες ἐπιτύμβιες πλάκες. Δυὸ αἴθουσες ἔχουν γεμίσει στ' ἀρχαιολογικό μας Μουσεῖο, μὲ τὴ λεπτή τους αἰσθητικότητα καὶ τὴ χάρη τους.

— Κι' ὕστερα μοῦ λές, θεία νὰ περιμένω τὸ φθινόπωρο γιὰ νὰ δῶ τὸ Μουσεῖο. Δός μου τὸ λόγο σου πὼς αὔριο τὸ πρωῒ θὰ μὲ πᾶς νὰ δῶ τουλάχιστο τὰ ἀνάγλυφα τοῦ Κεραμεικοῦ. Δὲ νομίζεις πὼς τὸ κεφάλαιο αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ κλείσουμε τώρα κι' ὄχι ἀργότερα. Ἂν δὲν ἦταν μάλιστα βράδυ θὰ σοὔλεγα νὰ πᾶμε ἀμέσως.

— Καλά, παιδί μου, τὸ πρωῒ θὰ σὲ πάω νὰ δῆς τὰ μνημεῖα τοῦ Κεραμεικοῦ. Μὰ ἂς δοῦμε καὶ τοῦτα ποὺ ἔχουν μείνει ἐδῶ ἐπὶ τόπου.

— Ὤ, θεία, τί μεγαλοπρέπεια ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ Ταῦρος ποὺ δεσπόζει σ' ὅλο τὸ νεκροταφεῖο. Καὶ τί κινήσεις φυσικές. Ἀσφαλῶς θἄταν ἐπιτύμβιο κάποιου δυνατοῦ ἥρωα. Μὰ νὰ κι' ἕνας ὑπέροχος καβαλλάρης ποὺ στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου του κοίτεται νεκρός, σκοτωμένος ἀπὸ τὸ δόρυ του, ὁ ἀντίπαλος. Τί ὡραῖος ποὺ εἶναι κι' αὐτὸς μὲ φόντο τὴν κυκλικὴ του ἀσπίδα.

— Αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ἀνάγλυφο, Φάνη μου, εἶναι ὁ Δεξίλεως, ἕνας ἥρωας Ἀθηναῖος ποὺ σκοτώθηκε στὴ μάχη τῆς Κορίνθου τὸ 394. Εἴκοσι χρονῶν ὅλο νιάτα. Εἶναι νικητὴς γι' αὐτὸ ὁ γλύπτης τὸν παράστησε ἔτσι περήφανο. Δὲς πῶς ἀνασηκώνει τὸ χέρι του μὲ τὸ δόρυ νὰ τρυπήση τὸν ἐχθρὸ ποὺ τ' ἄλογο ἔχει ἀναποδογυρίσει. Τὸ δόρυ δὲ φαίνεται, οὔτε τὰ χαλινάρια τ' ἀλόγου γιατὶ ἦταν χρωματισμένα πάνω στὸ ἀνάγλυφο. Μὰ δὲς τί περήφανα ποὺ ὀρθώνεται τ' ἄτι, πῶς κυματίζει ἡ οὐρά του.

Πήραμε τὰ δρομάκια κοιτώντας τὶς στήλες μὲ τὶς ἐπιγραφές τους. Ἐδῶ ἡ Ἀπάτη Μιλησία κοιμᾶται... Νὰ κι' ἡ Φυλλὶς ἡ Ἀντιόχισσα... καὶ πιὸ πέρα ὁ Δοῦρις ποὺ εὔχεται «τοῖς παράγουσι» — δηλαδὴ στοὺς διαβάτες — «χαίρειν». Τί εὐγενικό ὕστερα ἀπὸ τόσους αἰῶνες νὰ δεχόμαστε τὸ χαιρετισμὸ ἑνὸς ἐφήβου τῶν Ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Μ' ἐκεῖνο τὸ «χαίρειν» τοῦ Δούριδος ἀποχωριζόμαστε τὸν πανάρχαιο αὐτὸ χῶρο ὅπου ὁ θάνατος ἄφησε ἀκέραια τὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ὀμορφιά.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

❂❂❂

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΚΠΛΗΞΗ

Ὁ μικρὸς Κωστάκης κάθε πρωῒ πρὶν φύγει γιὰ τὸ σχολεῖο του λέει τὰ μαθήματά του στὴ μαμά του.

Ἕνα πρωῒ ἔλεγε τὴν ἀριθμητική του:

Μαμά: Δυὸ καὶ δυὸ κάνουν;

Κωστάκης: Τρ...ί...α.

Μαμά: Πρόσεξε. Δυὸ καὶ δυὸ δὲν κάνουν τρία. Λοιπόν. Πόσα κάνουν.

Κωστάκης: Πέντε.

Μαμά: Μὰ ὄχι, παιδί μου.

Ἡ μητέρα τὸν ξαναρωτᾶ κι' ἄλλες φορὲς ἀλλὰ ὁ Κωστάκης δὲν δίνει τὴ σωστὴ ἀπάντηση. Στὸ τέλος ἡ μαμά του ἔχασε τὴν ὑπομονή της καὶ τοῦ δίνει ἕνα μπάτσο.

Μαμά: Νά! Γιὰ νὰ μάθης ὅτι δυὸ καὶ δυὸ κάνουν τέσσερα.

Κωστάκης (σαστισμένος καὶ ἔκπληκτος): Ἄ! Ὥστε ἔτσι; Τὸ ἤξερες καὶ δὲν μοῦ τὸ ἔλεγες.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΙΚΟΤΗΣ

Καθηγητής: Δὲν μοῦ λές, παιδί μου, ἡ λέξη πανταλόνι εἶναι ἑνικοῦ ἢ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ;

Μαθητής: Τὸ ἐπάνω μέρος εἶναι ἑνικοῦ καὶ τὸ κάτω πληθυντικοῦ, κύριε.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΤΟΝ ΑΗ ΦΩΚΑ

Μερικοὶ φίλοι μου μοῦ πρότειναν κάποιο βράδυ: «῎Ερχεσαι νὰ πᾶμε αὔριο ἐκδρομὴ στὸν ῎Αη Φωκᾶ;».

Μὲ χαρὰ δέχτηκα καὶ κατὰ τὰ ξημερώματα καβαλικέψαμε τὰ γαϊδουράκια καὶ ξεκινήσαμε. Εἴμαστε πέντ' - ἔξ παιδιά.

Δυὸ σκυλιὰ ποὺ πήγαιναν μπροστὰ συμπλήρωναν κι' αὐτὰ τὴν παρέα μας.

῾Ο πρωϊνὸς καθαρὸς ἀέρας δρόσιζε τὰ πρόσωπά μας καὶ τὰ πεῦκα λύγιζαν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ κάνοντας ἕνα ἀλαφρὸ «φφ... φφ...» σὰν νὰ μᾶς χαιρετοῦσαν.

Τί ὡραῖα ποὺ εἶναι ἀλήθεια νὰ ξεκινᾶ κανεὶς γιὰ ἐκδρομὴ πρὶν φέξη!

Σὰν φτάσαμε οἱ πρῶτες ἀχτίδες τοῦ ἥλιου μᾶς χτύπησαν στὸ πρόσωπο καὶ μᾶς ἔδωσαν τὸ σύνθημα γιὰ ν' ἀρχίσουμε τὰ παιχνίδια.

Καὶ πραγματικὰ τὰ παιχνίδια ποὺ κάναμε αὐτὴ τὴ μέρα στὸν ῎Αη Φωκᾶ δὲ θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ.

«ΓΙΟΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ»

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ

῏Ηταν περασμένα μεσάνυχτα. Καμμιὰ φωνὴ δὲν ἀκουγόταν. Κανένα ζωντανὸ δὲν σάλευε στὰ ρημαγμένα μέρη.

Κι' ἂν κάπου - κάπου κανένα νυχτοπούλι ἔκανε πὼς θἄρχιζε, τὸ παραπονιάρικο σκοπό του, ὡς κι' αὐτὸ σώπαινε ἀπ' τὸ φόβο του. ῞Ολα τὰ παράθυρα κλειστὰ καὶ οἱ πόρτες κλεισμένες.

Ποῦ καὶ ποῦ ἀπὸ τὶς χαραματιὲς τῶν παραθυριῶν μιὰ ἀκτίνα φευγάτη ἀπὸ τὸ ἄγρυπνο εἰκονοστάσι, μιὰ χρυσὴ ἀκτίνα περνᾶ καὶ τρυπᾶ τὸ βουβὸ σκοτάδι. Οἱ νυχτερίδες φτερουγίζουν. ῾Ο οὐρανὸς σμίγει μὲ τὴ γῆ, καὶ τὰ ἀστέρια χορεύουν μέσα στὰ κλαριὰ τῶν δέντρων. ῾Ο τρελλὸς ἄνεμος μουγγρίζει δαιμονισμένα. ῾Ο ἀπέραντος θόλος ἦταν σὰν μαῦρο βελοῦδο καρφωμένο μὲ διαμαντένια καρφιά. Μακρυὰ ἀκούστηκε νὰ λαλῆ ἕνα πετεινάρι πίσω ἀπὸ κάτι χαλάσματα. Κοντεύει νὰ ξημερώση. Τ' ἄστρα τρεμόσβυναν ἕνα - ἕνα στὸν οὐρανό. Τὰ πουλάκια μέσα ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα τινάζουν τὰ φτερά τους βγάζοντας χαρωπὴ λαλιά. Τὸ νυχτοπούλι κρύφτηκε στὰ χαλάσματα νὰ μὴ τὸ βρῆ ἡ μέρα. ῾Η νυχτερίδα ἔχει γίνει ἄφαντη. Καὶ ἡ ὁλόξανθη νεράϊδα, ἡ αὐγή, ἀρχίζει νὰ ἁπλώνη τὰ κάλλη της σ' ὅλη τὴ φύση.

ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΛΕΚΚΑΣ
Μαθητὴς ΣΤ΄ Δημοτικοῦ
Σκύδρα - ᾿Εδέσσης

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Στοὺς πρόποδες τοῦ μικροῦ βουνοῦ Κουτρούλη βρίσκεται τὸ χωριό μου Δομνίτσα. ῾Η μιὰ πλαγιά του εἶναι πυκνοδασωμένη μὲ ἔλατα. Τὰ ὀπωροφόρα δέντρα τοῦ χωριοῦ ποὺ εἶναι κι' αὐτὰ πολλὰ στολίζουν τὸ χωριό μου.

῾Η βλάστηση εἶναι ἀρκετὴ μέσα στὸ χωριὸ καὶ εἶναι ἕνα ὡραῖο θέαμα νὰ κάθεσαι νὰ κοιτάζης τὰ σπίτια ποὺ εἶναι χτισμένα μέσα στὰ διάφορα δέντρα ποὺ τὰ φύτεψαν οἱ πρόγονοί μας.

Πρωΐ - πρωΐ βλέπεις τοὺς χωρικοὺς νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ διάφορα σοκάκια καὶ πηγαίνουν μὲ τὰ τσαπιὰ στὸν ὦμο καὶ τοὺς σπόρους στοὺς γαϊδουράκους. Βαδίζουν μ' ὄρεξη γιὰ τὰ χωράφια νὰ τὰ καλλιεργήσουν γιὰ νὰ τοὺς δώσουν ψωμί.

῞Οταν θὰ φτάσουν στὸ χωράφι θ' ἀφήσουν τὸ φτωχὸ φαγητό τους σὲ κάποιο δέντρο ποὺ θὰ βρίσκεται κάπου ἐκεῖ. Καὶ ὅταν θὰ φτάση τὸ μεσημέρι θὰ καθήσουν νὰ γευματίσουν. ῞Οταν ξεκουραστοῦν θ' ἀρχίσουν πάλι τὸ ἔργο τους. Τέλος θὰ φτάση καὶ ἡ ὥρα νὰ σχολάσουν, ὅταν ὁ ἥλιος θὰ κοντεύη νὰ βασιλέψη. Θὰ πάρουν πάλι τὸ τσαπὶ στὸν ὦμο καὶ μερικὰ ξύλα στὸ γαϊδουράκι καὶ κουρασμένοι ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς ἡμέρας θὰ γυρίσουν σπίτι εὐχαριστῶντας τὸν Παντοδύναμο Θεὸ ποὺ τοὺς ἀξίωσε νὰ κάνουν καὶ αὐτὴ τὴ μέρα τὴ δουλειά τους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΑΠΡΑΣΛΗΣ
Δόμνιστα

ΤΡΟΜΑΧΤΙΚΗ ΝΥΧΤΑ

Εἶναι νύχτα θεοσκότεινη. Μόνο καμμιὰ ἀκτίνα ἀπὸ τὰ πολλὰ φῶτα μπορεῖ νὰ σχίση σὲ λίγη ἀπόσταση τὴν πηχτὴ μάζα τῆς νύχτας. Φριχτὴ μπόρα ἔχει ξεσπάσει.

Μεγάλη νεροποντὴ ἔχει ἀρχίσει. Οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ ἄνοιξαν. Λὲς καὶ ἡ φύση τἄβαλε μὲ τὸν ἑαυτό της. Κεραυνοὶ σὰν πύρινα φίδια σχίζουν τὸ θεοσκότεινο θόλο τοῦ οὐρανοῦ.

῎Εχουν περάσει πολλὲς ὧρες. ῾Η αὐγὴ ἀρχίζει νὰ ροδίζη. Καὶ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ ξεπροβάλει μὲ μεγαλοπρέπεια ὁ λαμπερὸς δίσκος τοῦ ἥλιου, ποὺ μοιάζει μὲ φρεσκοκομμένο νότισμα, ρίχνοντας τὶς πρῶτες ἀκτίνες. Ταυτόχρονα ἕνα οὐράνιο τόξο μὲ τὶς ὡραῖες χρυσοκόκκινες ἀποχρώσεις παρουσιάζεται στὸν καταγάλανο τώρα θόλο τοῦ οὐρανοῦ. ῾Η θύελλα εἶχε περάσει πιά...

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΙΔΗΣ
Μαθητὴς ΣΤ΄ Δημοτικοῦ
Σκύδρα - ᾿Εδέσσης

ΠΡΩ·Ι·ΝΟ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

῾Ο οὐρανὸς φεγγοβολᾶ καὶ ροδοκοκκινίζει
κι' ὁ ἥλιος εἰς τὸ διάβα του τὰ ξένα μέρη
(ἀφήνει,

ἡ θάλασσα ἡσύχασε κι' ἔπαψε νὰ βουΐζη
καὶ τὸ λουλούδι στὸν ἀγρὸ τὸ ἄρωμά του χύ-
(νει.

Οἱ γεωργοὶ πρωΐ - πρωΐ τραβοῦν γιὰ τὴ δου-
(λειά τους

κι' ὅλοι κεφάτοι τρέχουνε γιὰ τὸ μεστὸ σιτάρι.
Καὶ οἱ μανάδες μοναχὰ ἀφήνουν τὰ παιδιά
(τους

καὶ ἄλλη πάει στὰ ζωντανὰ κι' ἄλλη νερὸ νὰ
(πάρη.

Καὶ τὰ παιδιά τους λεύτερα ἀρχίζουν τὸ παι-
(χνίδι

καὶ τοῦ χωριοῦ τὰ ξώγυρα ἀπ' τὶς φωνὲς γιο-
(μίζουν,

κι' ὅταν ὁ ἥλιος ἀρχινᾶ νὰ πέφτη πρὸς τὴ
(δύση

τότε κι' αὐτὰ στὸ φτωχικὸ σπιτάκι τους γυ-
(ρίζουν.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΕΛΙΔΑΚΗΣ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Εἶναι μιὰ νύχτα Γεναριάτικη φεγγαρολουσμένη. Οὔτε κλαράκι δὲν κουνιέται. Μόνο στὸ βάθος σαλεύουν λυγερὰ κάτι θεόρατες βελανιδιές. Μέσα στὴ βραδυνὴ ἡσυχία ἀκούγεται τὸ ρυθμικὸ βάδισμα τοῦ σκοποῦ. Γκὰπ - γκοὺπ ! Δίπλα του λαγοκοιμοῦνται οἱ ἄλλοι στρατιῶτες κατάκοποι κάτω ἀπὸ τὶς σκηνὲς ποὺ ἀντιφεγγίζουν ἀχνὰ ἀπὸ τὰ γλυκὰ τὰ χαϊδέματα τοῦ ὁλόγιομου φεγγαριοῦ.

Μιὰ ἀργυρόχρωμη ἀκτίνα του γλυστρῶντας κρυφὰ ἀπὸ τὴ χαραμάδα τῆς σκηνῆς χαϊδεύει τὸ ἀνήσυχο πρόσωπο τοῦ γέρο - λοχαγοῦ ποὺ μόλις τώρα εἶχε ξαπλώσει λίγο γιὰ νὰ ξεκουρασθῆ. Φοβᾶται κανένα νυχτερινὸ αἰφνιδιασμὸ ἀπὸ τοὺς κατσαπλιάδες ποὺ πλημμυροῦν τὸν Γράμμο. Πολλὲς φορὲς πάλαιψε μὲ τοὺς ληστὲς αὐτούς, ἀλλὰ πάντοτε νίκησε. Καὶ τώρα σὰν ἀπὸ ἔνστικτο βλέποντας τὸ φεγγάρι πετάγεται ὀρθός. ῾Η ὄψη του ἀγριεύει. ῾Ο γέρος μαντεύει πὼς σὲ λίγο μέσα στὴν τρομερὴ σιγαλιὰ τοῦ βουνοῦ θ' ἀκουσθοῦν τὰ κελαηδήματα τῶν πολυβόλων. Ναί. Τοῦ τὸ μήνυσε τὸ φεγγάρι πὼς σὲ λίγο θἄχουνε πανηγύρι. Μὲ ἀργὰ βήματα βγαίνει ἀπὸ τὴ σκηνή. ῾Η σκιά του λίγο - λίγο μακραίνει καὶ χάνεται μέσα στὰ χαμόκλαδα. Θὰ κάνη πάλι ἀνίχνευση.... ᾿Αλλὰ κι' οἱ κατσαπλιάδες ἀγρυπνοῦν. ᾿Αφήνουν τὸν γέρο νὰ πλανιέται στῆς νύχτας τὰ σκοτάδια καὶ σέρνονται πίσω ἀπὸ τὰ κατσάβραχα γιὰ νὰ χτυπήσουν ἀπ' τὰ νῶτα. Σὲ λίγο θὰ χορτάσουν αἷμα. Στὴ σκέψη αὐτὴ ἀναγαλλιάζουν. Οἱ σκιές τους σαλεύουν ἀθόρυβα καὶ πλησιάζουν ὁλοένα περισσότερο. ᾿Ανυπόμονα καὶ λυσσασμένα περιμένουν γιὰ νὰ χυθοῦν στοὺς κοιμισμένους. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ λοχαγὸς ἐπιστρέφει καταϊδρωμένος. ῾Η ἔννοια μὲ γέλασε, σκέπτεται. Δὲν εἶδα οὔτε ἴχνος τους. ᾿Αλλὰ ὅσο πλησιάζει στὸ λόχο τόσο τὸ ἀνάσασμά του γίνεται γρηγορώτερο. Μὴν τάχατες μὲ γέλασαν; ἀναρωτιέται. Σὲ μιὰ στιγμὴ σταματᾶ. Κοιτᾶ μὲ προσοχή. Τί νἆναι ἄραγε αὐτό; συλλογιέται. Κάτι σκιὲς διακρίνει νὰ κουνιοῦνται. ῾Ο γέρο - λοχαγὸς βλέπει! Σὲ μιὰ στιγμὴ διακρίνει κάποια γνωστὴ μορφὴ καὶ ὁ γέρος... ῎Αχ! τί συμβαίνει; ῾Ο γέρος μαρμαρώνει. Τί συμβαίνει; Μὴν εἶναι ὄνειρο, τραυλίζει. ῎Οχι. Εἶναι ξύπνιος. Νά τί βλέπει. Μέσ' ἀπὸ μιὰ τοῦφα θάμνων προβάλλει μιὰ ἄγρια μορφή. ῾Ο γέρος τὴ γνωρίζει. Εἶναι ὁ γιός του, ποὺ παρασύρθηκε ἀπ' τοὺς συμμορίτες. ῞Ενα σατανικὸ χαμόγελο διαγράφεται στὰ χείλη του κι' ἔπειτα σημαδεύει τὸν φρουρό. ῾Ο γέρος κάνει νὰ φωνάξη, ἀλλὰ ἡ φωνή του πνίγεται στὸ λαρύγγι του, ἐνῶ τοῦ γιοῦ του τὰ δάχτυλα παίζουν ἀναποφάσιστα στὴν σκανδάλη. Κι' ἐκεῖ ποὺ ὁ γιός του σημαδεύει γιὰ νὰ ρίξη. ὁ γέρος μὲ ὑπεράνθρωπη προσπάθεια — γιατὶ τὸν πνίγει ἡ συγκίνηση — φωνάζει σπαραχτικά: «Μὴ ὠρὲ Κῶτσιο!». ῾Η γεροντικὴ φωνή του μὲ μιᾶς κάνει τὸ θαῦμα της. ᾿Ακούγοντάς την ὁ ληστὴς ξαφνιάζεται. Τὴν γνωρίζει· εἶναι τοῦ πατέρα του. Πόσο καιρὸ εἶχε νὰ τὴν ἀκούση!... Λυγίζει σὰν νὰ τὸν κάρφωσε βόλι. Τρέμει σύγκορμος. Μετανοιώνει σὰν τὸν ῎Ασωτο. ῾Η καρδιά του ραγισμένη σπαράζει. Τρέχει μὲ λαχτάρα στὴν πατρικὴ ἀγκαλιὰ ποὺ διάπλατα ἀνοίγει γιὰ νὰ τὸν σφίξη γλυκά. Τί ὡραία εἰκόνα εἶδε τὴ στιγμὴ ἐκείνη τὸ φεγγάρι! Τὸν παραπλανημένο μέσ' στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα, πάνω στὰ ἄγρια μέρη τοῦ Γράμμου. Κι' ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμὴ οἱ γενναῖοι φαντάροι μας μὲ τὴν ξιφολόγχη κουρελιάζουν τοὺς ἐχθρούς, δυὸ ψυχὲς εἰρηνοφόρες ἁρμενίζουν γαλήνια στὰ παλάτια τῆς εὐτυχίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ
(Μαθητὴς Ε΄ τάξ. Γυμνασίου, Σέρρες)

ΓΡΑΜΜΟΣ 1949

Μέσ' τὸ λιοπύρι ἀστράφτουνε οἱ λόγχες
κι' οἱ φαντάροι μας στὴ μάχη προχωροῦν
ὅπως καὶ πρῶτα ἥρωες καὶ πάλι
τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν διασκορποῦν.

Καὶ τῶν ῾Ελλήνων πάλι θριαμβεύει
τὸ θάρρος, ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ λεβεντιὰ
κι' ὁ Γράμμος πέφτει, σποῦν οἱ ἁλυσσίδες
χαρῆτ' ἀδέρφια, ἦρθ' ἡ Λευτεριά...

ΧΡ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

῞Οταν τελειώνω τὸ διάβασμα τῶν μαθημάτων μου καὶ δὲν ἔχω τίποτα νὰ κάμω, ἀφίνω τὸ νοῦ μου ἐλεύθερο νὰ πλανιέται. Παρασύρομαι σ' ἕνα γλυκὸ ὀνειροπόλημα. ῾Η σκέψη μου φτερουγίζει στὸ χωριό μου, ἐκεῖ ὅπου γιὰ πρώτη φορὰ εἶδα τὸν ἥλιο νὰ μοῦ χαμογελᾶ. ᾿Εκεῖ ὅπου ἔκανα τὰ πρῶτα βήματα, ἐκεῖ ὅπου ἔνοιωσα τὴν πρώτη χαρά. ῎Αχ! Εὐτυχισμένα χρόνια! Δὲν θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ. Τί γλυκειὰ νοσταλγία μὲ τραβᾶ σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη! Βλέπω μὲ τὴ φαντασία μου τὸ χωριό μου. ῏Ω! Τί ὄμορφο ποὺ εἶναι! Εἶναι ἕνα σπάνιο λουλούδι ποὺ μαζὶ μὲ ἄλλα εὐωδιάζουν καὶ στολίζουν τὴν πανέμορφη κόρη μὲ τὴ πράσινη στολή, ποὺ λέγεται Μεσσηνία. Εἶναι χτισμένο σ' ἕνα λοφίσκο καὶ ἀριθμεῖ ὡς 400 ψυχές. Κάτω, τὴν πεδιάδα τὴ διασχίζει ὁ Πάμισος τραγουδῶντας καὶ τὰ κρυσταλλένια του νερὰ ὅταν πέφτουν ἐπάνω τους οἱ ἀκτίνες τοῦ ἥλιου μοιάζουν σὰν καθρέπτες. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μου εἶναι γεωργοί. ῾Η ἐκκλησούλα του εἶναι ἁπλῆ, ἕνα τετράγωνο κτίριο μ' ἕνα σταυρὸ στὴν κορυφή. Τὸ Δημοτικὸ σχολεῖο εἶναι στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ. ᾿Εκεῖ ἔμαθα τὰ πρῶτα γράμματα. ῞Ενα δάσος ἀπέραντο εἶναι στὴ δυτική του πλευρά. Τί ἰδεώδης τόπος γιὰ ἐκδρομή! Πηγὲς ἀναβλύζουν. Κοιτῶ στὸν κάμπο. ῞Ενας βοσκὸς παίζει τὴ φλογέρα του ἑνώνοντας μὲ τὸ κελάηδημα τῶν πουλιῶν καὶ τὸ κελάρυσμα τῶν νερῶν. Τί ὄμορφες εἰκόνες παρμένες ἀπὸ τὴ ζωή, παρμένες ἀπὸ τὴ Φύση. 21 Μαΐου γίνεται πανηγύρι στὸ χωριό. Νέοι καὶ νέες ντυμένοι μὲ τὴ γραφικὴ ἐνδυμασία τοῦ τόπου τραγουδοῦν καὶ χορεύουν. Τί ὡραία εἶναι ἐδῶ ἡ ζωὴ μακρυὰ ἀπὸ κάθε θόρυβο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Φ. ΡΗΓΑΣ
Μαθητὴς Ε΄ τάξ. Γυμνασίου
Ξυλόκαστρο

ΣΚΙΤΣΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

1. Σκουπίζετε τὰ πόδια σας. (Ἐστάλη ὑπὸ Ν. Σαλονικιοῦ).
2. Εὐαγγελίστρια Τήνου. (Σκίτσο Νικ. Δρακούλη, Πλαγιὰ Λέσβου).
3. Πελαργός. (Τ. Ἄγρα).
4. Τὸ ξωκκλῆσι. (Κ. Ἀμαζόνα).
5. Ἡ Σημαία μας στὰ σύνορα. (Γάτος Ἀγκύρας).
6. Τὸ ἔνδοξο ἑλληνικὸ τσαρούχι (σκίτσο Σαΐνη).
7. Γαλήνη. (Ἀλεξ. Σπυράκη).

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑ

Ο ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Μιὰ φορὰ δυὸ χωριανοὶ τοῦ Χότζα, ἔστησαν καβγὰ μεγάλο. Φώναξαν, βρίστηκαν, ἦρθαν στὰ χέρια, καὶ στὸ τέλος ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε στὸ Χότζα ποὺ εἶχε τὴ φήμη πὼς ἦταν ἄνθρωπος γνωστικὸς — ἐκτὸς ποὺ ἦταν καί... Χότζας — καὶ νὰ τοῦ μιλήσουν γιὰ τὴ διαφορά τους. Κι' ὅτι θὰ τοὺς ἔλεγε, αὐτὸ ποὺ ἦταν σωστὸ νὰ γίνη.

Παρουσιάστη κ α ν λοιπὸν κι' οἱ δυό, ὕστερα ἀπὸ τὴν βραδυνὴ προσευχὴ καὶ μπροστὰ σὲ ὅλο τὸ χωριὸ ποὺ ἦταν μαζεμένο στὴν πλατεῖα, ἄρχισε ὁ καθένας νὰ λέη τὰ δίκηα του.

— Χότζα μου, εἶπε ὁ πρῶτος, ἔχω στὸ περιβόλι μου ποὺ χωρίζεται ἀπὸ τὸ περιβόλι τοῦ γείτονα μ' ἕνα φράχτη, μιὰ καρυδιά. Αὐτὴ ἡ καρυδιά, ἔχει φυτρώσει ἄκρη ἄκρη, στὰ σύνορα κι' ἔτσι μερικὰ κλαριά της, βγαίνουν στὸ περιβόλι τοῦ γείτονα. Ὁ τσελεπὴς λοιπὸν ἀπὸ δῶ, θέλει νὰ μοῦ πάρη τὰ καρύδια ποὺ κατὰ λάθος πέφτουν στὸ περιβόλι του. Ὅμως τὸ δέντρο εἶναι δικό μου. Τὸ φύτεψε ὁ παππούλης μου, ἐγὼ τὸ σκάβω, ἐγὼ τοῦ ρίχνω κοπριά, δική μου γῆς ἔχει στὶς ρίζες του. Πῶς θὰ μοῦ πάρη τὸν καρπὸ αὐτός;

—'Αλλάχ! 'Αλλάχ! ἔκανε ὁ Χότζας. Τὸ πρᾶγμα εἶναι φανερό, δὲν χωράει καμμιὰ ἀμφιβολία πὼς τὸ δίκηο εἶναι μὲ τὸ μέρος σου!

—"Ακου Χότζα μου, μίλησε τότε ὁ ἄλλος. Εἶν' ἀλήθεια πὼς οἱ ρίζες εἶναι στὸ περιβόλι του, μὰ τὰ κλαριά του εἶναι στὸ δικό μου. Μὲ τὸν ἴσκιο του ποὺ εἶναι βαρύς, μοῦ τρώει τόσες σπιθαμὲς μποστάνι. Νὰ μὴν πάρω ὁ δύστυχος λοιπόν, οὔτε τὸν καρπὸ ποὺ τὸν στέλνει ὁ Θεὸς στὴ δική μου γῆς;

—"Αχ! 'Αλλάχ! φώναξε ὁ Χότζας. Ὑποσχέθηκα νὰ εἶμαι δίκαιος, γι' αὐτὸ λέω πὼς ἔχεις κι' ἐσὺ δίκηο! Ἔτσι εἶναι! Δὲν χωράει ἀμφιβολία!

— Μὰ Χότζα μου, τὸν ἔκοψε τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς χωριανοὺς ποὺ καθόνταν κι' ἄκουγαν, γιὰ συλλογίσου το καλύτερα! Ἢ ὁ ἕνας ἔχει δίκιο, ἢ ὁ ἄλλος! Δὲ μπορεῖ νἄχουν δίκιο καὶ οἱ δύο!

Κοντοστάθηκε ὁ Χότζας, κι' ἔξυσε τὸ κεφάλι του κάτω ἀπὸ τὸ σαρίκι.

— Χμ... Χμ... ἔκανε. Θαρρῶ πὼς ἔχεις καὶ σὺ δίκιο παιδί μου!

Κι' ἀφοῦ ἔβγαλε αὐτὴ τὴ σοφὴ κρίση ὁ Χότζας, καληνύχτησε τοὺς χωριανοὺς καὶ γύρισε σπίτι του ὅπου τὸν περίμενε ἡ Χότζαινα γιὰ φαΐ.

Τὰ παιχνίδια ποὺ παίζουν τὰ Ἑλληνόπουλα

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΥ

Τὸ παιγνίδι αὐτό, ποὺ τὸ λένε «Κατάληψη τετραγώνου» παίζεται σὲ αἴθουσα σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο. Παίρνουν μέρος 14-20 παῖκτες χωρισμένοι σὲ δυὸ ἰσάριθμες ὁμάδες.

Χαράσσουμε στὸ ἔδαφος ἕνα τετράγωνο ἀλλὰ τὸ κάνουμε τόσο μικρὸ ὥστε νὰ χωράη μέσα ὄρθιους τοὺς μισοὺς μόνο ἀπὸ τοὺς παῖκτες. Οἱ δυὸ ὁμάδες παίρνουν θέση σὲ δυὸ ἀπέναντι πλευρὲς τοῦ τετραγώνου. Στὸ σύνθημα τοῦ διαιτητῆ — στὸ παιγνίδι αὐτὸ ἕνας διαιτητὴς εἶναι ἀπαραίτητος — ὅλοι οἱ παῖκτες προσπαθοῦν νὰ μποῦν καὶ νὰ καταλάβουν τὸ τετράγωνο! Σκοπὸς κάθε παίκτη εἶναι νὰ μείνη αὐτὸς στὸ τετράγωνο βγάζοντας ἀπὸ μέσα ἕνα ἄλλο παίκτη, τῆς ἀντίπαλης, φυσικὰ ὁμάδας. Τὸ διώξιμο γίνεται μόνο μὲ σπρωξίματα τῶν ὤμων, χωρὶς νὰ χρησιμοποιῆ κανεὶς τὰ χέρια του καὶ τὰ πόδια του. Ὅποιος προσπαθήση νὰ βγάλη ἄλλο παίκτη μὲ ἄλλο τρόπο, στὴ διαταγὴ τοῦ διαιτητῆ, βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ τετράγωνο. Ὁ διαιτητὴς ἔπειτα ἀπὸ πάλη 3-4 λεπτῶν, δίνει τὸ σύνθημα τοῦ σταματήματος. Τότε ὅλοι οἱ παῖκτες πρέπει νὰ μείνουν ἀκίνητοι, ὁ διαιτητὴς τότε ἀπομακρύνει ὅλους τοὺς παῖκτες ποὺ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὸ τετράγωνο. Ἀρκεῖ καὶ τὸ ἕνα πόδι νὰ βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὸ τετράγωνο γιὰ νὰ θεωρηθῆ ὁ παίκτης πὼς βρίσκεται ἔξω ἀπ' αὐτό.

Κατόπιν μετράει τοὺς παῖκτες κάθε ὁμάδας καὶ δίνει στὴν κάθε ὁμάδα τόσους βαθμοὺς ὅσοι οἱ παῖκτες της ποὺ ἔμειναν μέσα στὸ τετράγωνο.

Τὸ παιγνίδι μπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῆ καὶ περισσότερες φορές. Κερδίζει ἡ ὁμάδα ποὺ συγκεντρώνει τοὺς περισσότερους βαθμούς!

«ΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΕ ΚΥΚΛΟ»

Τὸ παιγνίδι αὐτό, «Ἀγώνισμα σὲ κύκλο» παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο. Παίρνουν μέρος δυὸ ὁμάδες ἀπὸ 10-16 παῖκτες ἡ κάθε μιά!

Οἱ δύο ὁμάδες τῶν παικτῶν σχηματίζουν ἕνα κύκλο μὲ μέτωπο πρὸς τὸ κέντρο. Οἱ παῖκτες μπαίνουν κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ βρίσκεται στὴ σειρὰ ἕνας παίκτης τῆς μιᾶς ὁμάδας καὶ ἕνας παίκτης τῆς ἄλλης. Κάθε παίκτης πιάνει μὲ τὸ δεξιό του βραχίονα τὸν ἀριστερὸ βραχίονα τοῦ δεξιὰ παίκτη. Σὲ ἀπόσταση δύο μέτρων ἀπὸ τοὺς παῖκτες μέσα φυσικὰ στὸν κύκλο ποὺ σχηματίζουν, χαράσσουμε ἕνα μικρότερο κύκλο στὸ ἔδαφος.

Μόλις δοθῆ τὸ σύνθημα κάθε παίκτης, προσπαθεῖ νὰ παρασύρη τὸν δεξιό του παίκτη μέσα στὸν κύκλο. Ὁ παίκτης ποὺ θὰ πατήση, ἔστω καὶ μὲ τὸ ἕνα πόδι του στὸν κύκλο βγαίνει ἀπὸ τὸ παιγνίδι. Παίκτης ποὺ θὰ ξεπιαστῆ ἢ ποὺ θ' ἀφήση τὸ χέρι τοῦ συντρόφου του — βγαίνει ἀπὸ τὸ παιγνίδι, τὸ ὁποῖο φυσικά, ἐξακολουθεῖ μὲ τοὺς ὑπολοίπους. Ἔπειτα ἀπὸ 10 τὸ πολὺ λεπτὰ τῆς ὥρας ὁ διαιτητὴς δίνει τὸ σύνθημα τῆς καταπαύσεως τοῦ ἀγῶνα. Ὅποια ὁμάδα ἔχει τοὺς λιγότερους «βγαλμένους» ἀπὸ τὸ παιγνίδι κερδίζει.

ΤΡΑΒΗΓΜΑ ΚΑΙ ΣΠΡΩΞΙΜΟ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ «τράβηγμα καὶ σπρώξιμο» παίζεται σὲ αἴθουσα σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο. Παίζεται μὲ δυὸ μόνο παῖκτες. Μποροῦν ὅμως νὰ τὸ παίζουν ταυτόχρονα πολλὰ ζευγάρια μαζί.

Οἱ δυὸ παῖκτες στέκονται ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο καὶ σὲ ἀπόσταση ἑνὸς βήματος. Ὁ ἕνας κολλᾶ δυνατὰ τὸ ἐξωτερικὸ μέρος τοῦ δεξιοῦ του ποδιοῦ στὸ ἐξωτερικὸ μέρος τοῦ δεξιοῦ ποδιοῦ τοῦ ἀντιπάλου του· ἐπίσης πιάνονται μὲ τὰ δεξιά τους χέρια. Μόλις δοθῆ τὸ σύνθημα προσπαθοῦν οἱ δυὸ ἀντίπαλοι μὲ τραβήγματα καὶ σπρωξίματα, νὰ βγάλη ὁ καθένας τὸν ἄλλον ἀπὸ τὴ θέση του. Τὸ πίσω πόδι μπορεῖ νὰ κινῆται ἐλεύθερα. Νικητὴς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ μπορέση νὰ ἀναγκάση τὸν ἀντίπαλό του νὰ κινήση τὸ μπροστινό του πόδι.

ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ «πάλη μὲ τὰ πόδια» παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο· παίρνουν μέρος δυὸ παῖκτες.

Οἱ δυὸ παῖκτες ξαπλώνονται κατ' ἀντίθετη διεύθυνση σὲ τρόπο ποὺ τὸ κεφάλι τοῦ ἑνὸς νὰ βρίσκεται παραπλεύρως ἀπὸ τὴ μέση τοῦ ἄλλου. Κάθε παίκτης σηκώνει τὸ πόδι ποὺ εἶναι πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἄλλου καὶ τὰ συμπλέκουν σφιχτά. Ὕστερα προσπαθεῖ ὁ ἕνας νὰ κατεβάση τὸ πόδι τοῦ ἄλλου. Ὅποιος τὸ καταφέρει εἶναι νικητής.

ΟΙ ΛΑΒΩΜΕΝΟΙ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο μὲ 12-14 παῖκτες.

Χαράσουμε στὸ ἔδαφος δυὸ παράλληλες γραμμὲς σὲ ἀπόσταση 20 βημάτων τὴ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Πίσω ἀπὸ τὴ μιὰ γραμμὴ τοποθετοῦνται δυὸ ἰσάριθμες ὁμάδες σὲ παράταξη κατὰ παίκτη (ὁ ἕνας πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο). Κάποιος — ποὺ ὁρίζεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ — δίνει τὸ σύνθημα τῆς ἐνάρξης.

Τότε ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος τῆς κάθε ὁμάδας δίνουν τὰ χέρια καὶ σχηματίζουν κάθισμα στὸ ὁποῖον κάθεται ὁ τρίτος. Γρήγορα, γρήγορα καὶ χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ τὸν μεταφέρουν τρέχοντας στὴν ἀπέναντι γραμμή. Ἐκεῖ κάθεται ὁ πρῶτος καὶ οἱ δυὸ ἄλλοι ξαναγυρίζουν στὴ πρώτη γραμμή, καὶ ὁ τρίτος καὶ τέταρτος σχηματίζουν πάλι μὲ τὰ χέρια τους κάθισμα καὶ κουβαλοῦν τὸ δεύτερο... τὸν ὁποῖον καὶ ἀφήνουν στὴν ἀπέναντι γραμμή. Ὕστερα τέταρτος καὶ πέμπτος κ.ο.κ.

Ἡ ὁμάδα ποὺ θὰ τελειώση πρώτη κερδίζει.

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὰ νεῦρα τοῦ Λάκη

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Τὸν ξέρετε τὸ Λάκη ποὺ κάθεται δίπλα στὸ σπίτι μας; Ὄχι βέβαια, γιατὶ δὲν μένομε ὅλοι στὴν ἴδια γειτονιά. Κάποιο Λάκη θἄχετε ὅμως κι' ἐσεῖς κοντά σας, ἢ θὰ τὸν συναντᾶτε στὸ τράμ, στ' αὐτοκίνητο, στὴν πλατεῖα, στὴ θάλασσα. Καὶ θὰ τὸν ἔχετε κι' ἐσεῖς φούρκα ὅπως κι' ἐγώ. Γιατὶ ὅπου βρίσκεται αὐτός, ἡσυχία δὲν ὑπάρχει.

Γιὰ νὰ πεισθῆτε καλά μου παιδιά, σᾶς παρουσιάζω σήμερα τὸ δικό μας. «Στόμα ἔχει καὶ μιλιὰ δὲν ἔχει», λέει μιὰ παροιμία. Πραγματικὰ ὁ Λάκης δὲν ἔχει μιλιὰ ὁ καϋμένος, ἔχει στιγγλιά. Δὲν κουβεντιάζει οὐρλιάζει, δὲν ἀποκρίνεται ὅταν τὸν ρωτᾶς κάτι, σοῦ σπάζει τὸ τύμπανο μὲ τὶς ἀγριοφωνάρες του.

Τί περίεργο ἀλήθεια νὰ μὴν τὸ καταλαβαίνουν μερικὰ παιδιὰ πὼς ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε στοματάκι γιὰ νὰ μιλοῦν ἥσυχα κι' ὡραῖα, εὐγενικὰ καὶ χαριτωμένα. Νὰ κελαηδοῦν σὰν πουλάκια τ' Ἀπρίλη, νὰ τραγουδοῦν, νὰ γελοῦν, ὄχι νὰ κάνουνε ζούγκλα τὴ γειτονιά τους.

— Τί ἔπαθε πάλι ὁ Λάκης, ρώτησα χτὲς τ' ἀπόγεμα, τὴ μαμά του. Μήπως τὸν δείρατε; Δὲ μᾶς ἄφησε νὰ κοιμηθοῦμε τὸ μεσημέρι μὲ τὶς φωνές του.

— Τί νὰ σᾶς πῶ, μ' ἀποκρίθηκε ἡ καϋμένη, εἶναι πολὺ νευρικό, μὲ τὸ μόνο - μόνο θυμώνει καὶ ξεσηκώνει τὸν κόσμο. Ντρέπομαι πιὰ τὴ γειτονιά, κλείνω τὰ παράθυρα καὶ τὶς πόρτες νὰ μὴν ἀκούγεται, μ' αὐτὸς κάνει χειρότερα. Τί νὰ τοῦ κάμω;

— Θὰ σᾶς δώσω μιὰ συμβουλή, εἶπα στὴ μητέρα. Νὰ μὴν τοῦ δίνετε τίποτε, ὅταν τὸ γυρεύει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, νὰ μὴν τοῦ ἀπαντᾶτε ὅταν μιλᾶ μὲ στριγγλιὲς κι' ὅταν, ὅπως λέτε, τὸν πιάνουν τὰ νεῦρα του νὰ τὸν κλείνετε στὴν ἀποθήκη γιὰ νὰ οὐρλιάζη ὅσο τ' ἀρέσει. Θὰ σᾶς ἔλεγα πὼς κι' ἕνα γερὸ ξύλο εἶναι θαυμάσιο γιατρικὸ γιὰ νὰ ρίχνη τὰ νεῦρα, μὰ δοκιμάστε πρῶτα μ' αὐτὰ ποὺ εἴπαμε καὶ ἂν μείνουν χωρὶς ἀποτέλεσμα, πιάστε καὶ τὴ βέργα γιατὶ τοῦ χρειάζεται.

Καὶ κάντε το γρήγορα ἐσεῖς ποὺ εἶστε μητέρα του γιὰ νὰ μὴν τοῦ τὶς βρέξουν οἱ ξένοι.

Αὐτὰ τῆς εἶπα, ἀγαπητά μου παιδιά. Ἂν γνωρίζετε τὴ μητέρα τοῦ «Λάκη» σας, πέστε κι' ἐσεῖς τὰ ἴδια. Καὶ νὰ δῆτε πὼς θὰ κοποῦν οἱ στριγγλιὲς καὶ θὰ βρῆτε τὴν ἡσυχία σας.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ ΑΡΝΑΚΙ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνα μικρὸ - μικρὸ ἀρνάκι.

Τὸ μικρὸ αὐτὸ ἀρνάκι χοροπηδοῦσε δεξιὰ κι' ἀριστερά, ἔτρωγε πράσινο χορταράκι καὶ ἦταν πολὺ εὐτυχισμένο.

Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζε, θυμήθηκε τὴν γιαγιά του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι της.

—Ἡ γιαγιά μου σκέφτηκε, θὰ μὲ φροντίζη πολὺ καὶ θὰ μοῦ δίνη χίλια δυό, ὡραῖα πράγματα νὰ τρώγω.

Καθώς, ὅμως, τὸ μικρὸ ἀρνάκι πήγαινε ξένοιαστο στὸν δρόμο του συνάντησε ξαφνικὰ τὴν κυρὰ - ἀλεποῦ.

Ἡ κυρὰ - ἀλεποῦ μόλις εἶδε τὸ ἀρνάκι τοὔπε:

—Ἀρνάκι, ἀρνάκι, ἑτοιμάσου νὰ σὲ φάω.

Φοβισμένο τὸ μικρὸ ἀρνάκι ἄρχισε νὰ χοροπηδᾶ καὶ νὰ φωνάζη:

— Μὴ μὲ φᾶς, καλή μου ἀλεποῦ! Πηγαίνω στὴν γιαγιά μου γιὰ νὰ φάω καὶ νὰ παχύνω. Περίμενε νὰ μὲ φᾶς στὸν γυρισμό.

Κι' ἡ ἀλεποῦ ποὺ προτιμοῦσε νὰ τρώη παχυὰ ἀρνάκια τὸ ἄφισε νὰ συνεχίση τὸν δρόμο του.

Μὰ λίγο πιὸ κάτω ἄλλος κίνδυνος παραμόνευε τὸ μικρό μας ἀρνάκι· μιὰ μεγάλη τίγρη παρουσιάστηκε ξαφνικὰ μπροστά του καὶ φώναξε!

—Ἀρνάκι, ἑτοιμάσου νὰ σὲ φάω.

Τὸ μικρὸ ἀρνάκι ἄρχισε πάλι νὰ χοροπηδᾶ ἀπ' τὸν φόβο του καὶ εἶπε μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε:

— Μὴ μὲ φᾶς, καλή μου τίγρη. Πάω στὴν γιαγιά μου γιὰ νὰ παχύνω. Περίμενε καὶ μὲ τρῶς στὸν γυρισμό.

Κι' ἡ τίγρη ποὺ ἀγαποῦσε τὰ παχυὰ ἀρνάκια τὸ ἄφισε νὰ φύγη.

Μὰ δὲν καλοπρόφτασε τὸ ἀρνάκι μας νὰ χαρῆ γιὰ τὴν σωτηρία του καὶ νάσου μπροστά του ἕνας πελώριος λύκος, ποὺ ἤθελε νὰ φάη τὸ ἀρνάκι μας. Κι' αὐτὸς ὅμως σὰν ἄκουσε τὰ λόγια του προτίμησε νὰ τ' ἀφίση νὰ φύγη γιὰ νὰ τὸ φάη στὸν γυρισμό.

Κι' ἔτσι τὸ μικρὸ ἀρνάκι ἔφτασε στὸ σπίτι τῆς γιαγιᾶς του.

—Ὤ ἀγαπημένο μου ἐγγονάκι τοῦ εἶπε, πόσο χαίρομαι ποὺ σὲ βλέπω.

— Θὰ μείνω γιαγιάκα μου μαζί σου ὥσπου νὰ παχύνω πολὺ πολύ.

Κι' ἡ γιαγιὰ ἄρχισε νὰ ταΐζη τὸ ἀρνάκι μας μὲ φρέσκο χορταράκι καὶ μὲ χίλια δυὸ καλά. Καὶ κεῖνο ἔτρωγε - ἔτρωγε ὥσπου ἔγινε χοντρὸ - χοντρό.

— Πόσο χόντρηνες ἐγγονάκι μου, τοῦ εἶπε μιὰ μέρα ἡ γιαγιά, τώρα εἶναι ὥρα νὰ γυρίσης στὸ σπίτι σου.

—Ὤ, ὄχι, ὄχι, εἶπε τὸ ἀρνάκι. Ἡ ἀλεποῦ καὶ ἡ τίγρη καὶ ὁ λύκος θὰ μὲ πιάσουν καὶ θὰ μὲ φᾶνε.

—Ἄσε με νὰ σκεφθῶ, ἀπάντησε τότε ἡ γιαγιά.

Καὶ κάθησε καὶ σκέφτηκε, σκέφτηκε καὶ τέλος φώναξε χαρούμενη:

— Βρῆκα τί θὰ κάνουμε. Θὰ παίξουμε μιὰ ὡραία φάρσα, στὴν ἀλεποῦ, στὴν τίγρη καὶ στὸ λύκο. Θὰ κάνω ἕνα μικρὸ τύμπανο γιὰ σένα καὶ θὰ σὲ κλείσω μέσα. Κι' ἔτσι κυλῶντας θὰ φτάσης στὸ σπίτι σου.

Κι' ἡ γιαγιὰ ἔκανε ἕνα τύμπανο κι' ἀφοῦ φίλησε τὸ ἐγγονάκι της τὸ ἔκλεισε μέσα σ' αὐτό. Καὶ τὸ τύμπανο ἄρχισε νὰ κυλᾶ καὶ νὰ τρέχη.

Πολὺ γρήγορα, καθὼς τὸ τύμπανο μὲ τὸ ἀρνάκι ἔτρεχε, συνάντησε τὸν λύκο καὶ τὴν τίγρη, ποὺ τοῦ φώναξαν:

— Τύμπανο, τυμπανάκι, μήπως εἶδες τὸ ἀρνάκι;

Καὶ τότε τὸ ἀρνάκι μέσα ἀπὸ τὸ τύμπανο, τοὺς φώναξε:

— Χάθηκε τὸ ἀρνάκι
κι' ἐγὼ τὸ τυμπανάκι
κυλάω γιὰ τὸ σπιτάκι
γεμάτο χαρά,
τούμπα — τούμπα — ρά

Κι' ἔτσι ὁ κυρ' λύκος κι' ἡ τίγρη τὴν ἔπαθαν κι' ἔφυγαν θυμωμένοι. γιατὶ δὲν μπόρεσαν νὰ φᾶνε τὸ ἀρνάκι.

Λίγο πιὸ κάτω τὸ ἀρνάκι, κυλῶντας πάντα μέσα στὸ τύμπανο συνάντησε τὴν κυρὰ - ἀλεποῦ.

— Τύμπανο, τυμπανάκι,
μήπως εἶδες τὸ ἀρνάκι;
ρώτησε ἡ κυρὰ - ἀλεποῦ.

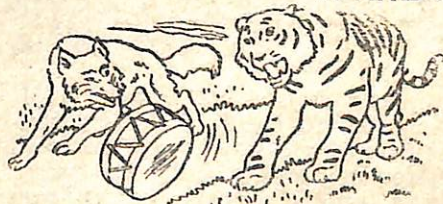
— Χάθηκε τὸ ἀρνάκι,
κι' ἐγὼ τὸ τυμπανάκι
κυλάω γιὰ τὸ σπιτάκι
γεμάτο χαρά,
τούμπα — τούμπα — ρά

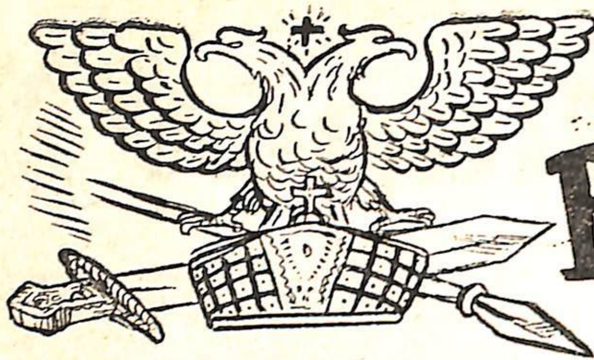
Μὰ ἡ πονηρὴ ἀλεποῦ μυρίστηκε τὸ ἀρνάκι καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀρνάκι, ἀρνάκι,
βγὲς ἀπ' τὸ τυμπανάκι.

— Προσπάθησε νὰ μὲ πιάσης, φώναξε τὸ ἀρνάκι ἀπ' τὸ τύμπανο κι' ἄρχισε νὰ κυλᾶ γρήγορα - γρήγορα. Κι' ἡ ἀλεποῦ ἔτρεχε κι' αὐτὴ ἀπὸ πίσω του, μὰ τὸ τύμπανο κυλοῦσε γρήγορα κι' ἔτσι τὸ ἀρνάκι ἔφτασε στὸ σπίτι του καὶ γλύτωσε ἀπ' τὰ δόντια τῆς κυρὰ - ἀλεποῦς.

Η ΑΝΕΜΗ

Τόν καιρό του ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

13ον.

— Πὲς τὸ σύνθημα λοιπόν, διέταξε ὁ Βούλγαρος.

— Μὴ μὲ παίρνεις γιὰ βλάκα; εἶπε ὁ Μιχαὴλ ποὺ καμώνουνταν τὸ θυμωμένο. Τὸ σύνθημα θὰ τὸ πῶ ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται.

— Πὲς τὸ σύνθημα, εἰδεμὴ δὲν περνᾶς! φώναξε ὁ Βούλγαρος ἁρπάζοντας τὸ χαλινάρι.

Βαθιὰ ἔμπηξε ὁ Μιχαὴλ τὰ σπηρούνια του στὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου, καὶ τὸ ζῶο, ξαφνισμένο, σηκώθηκε ὄρθιο στὰ πίσω του πόδια καὶ πετάχθηκε μπρὸς μὲ τόση ὁρμή, ποὺ ὁ Βούλγαρος ἔχασε τὴν ἰσορροπία του καὶ κυλίστηκε στὰ χώματα, ἐνῶ ὁ Μιχαήλ, στὰ τέσσερα, πῆρε τὸν κατήφορο.

Οἱ στρατιῶτες ἔκαμαν νὰ τὸν κυνηγήσουν, μὰ δὲν εἶχαν ἄλογα. Καὶ σὰν εἶδαν πὼς τοὺς ξέφευγε, ὅλοι μαζὶ τὸν σαΐτεψαν. Σύννεφα οἱ σαΐτες πέταξαν γύρω του, καὶ μία τους μπήχθηκε στὸ πλευρὸ τοῦ ἀλόγου, ποὺ φρενιασμένο διπλασίασε τὴν ὁρμή του.

Σὰν ἀστραπὴ ἔπαιρνε τὸν Μιχαήλ. Τὰ πόδια του ἔβγαζαν σπίθες ἀπὸ τὰ χαλίκια. Οὔτε χαλινάρι οὔτε τίποτε δὲν τὸ συγκρατοῦσε πιά, παρά, σὰ νὰ εἶχε φτερά, πετοῦσε πάνω ἀπὸ τὰ χαμόδεντρα, πηδοῦσε τὰ ρυάκια, ἔτρεχε ἴσια μπροστά του σηκώνοντας σύννεφα τὴ σκόνη.

Ἔτρεχαν, ἔτρεχαν, ὁ ἄνεμος σφύριζε στ' αὐτιὰ τοῦ Μιχαήλ, καὶ τὸ ἄλογο ὅλο χύνουνταν μπροστά, ἀκράτητα, τυφλά.

Ἀπὸ μακριὰ εἶδε ὁ Μιχαὴλ μιὰ χαράδρα καὶ θέλησε νὰ στρέψει. Μάταια ὅμως! Τὸ ζῶο ξετρελαμένο ἔτρεχε ὁλόϊσια.

Ἔφθασε στὸν κατήφορο τῆς λαγκαδιᾶς, σκόνταψε, ἔκανε ν' ἀνασηκωθεῖ. Καὶ ἄλογο καὶ καβαλάρης κατρακύλησαν μαζὶ ὡς κάτω.

Ι'.

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΟΥ ΒΟΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

Ἀπὸ τὰ ξημερώματα τὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων βρίσκουνταν σὲ ἀνησυχία.

Ὁ Δαφνομήλης ἔφευγε γιὰ νὰ κατεβῆ στὸν Ἀξιό, περνώντας ἀπὸ τὸ βουνὸ ὅπου ὁ Βοτανειάτης εἶχε καταστραφῆ μὲ τὸ σῶμα του.

Τρεῖς μέρες πρίν, εἶχε φθάσει ἡ εἴδηση. Καὶ σὰν τὸ ἔμαθε ὁ Αὐτοκράτορας, κλείστηκε στὴ σκηνή του καὶ ἀπὸ τὴ λύπη του δὲν ἤθελε νὰ δῆ κανένα.

Ἀλλὰ οἱ μαῦρες ὧρες τοῦ Βασιλείου δὲ διαρκοῦσαν ποτὲ πολύ. Οὔτε θλίψη οὔτε ἀποθάρρυνση δὲν μποροῦσε νὰ καταβάλη τὸ δυνατό του πνεῦμα, καὶ σὰν τοῦ ἔρχουνταν μιὰ ἀναποδιά, κοίταζε εὐθὺς νὰ βρῆ τρόπο νὰ τὴ διορθώση.

Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα τῆς λύπης του γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ λαμπροῦ καὶ πιστοῦ του Βοτανειάτη, ὁ Αὐτοκράτορας φώναξε τοὺς στρατηγοὺς στὴ σκηνή του, νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τί τρόπο νὰ τὸν ἐκδικήσουν.

Ἡ Στρουμπίτζη ἦταν στενὰ πολιορκημένη, σὲ λίγες μέρες θὰ ἔπεφτε βέβαια. Ἀλλὰ ὁ Βασίλειος ἐννοοῦσε νὰ μάθη ποιὸς ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους στρατηγοὺς εἶχε στήσει τὴν παγίδα, γιὰ νὰ τὸν κυνηγήση καὶ νὰ τὸν τιμωρήση.

Ἀποφάσισε λοιπὸν ν' ἀφήσει ἕνα μέρος τοῦ στρατοῦ του στὴν πολιορκία τῆς Στρουμπίτζης, νὰ κατέβη ὁ ἴδιος μὲ μεγάλες δυνάμεις στὸν Ἀξιό, νὰ συναντήση καὶ νὰ χτυπήση τοὺς Βουλγάρους καὶ ἀφοῦ πέσει ἡ Στρουμπίτζη νὰ γυρίση μὲ ὅλο τὸ στρατὸ στὴ Θεσσαλονίκη.

Εἶμαι ἀφανισμένος ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Ὁ Δαφνομήλης ὅμως, καθὼς ἄκουσε τὸ σχέδιο αὐτό, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Αὐτοκράτορα καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ μὴν ἐκτελέσει τέτοιο ἐπικίνδυνο σχέδιο, χωρὶς νὰ μάθει πρῶτα ποιὸς ἦταν ὁ ἐχθρός, καὶ προπάντων πρὶν ἐξετάσει τὰ μέρη καὶ δεῖ ἂν δὲ βρίσκουνταν κανένας ἄλλος δρόμος, παρὰ ἡ στενὴ ἐκείνη ρεματιὰ ποὺ εἶχε φάγει τὸν Βοτανειάτη.

Πολλὴν ὥρα συζήτησαν.

Στὸ τέλος, μὲ μεγάλη δυσκολία παραδέχθηκε ὁ Αὐτοκράτορας, ὄχι νὰ ἐγκαταλείψει τὸ σχέδιό του, παρὰ ν' ἀφήσει τὸν Δαφνομήλη νὰ πάγει ἐμπρὸς νὰ κατοπτεύσει, καὶ ὕστερα πιὰ ν' ἀκολουθήσει ἐκεῖνος μὲ ὅλο τὸ στρατό.

Πρωὶ-πρωί, λοιπόν, ἑτοιμάστηκε ὁ Δαφνομήλης νὰ φύγει μὲ τὸ σῶμα του. Ἤξερε πὼς ἡ ἀποστολή του ἦταν ἐπικίνδυνη. Εἶχε ἀκούσει νὰ μουρμουρίζεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἰβάτζη, τοῦ Νικουλιτσᾶ καὶ τοῦ Βλαδισλάβ. Ἤξερε πὼς ὅποιος ἀπὸ τοὺς τρεῖς κι ἂν εἶχε στήσει τὸ καρτέρι τοῦ Βοτανειάτη, δὲ θὰ τραβιοῦνταν ὕστερα ἀπὸ τέτοια ἐπιτυχία.

Μὰ ἡ καρδιά του φούσκωνε ἀπὸ χαρά, ποὺ εἶχε καταφέρει τὸν ἀφέντη του νὰ τὸν ἀφήσει νὰ πάγει μπροστά, κι ἔτσι τουλάχιστον, ἂν σκοτώνουνταν αὐτός, θὰ ἔδινε καιρὸ τοῦ Βασιλέα του νὰ σωθεῖ.

Τέτοιοι ἦταν οἱ περισσότεροι στρατηγοὶ τοῦ Βουλγαροκτόνου. Ὁ μεγάλος αὐτὸς Αὐτοκράτορας ἤξερε νὰ ἐμπνέει στοὺς ἄντρες του ἀγάπη καὶ ἀφοσίωση ποὺ πήγαιναν ὡς τὸ θάνατο.

Πρὶν ὅμως τὸν ἀφήσει νὰ φύγει, ὁ Αὐτοκράτορας θέλησε νὰ κάνει ἕνα μνημόσυνο τοῦ Βοτανειάτη κι ἐκείνων ποὺ εἶχαν σκοτωθεῖ μαζί του στὴ ρεματιά.

Ὅλοι λοιπὸν οἱ στρατηγοὶ μαζεύτηκαν στὴ βασιλικὴ σκηνὴ ὅπου εἶχαν στήσει τὴν Ἁγία Τράπεζα, καὶ ὁ πνευματικὸς τοῦ Βασιλέα, μὲ φωνὴ συγκινημένη, μνημόνευσε τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ εἶχαν πέσει «γιὰ τὸν Βασιλέα καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα».

Γονατισμένος ἐμπρὸς στὴν Ἁγία Τράπεζα, ὅπου εἶχαν στήσει μιὰ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας [1], ὁ Βασίλειος μὲ σκυφτὸ κεφάλι ἀκολουθοῦσε τὶς εὐχές, καὶ ὁ ὑπερήφανος αὐτὸς Δεσπότης, μαθημένος τόσα χρόνια στὶς ἀγριότητες τοῦ σκληροῦ πολέμου, ποὺ βαστοῦσε κοντὰ σαράντα χρόνια, δάκρυσε μιὰ δυὸ φορὲς ἀκούοντας τ' ὄνομα τοῦ πιστοῦ του Βοτανειάτη.

«... Αὐτὸς Κύριε, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμένων δούλων σου, Θεοφυλάκτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ...» ἔ-

---

(1) Τὴν εἰκόνα αὐτήν, ὁ Βασίλειος τὴν ἔπαιρνε πάντοτε μαζί του, ὅταν ἔβγαινε σ' ἐκστρατεῖες. Στὴν ἀρχὴ τῆς βασιλείας του, στὰ 988, ἐμπρὸς στὴν Ἄβυδο (τὰ σημερινὰ Δαρδανέλλια), στὴν τελευταία μάχη τῆς φοβερῆς στάσης τοῦ Βάρδα Φωκᾶ, ὁ ἐπαναστάτης αὐτὸς στρατηγός, ποὺ γύρευε νὰ γίνη βασιλέας, ρίχτηκε μὲ ὁρμὴ ἐναντίον τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅλος ὁ στρατός, καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ μέρη, στάθηκε νὰ δῆ τὴ μονομαχία τῶν δύο ἀρχηγῶν. Ὁ Βασίλειος μὲ τὸ σπαθὶ στὸ δεξὶ χέρι καὶ τὸ εἰκόνισμα στὸ ἄλλο, περίμενε τὴν προσβολὴ τοῦ ἐχθροῦ του, ὅταν ἔξαφνα ὁ Φωκᾶς κλονίστηκε κι' ἔπεσε νεκρός. Οἱ χρονικογράφοι τῆς ἐποχῆς ἀπέδωκαν τὸν ξαφνικὸ αὐτὸ θάνατο στὴ θαυματουργὴ εἰκόνα, ποὺ κατὰ τὴν γνώμη μερικῶν βυζαντινογράφων, εἶναι ἡ ἴδια ποὺ βρίσκεται σήμερα στὸν Ἅγιο Μάρκο τῆς Βενετίας καὶ ὀνομάζεται «Mandona Nicopoea».

λεγε ὁ ἱερέας, «ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός...».

Μὲ συγκίνηση κι εὐλάβεια ὅλοι γύρω ἔσκυψαν τὸ κεφάλι, καὶ ὁ πνευματικός, σηκώνοντας τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανό, εἶπε καὶ τὶς τελευταῖες λέξεις: «...Ὅτι Σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν κεκοιμημένων δούλων σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν...».

Σὰν τελείωσε, ὁ Βασίλειος σηκώθηκε, ἔκανε τὸ σταυρό του καὶ προσκύνησε τὴν Ἁγία Εἰκόνα ποὺ τοῦ πρόσφερε ὁ πνευματικός του. Ὕστερα βγῆκε ἔξω μὲ τοὺς στρατηγούς του νὰ δεῖ τὸν Δαφνομήλη, ποὺ ἁρματωμένος καὶ ὁλόλαμπρος στὸ θώρακά του, ἑτοιμάζουνταν νὰ καβαλικέψει.

Ὁ Δαφνομήλης, κατασυγκινημένος, γονάτισε μπρὸς στὸ Βασιλέα του, καὶ ὁ Βασιλέας, ἐπίσης ταραγμένος, τοῦ ἔδινε τὶς τελευταῖες ὁδηγίες, ὅταν ξαφνα τρεχάτος ἔφθασεν ἕνας στρατιώτης καὶ ἀνήγγειλε πὼς ἀπέξω ἀπὸ τὸ στρατόπεδο, λίγα βήματα ἀπὸ τὰ χαρακώματα, βρῆκαν ἕνα στρατιώτη Βούλγαρο λιγοθυμισμένο καὶ καταματωμένο.

— Νὰ τὸν φέρουν εὐθὺς ἐδῶ, διέταξε ὁ Αὐτοκράτορας. Καὶ φωνάξετε τὸ γιατρό μου. Στάσου, Δαφνομήλη! Πρὶν φύγεις, πρέπει αὐτὸς νὰ μιλήσει.

Δυὸ στρατιῶτες ἔφεραν τὸν ἀναίσθητο Βούλγαρο καὶ τὸν ξάπλωσαν στὰ πόδια τοῦ Βασιλέα.

Ἦταν νέος πολύ, σχεδὸν παιδί, καὶ τὸ ματωμένο του πρόσωπο ἦταν τόσο χλωμό, ποὺ μιὰ στιγμὴ φοβήθηκαν μὴν εἶχε ξεψυχήσει.

—Ὄχι, εἶπε ὁ γιατρὸς σκυμμένος ἀπάνω του, ζεῖ ἀκόμα, μὰ εἶναι σὲ κακὰ χάλια.

— Τί ἔχει; ρώτησε ὁ Δαφνομήλης.

— Δὲν ξέρω, ἀποκρίθηκε ὁ γιατρός. Οἱ πληγὲς τοῦ κεφαλιοῦ δὲν εἶναι πολὺ βαθιές. Ἄλλες δὲ βλέπω, καὶ ὅμως φαίνεται ἐξηντλημένος.

Ὁ Βασίλειος, ποὺ μὲ ἀνυπομονησία κοίταζε τὰ καμώματα τοῦ γιατροῦ, γύρισε στὸν ὑπασπιστὴ του.

— Φέρε τὸ κρασί μου, διέταξε.

Καὶ σὰν τοῦ ἔφερε ὁ ἀξιωματικὸς τὸ χρυσό του ποτῆρι μὲ τὸ τοπάζι κρασί:

— Δῶσ' του αὐτό, γιατρέ, εἶπε. Ξυπνᾶ πεθαμένο.

Κι ἀλήθεια, μόλις ἤπιε λίγες στάλες, ὁ νέος ἔβγαλε βαθὺ ἀναστεναγμό, καὶ κούνησε τὰ χείλια σὰ νὰ ἤθελε κάτι νὰ πεῖ.

—Ἐξέτασέ τον, Δαφνομήλη, εἶπε ὁ Βασίλειος, ἐσὺ ξέρεις βουλγάρικα.

Ὁ πληγωμένος ἄνοιξε τὰ μάτια, κοίταξε γύρω, καὶ βλέποντας τόσα πρόσωπα σκυμμένα ἀπάνω του, ἔκανε πάλι νὰ μιλήσει, μὰ τίποτα δὲν ἀκούστηκε.

— Τί λές; ρώτησε βουλγάρικα ὁ Δαφνομήλης, — καὶ σκύβοντας πιὸ κοντά: Εἶναι στὸ βουνὸ ὁ Ἰβάτζης;

Ὁ νέος ἔκαμε νόημα «ναί».

— Εἶναι δῶ κοντά; ρώτησε πάλι ὁ Δαφνομήλης.

—Ὄχι, μουρμούρισε ἑλληνικὰ ὁ νέος, — καὶ μὲ κόπο πρόσθεσε: Ὁ Αὔγουστος... ποῦ εἶναι;

Ταραγμένος, συγκινημένος, ὁ Δαφνομήλης, γονάτισε πλάγι του καὶ τὸν σήκωσε στὴν ἀγκαλιά του.

— Εἶσαι Ἕλληνας; ρώτησε μὲ ἀλλαγμένη φωνή.

— Ναί...

— Πὲς τὸ σύνθημα!... Πὲς τὸ σύνθημα!...

— Νικᾶ... ὁ Ἀετός... μουρμούρισε ὁ νέος καὶ λιγοθύμησε πάλι.

Δυὸ στρατιῶτες ἔφεραν τὸν ἀναίσθητο Βούλγαρο.

—Ἕλληνας! ἀναφώνησε ὁ Αὐτοκράτορας. Φέρτε τον στὴ σκηνή μου. Καὶ ὅ,τι εἶναι δυνατό, ἐξακολούθησε γυρνώντας στὸ γιατρό του, νὰ γίνει γιὰ νὰ σωθεῖ.

Ὁ Δαφνομήλης σήκωσε ὁ ἴδιος τὸν πληγωμένο στὴ σιδερένια του ἀγκαλιά, καὶ σὰν παιδάκι τὸν κουβάλησε στὴ βασιλικὴ σκηνὴ καὶ τὸν πλάγιασε σ' ἕνα στρῶμα.

Καὶ ὅ,τι μποροῦσε ἔκανε ὁ γιατρὸς τοῦ Αὐτοκράτορα νὰ τὸν συνεφέρει.

— Εἶναι ἀφανισμένος ἀπὸ πεῖνα, εἶπε. Πρῶτα ἀπ' ὅλα τροφὴ τοῦ χρειάζεται.

Φώναξε νὰ τοῦ φέρουν αἷμα νεόσφαχτου πρόβατου, τὸ ἀνακάτωσε μὲ κάτι γιατρικά του, καὶ λίγο - λίγο, τὸ ἔχυσε ἀνάμεσα στὰ χωρισμένα χείλια τοῦ νέου.

Μόλις συνῆλθε, ὁ πληγωμένος ἐπανέλαβε τὸ ἴδιο ρώτημα:

— Ποῦ εἶναι ὁ Αὔγουστος;

—Ἐδῶ εἶμαι, εἶπε ὁ Αὐτοκράτορας.

Ἡ δυνατὴ βαθιὰ φωνὴ τοῦ Βασιλέα σὰ νὰ ἔχυσε, μὲ τὰ δυὸ αὐτὰ λόγια, καινούρια ζωὴ στὶς φλέβες τοῦ νέου. Ἔκανε νὰ σηκωθεῖ, μὰ ὁ Αὐτοκράτορας τὸν ἐμπόδισε.

— Κάθησε ἥσυχος, εἶπε μὲ καλωσύνη, — καὶ πρόσθεσε: Μπορεῖς νὰ μιλήσεις τώρα;

— Διάταξε, Δέσποτα.

— Ποιὸς εἶσαι; Σὲ ξαναεῖδα ποτέ;

—Ὄχι, Δέσποτα, ἂν καὶ παραβρέθηκα στὴ μάχη τοῦ Κλειδίου, πλάγι στὸν Ρωμανό.

— Τί! Εἶσαι Βούλγαρος; φώναξε ὁ Δαφνομήλης.

Ὁ νέος χαμογέλασε.

—Ὄχι, Εὐστάθιε Δαφνομήλη, ἀποκρίθηκε. Εἶμαι ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ Ἑλληνόπουλα, ποὺ κατὰ διαταγή σου, ὕστερα ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Ἀξιοῦ, τὰ κράτησε ὁ Νικήτας ἀνάμεσα στοὺς Βουλγάρους γιὰ νὰ γίνουν κατάσκοποι...

— Εἶσαι γιὸς τοῦ λαμπροῦ μου Κρηνίτη ποὺ τὸν σκότωσαν οἱ θεοκατάρατοι στὴν Ἀδριανούπολη; ἀναφώνησε ὁ Αὐτοκράτορας σκύβοντας ἀπάνω του.

—Ὄχι, Δέσποτα! Ὁ Κωνσταντῖνος Κρηνίτης βρίσκεται βαριὰ πληγωμένος στὴ μονὴ τῆς Ἐλεούσας, κοντὰ στὸν Ἀξιό. Ἐγὼ εἶμαι ὁ φίλος του, ὁ Μιχαὴλ Ἰγερινός.

— Καὶ σὲ στέλνει ὁ Νικήτας;

— Ναί, Δέσποτα!

—Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι;

—Ἀπὸ τὴ μονὴ ὅπου ἄφησα τὸ φίλο μου.

— Καὶ ὁ Νικήτας ποῦ εἶναι;

— Πῆγε στὸν Πετρίσκον νὰ μάθει ἂν εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ Ἰβάτζης ζητᾶ νὰ ἑνωθεῖ μὲ τὴ φρουρὰ τοῦ Μελένικου καὶ νὰ σοῦ κλείσει τὸ στενὸ τοῦ Κλειδίου.

— Λοιπὸν μένει ἀνοιχτὸς ὁ δρόμος ὡς τὸν Ἀξιό, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ Δύσβατο; ἀναφώνησε ὁ Βασίλειος.

—Ὄχι, Δέσποτα! Τὰ στενὰ τὰ βαστοῦν ἐκεῖ ὁ Βλαδισλάβ μὲ τὸν Νικουλιτσὰ καὶ τὸν Δραξάν.

—Ἄ, ἔφθασε ὡς ἐδῶ λοιπὸν ὁ Δραξάν! εἶπε μὲ θυμὸ ὁ Βασίλειος.

Τὸ πρόσωπό του σκοτείνιασε, καὶ μὲ σουφρωμένα φρύδια κοίταξε τὸν Μιχαήλ, περνώντας καὶ ξαναπερνώντας ἀργὰ τὰ δάχτυλά του μέσα στὰ γένια του.

— Πῶς μοῦ εἶπες τ' ὄνομά σου; ρώτησε ξαφνα.

— Μιχαὴλ Ἰγερινός.

—Ἔχεις καμιὰ συγγένεια μὲ τὴ γυναίκα τοῦ Δραξάν;

— Εἶναι ἀδελφή μου, εἶπε ὁ Μιχαήλ.

Ἡ λύπη τῆς φωνῆς του συγκίνησε τὸν Βασίλειο.

— Τὸν ἐσυγχώρησα δυὸ φορές, εἶπε μὲ πίκρα. Πρῶτα γιὰ τὴ γενναιότητά του καὶ ὕστερα γιὰ τὸ χατήρι τοῦ πεθεροῦ του. Μὰ ἂν ξαναπέσει στὰ χέρια μου, μὰ τὴ Ἁγία Μετάληψη, θὰ τὸν σουβλίσω!

Σηκώθηκε κι ἔκανε μερικὰ βήματα ἀπάνω - κάτω. Ὕστερα γυρνώντας στὸν Μιχαήλ, ποὺ ἀποκαμωμένος εἶχε ξαναπέσει στὸ μαξιλάρι του:

— Κοιμήσου ἥσυχα, τοῦ εἶπε σιγά, καὶ κοίταξε νὰ γειάνεις. Ἀργότερα ἔχω κι ἄλλα νὰ σὲ ρωτήσω. Καὶ θὰ σὲ χρειαστῶ γιὰ ἄλλη ὑπηρεσία.

Καὶ μὲ τοὺς στρατηγούς του πέρασε σὲ ἄλλο χώρισμα τῆς σκηνῆς.

Τὸ συμβούλιο βάσταξε πολλὴν ὥρα. Στὸ τέλος, ἀποφασίστηκε νὰ μὴν πάγει ὁ Δαφνομήλης στὸν Ἀξιό, ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ λυθεῖ ἀμέσως ἡ πολιορκία τῆς Στρουμπίτζης καί, μὲ τὸ στρατὸ ὁλόκληρο, νὰ γυρίσει πίσω ὁ Βασίλειος, νὰ κατέβει τὴν κοιλάδα τοῦ Πόντου καὶ νὰ χτυπήσει τὸ Μελένικο.

— Τὰ πράματα μᾶς ἀποδείχνουν, εἶπε ὁ Αὐτοκράτορας, πὼς ἦταν λάθος ν' ἀφήσομε πίσω μας δύναμη τέτοια σὰν τὸ φρούριο τοῦ Μελένικου.

Ἔπρεπε ὅμως νὰ βιαστοῦν νὰ φύγουν ἀμέσως, νὰ πέσουν στὸ Μελένικο πρὶν προφθάσει ὁ Ἰβάτζης νὰ συμμαζέψει τὰ σκόρπια σώματα γύρω στὸ δυνατὸ αὐτὸ φρούριο, ποὺ στέκουνταν ἀπάνω σὲ βράχο ψηλό, καὶ ποὺ θὰ γίνουνταν τότε ἀπόρθητη φωλιὰ τῶν ἐχθρῶν.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Μιὰ Βυζαντινὴ "Σταχτομπούτα"

Ε ΙΧΕ σχεδὸν σκοτεινιάσει, ὅταν ἡ θύελλα ξέσπασε μ' ὅλη τὴ μανία ποὺ παίρνει στ' ἀπότομα ἐκεῖνα φαράγγια. Οἱ δυὸ ὁδοιπόροι κεντρίζανε τ' ἄτια τους κατὰ τὴν πλαγιά, ὅπου ἔλαμπε, τρεμοσβύνοντας κάποιο φῶς.

— Γρήγορα, Κοσμᾶ, λίγο ἀκόμα καὶ φτάνουμε, εἶπε ὁ ἕνας ἱππέας στὸ σύντροφό του. Τὸ φῶς μαρτυρᾶ παρουσία ἀνθρώπου καὶ στέγη. Θἆναι κανένας ἀκριτικὸς πύργος ἐκεῖ στὴν πλαγιά.

— Ναί, κάποιος στρατηγὸς θὰ φιλοξενήση τοὺς δυὸ μαντάτορες τοῦ Αὐγούστου, εἶπε ὁ Κοσμᾶς. Βρισκόμαστε στὴν Παφλαγονία. Οἱ βοῦλες ποὺ ἔχουμε μᾶς ἀνοίγουν ὅλες τὶς πόρτες. Θὰ βροῦμε τραπέζι φιλόξενο κι' ἀναμμένο τζάκι. Κουράγιο Λεόντιε. Χτύπα τ' ἄτι σου.

Ἡ μπόρα τοὺς ἔδερνε κατὰ πρόσωπο, ἡ ἀνεμικὴ βούιζε μέσ' στὸ δάσος.

Ἔφτασαν στ' ἀρχοντόσπιτο, ποὺ τοὺς προσκαλοῦσε μὲ τὸ φιλόξενο φῶς του. Ναί, ἦταν πύργος ἀκριτικός, μὰ παλιὸς πιὰ κι' ἀχρηστεμένος, σὰν τὸν ἀφέντη του. Τὰ σύνορα εἶχαν πλατύνει κι' ὁ φρουρὸς τῶν συνόρων εἶχε γεράσει γιὰ νὰ μπορῆ νὰ τ' ἀκολουθᾶ. Εἶχε μείνει λοιπὸν στὸ παλιό του τὸ κτῆμα μὲ τὴ γρηὰ στρατηγίνα, ποὺ γκρίνιαζε ὅλην τὴν ὥρα γιὰ τὴν κατάντια τους.

Γιατί, ὁ Ἀκύλας ὁ στρατηγός, λὲς κι' ἀπόμεινε ἐκεῖ γιὰ νὰ βρίσκουνε στέγη οἱ πεζολάτες στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ στήνη τραπέζι στὸν κάθε φτωχὸ ποὺ περνοῦσε. Ἔτσι ἀπόμεινε πιὸ φτωχὸς κι' ἀπὸ τοὺς φτωχούς, ποὺ ἀράζουν στὴν πόρτα του. Κι' ὅμως, κάτι τέτοιες νύχτες, τὸ φῶς στὸν ἀκριτικὸ πύργο ἄναβε ἀκοίμητο, γιὰ νὰ δείχνη τὸ δρόμο στὸν κάθε διαβάτη, ποὺ πάλευε μὲ τὴ θύελλα. Ἕνα ρόλο ποὺ παίζει κανεὶς τόσα χρόνια, δὲν τὸν ξεχνᾶ γιατὶ φτώχυνε.

— Χτυπᾶνε, γυναίκα, πάω ν' ἀνοίξω... Βάλε ἕνα κούτσουρο στὴ φωτιά.

Μὲ τὸ σκοῦφο τὸ νυχτικὸ βγῆκε κι' ἄνοιξε τὴν ὀξώπορτα, κι' ὅταν πέζεψαν οἱ δυὸ ξένοι, πῆρε στὸ σταῦλο τὰ ἄλογα καὶ τὰ ἔδεσε στὸ παχνί... Ὕστερα πῆγε τοὺς ξένους στὸ τζάκι.

—Ἔλα, γερόντισσα, εἶπε στὴ γυναίκα του, κάνε γρήγορα νὰ μᾶς ἑτοιμάσης ἕνα καλὸ φαγητό.

— Καὶ ποῦ νὰ τὸ βρῶ; εἶπε ἐκείνη πολὺ στενοχωρημένη. Ὕστερα, γυρίζοντας στοὺς δυὸ ξένους, πρόσθεσε πικρά:

—Ἄφθονα ἦταν τὰ πάντα σ' ἐτοῦτο τὸ σπίτι ποὺ βλέπετε. Μὰ ὁ ἄντρας μου τὰ κατάφερε νὰ μὴν ἔχουμε πιὰ οὔτε ἕνα κοτόπουλο στὸ κοτέτσι.

— Βάλε, γυναίκα, ἐσύ, τὸ τσουκάλι στὴν πυροστιὰ εἶπε ὁ γέρο Ἀκύλας, κι' ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ φαΐ.

Ἡ γυναίκα συνηθισμένη σ' αὐτά, πῆγε κι' ἔστησε τὸ τσουκάλι. Ὁ ἄντρας της βγῆκε μὲ τὴ βροχὴ καὶ σὲ λίγο γύρισε μ' ἕνα πετεινάρι σφαγμένο καὶ μαδημένο.

— Θὰ κάμη μιὰ σούπα, εἶπε στοὺς ξένους, ποὺ δὲν τὴν ἔχετε ξαναφάει. Ἡ Θέκλα μου εἶναι μαγείρισσα ἀπὸ τὶς λίγες.

Δὲν εἶπε ποῦ βρῆκε τὰ δυὸ κοτόπουλα, μὰ ἐκείνη κατάλαβε πὼς τοῦ τἄδωσε ὁ δασοφύλακας δανεικά.

Ἔφαγαν κι' ἤπιαν μὲ ὄρεξη. Μιὰ φλάσκα παλιὸ κρασί, ποὖχε ἀκόμα στὴν κάβα ὁ στρατηγός, ἄνοιξε τὶς γλῶσσες κι' ἔφερε κέφι μοναδικό.

Ἐνθουσιασμένοι ἀπ' τὴν θερμὴ φιλοξενία, οἱ δυὸ μαντάτορες ρώτησαν τοὺς γέροντες.

—Ἔχετε παιδιά; Ἔχετε ἐγγονάκια;

—Ἔχω ἕνα γιὸ παντρεμένο, εἶπε ὁ Ἀκύλας. Μὰ ζῆ στὴν κωμόπολη, πίσω ἀπ' τὸ βουνό.

— Κι' ἔχει κόρες ὁ γιός σου;

— Τρεῖς κοπέλλες τῆς παντρειᾶς!

— Λοιπὸν τὰ χαράματα θὰ κινήσης νὰ μᾶς τὶς φέρης ἐδῶ. Πρέπει νὰ δοῦμε τὶς τρεῖς σου ἐγγόνες.

— Μὰ τί ἔχουν κάμει;

— Εἶναι ὄμορφες. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος. Ἂν κρίνουμε μάλιστα ἀπ' τὴ γιαγιά τους, θἆναι πεντάμορφες.

—Ἔτσι λέει ὁ κόσμος. Μὰ τί τὶς θέλετε ἐσεῖς τὶς ὄμορφες Βυζαντινοποῦλες;

— Εἴμαστε μαντάτορες τῆς Αὐγούστας Εἰρήνης. Παντρεύει τὸ γιό της καὶ θέλει νὰ βρῆ τὴν πιὸ ὄμορφη νύφ[...] Ἂν εἶναι λοιπὸν τυχερὲς οἱ ἐγγόνες σου νἄχουν τὰ χρόν[...] ποὺ θέλουμε...

— Καὶ τὸ μπόϊ ποὺ πρέπει, τὸν ἔκοψε ὁ ἄλλος.

— Κι' ἂν βάζουν παπούτσι στὸ νούμερο ποὺ κρατοῦμε...

Ὁ ἄρχοντας τάχασε:

— Μὰ τί λέτε, καλοί μου φίλοι; Τὸ παραμύθι τῆς Σταχτοπούτας ἔγινε τώρα τῆς μόδας;

—Ἔτσι φαίνεται γιὰ τὴν τύχη σου, ἄρχοντα μου, εἶπε [...] Λεόντιος.

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ στρατηγὸς ἔστειλε καὶ κάλεσε τὶς κ[...]πέλλες. Θαμπώθηκαν ἀπ' τὰ κάλλη τους οἱ παλατιανοί. Πρ[ο]παντὸς ἡ μικρότερη, ἡ Μαρία, ἦταν μιὰ ζωγραφιά, ἕνας [...]λιος. Μὰ κεῖνο ποὺ ἔκαμε ἐντύπωση στοὺς δυὸ ξένους ἦταν [...] καλή τους ἀνατροφὴ κι' ἡ ἀδελφική τους ἀγάπη.

— Πόσα χρόνια ζητᾶ τὸ χαρτὶ νάχη ἡ νύφη; ρώτησε [...] πρώτη.

— Κάτω ἀπ' τὰ εἴκοσι!

—Ἐγὼ τἄκλεισα, εἶπε ἐκείνη γελῶντας. Περᾶστε στ[...] δεύτερη. Εἶναι δεκαενιά.

— Βάλε τὸ παπούτσι, κοπέλα μου, εἶπε ὁ Κοσμᾶς.

— Τί νούμερο εἶναι;

— Τριάντα τεσσάρων.

—Ὤ, ἡ Μαρία μας βάζει αὐτὸ τὸ νούμερο. Ἐγὼ θέλ[...] τριάντα πέντε. Ἔλα, Μαρία, δοκίμασε.

Ἡ Μαρία πλησίασε μὲ κατεβασμένα τὰ μάτια. Τὸ κό[...]κινο σάνταλο ποὺ τῆς φόρεσαν, λὲς καὶ τόχαν παραγγελ[...] στὸ πόδι της. Οἱ δυὸ ἄλλες τὴ φίλησαν.

— Καλὴ τύχη, μικρούλα μας, εἶπαν μὲ συγκίνηση.

Οἱ δυὸ ξένοι ἀπόμειναν σαστισμένοι.

— Νὰ καὶ κάτι π' ἀλλάζει τὸ παραμύθι, εἶπαν στὸ στρατηγό. Οἱ ἐγγόνες σου ἔχουν χάρες ἀλήθεια βασιλικές. Θὰ τ[ὶς] πάρουμε καὶ τὶς τρεῖς στὸ Βυζάντιο. Εἶναι τόσοι ἄρχοντε[ς] τιτουλάριοι κι' αὐλικοὶ ποὺ γυρεύουν τὴν εὐτυχία κοντὰ [σὲ] μιὰ κόρη μὲ τέτοια χαρίσματα. Θὰ τὶς πάρουμε καὶ τὶς τρε[ῖς]. Κι' ὅσο γιὰ τὴν ὄμορφη «σταχτομπούτα» μας, εἶναι πιὰ ὁπ[...]

— Γρήγορα, Κοσμᾶ, λίγο ἀκόμα καὶ φ[τάνουμε]

ψήφια γιὰ τὸ Θρόνο. Στὴ Βασιλεύουσα θάχουν μαζευτῆ κι' ἄλλες ἐκλεκτὲς κι' ἡ Αὐγούστα θὰ δώση τὸ λόγο στὸν Κωνσταντῖνο τὸν 6ο.

* * *

'Από μῆνες γινόταν ἡ ἀνθολόγηση στὰ περβόλια τοῦ βασιλείου. Μαντατοφόροι, σπαθάριοι, εἰδικοὶ στὰ ζητήματα τοῦ κάλλους, μοιράστηκαν σὲ ὁμάδες καὶ γύριζαν ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, καρφολογώντας λουλούδια. Κρίνα εὐαίσθητα τοῦ βορρᾶ, ξωτικὰ τριαντάφυλλα τῆς 'Ασίας, χρυσάνθεμα ἀπὸ τὴ δύση, λωτοὶ τῆς 'Ανατολῆς, λουλούδια τῆς σέρας ἀπὸ τοὺς κήπους τῆς ἴδιας τῆς Βασιλεύουσας, γαρούφαλα τῆς 'Ελλάδας, διαλέγονταν μ' ἐξαιρετικὴ αὐστηρότητα κι' ἀποστέλλονταν μὲ τιμητικὴ συνοδεία στὴν Αὐτοκράτειρα. 'Εκείνη φιλοξενοῦσε τὶς ὑποψήφιες, ἑτοιμάζοντας τὴν ἐμφάνιση τους.

"Οταν τὶς κοίταζε νὰ γεμίζουν τὶς αἴθουσες εἶχε τὴν αἴσθηση πὼς βρισκόταν σ' ἕναν παράδεισο ὅπου κατοικοῦσαν μονάχα ἀγγέλοι. "Αξαφνα, ἔφτασε μιὰ πεντάμορφη ἀπ' τὴ Δύση, ποὺ ἄστραψε σὰν αὐγερινὸς μέσα στ' ἄστρα. Τὴν ἔλεγαν Βαλερία κι' ἦταν κόρη μεγάλης γενιᾶς. Ξωτικὸ καὶ φανταχτερὸ πλάσμα, ἀπαράμιλλο ἀλήθεια στολίδι γιὰ τὴν πορφύρα. 'Η Εἰρήνη τὴν κοίταξε μ' ἕνα θάμπος. Θἆταν μιὰ ρήγισσα ἐπιβλητική, ἕνα λαμπερὸ πετράδι τοῦ θρόνου. "Εκπαγλο ἦταν τὸ κάλλος της, μόνο ποὺ στὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου της ἦταν κάτι ποὺ πείραζε τὴν Εἰρήνη. Μιὰ ἔπαρση, ἕνα ὕφος ἐγωϊσμοῦ καὶ κουφότητας. Οἱ ἄλλες τριγύρισαν ἀμέσως τὴν ξένη. 'Ολοφάνερο πὼς αὐτὴ θὰ νικοῦσε. Τ' ἄκουσε κιόλας ἀπὸ τὸν πρῶτο χαιρετισμὸ ποὺ τῆς ἔγινε.

— Χαῖρε, Ρόδο τῆς Δαλματίας. Σὺ νικᾶς Βαλερία!...

Οἱ ἀντίπαλες εἶχαν χρίσει τὴν ἐκλεκτή. Μὰ ἡ Αὐγούστα δὲν ἔδειξε τὴν προτίμησή της. Τὸ χρέος της ἦταν νὰ δέχεται ὅλες ἰσότιμα.

Κι' ἄξαφνα ἦρθε ὁ Κοσμᾶς κι' ὁ Λεόντιος μὲ τὴ συνοδεία τους· κι' ἡ Μαρία ντυμένη ἁπλᾶ, μὰ καλαίσθητα μπῆκε στὸ παλάτι. 'Ολόλευκη ἦταν κι' ἁβρὴ ἕνα κρῖνο παρθενικό, μέσ' στὰ τόσα λουλούδια. Εἶχε μιὰ καλωσύνη ὑπέρκοσμη στὴ σεμνή της ματιά, ὅπου ἄστραφτε ἡ παιδικότητα καὶ τὸ πνεῦμα. 'Αντίθεση ἔκανε στὴν ἁπλῆ φτωχικὴ φορεσιά της. 'Αντίθεση ἔκανε καὶ στὸ κάλλος καὶ στὴ σεμνότητα, ποὺ τὴ στόλιζε σὰν πορφύρα.

'Η Βαλερία τὴν εἶδε μὲ περιφρόνηση καὶ τὰ χείλη της ἀνοιχτῆκαν σ' ἕνα χαμόγελο σαρκασμοῦ, ὅταν ἄκουσε τὴν ὁμήγυρη νὰ τὴ δέχεται τόσο θερμά:

— Χαῖρε κρίνο τοῦ Βυζαντίου!

'Η Μαρία χαιρέτισε ὅλες μ' ἀγάπη καὶ φρόντισε ἀμέσως νὰ γνωριστῆ μὲ τὶς ἄλλες συνυποψήφιες, νὰ γυρίση τὸ φιλοφρόνημα πίσω στὴν καθεμιά, νὰ τοὺς πῆ ἕνα λόγο καλό, ἕναν ἔπαινο. Τελευταία πῆγε στὴ Βαλερία ποὺ ἔμενε μ' ἕνα πεῖσμα παράμερα καὶ τῆς ἔπιασε πρώτη κουβέντα.

— Ξέρεις τί ἔλεγα, τώρα στὶς ἄλλες κοπέλες; τῆς εἶπε. Νὰ κάμουμε ἕνα ὅρκο πώς, ὅποια σταθῆ τυχερή, θὰ κρατήση τὶς ἄλλες κοντά της, νὰ τὶς φροντίση, νὰ τὶς τιμήση.

— Συμφέρουσα πρόταση, εἶπε μ' ἔπαρση ἡ περήφανη Πατρικία, γιὰ ὅποια δὲν ἔχει μεγάλες ἐλπίδες.

— Τί θέλεις νὰ πῆς, εἶπε πειραγμένη ἡ κόρη.

—'Απλούστατα κεῖνο ποὺ εἶπα: 'Εσὺ μιὰ φτωχὴ κοπέλα, ἀπὸ μιὰ ἄσημη οἰκογένεια, μ' ὅλο σου τὸ κάλλος, δὲ γίνεται βέβαια νὰ σ' ἐκλέξουν γιὰ τὰ σαντάλια τὰ πορφυρᾶ. "Ετσι, δὲ μένει παρὰ νὰ κερδίσης ὅ,τι μπορεῖς ἀπ' τὴν τύχη ποὺ σ' ἔφερε μέσα στὶς ἀρχόντισσες.

Δὲν τὴν ἄφησε νὰ συνέρθη ἀπ' τὴν κατάπληξη. «"Ετσι εἶναι, δὲ σ' ἀδικῶ», πρόσθεσε γελώντας : «κι' ὑπόσχομαι νὰ σὲ ἔχω ὑπ' ὄψη μου, ὅταν πάρω τὸ μῆλο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Κωνσταντίνου».

'Η Μαρία τὴν ἄφησε ν' ἀπομακρυνθῆ. Δὲν τῆς ἄρεσε νὰ προσβάλη κανένα, οὔτε κι' ὅταν ἀκόμα τῆς φέρονταν ἄσχημα οἱ ἄλλοι.

'Η Αὐγούστα παρακολούθησε ἀπὸ τὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου τους τὴ συζήτησή τους. Δὲν ἄκουσε βέβαια τὸ διάλογο, μὰ κατάλαβε πὼς ἡ ὑπεροπτικὴ Πατρικία θὰ πρόσβαλε τὴν σεμνὴ ἐ-

— Χαῖρε κόρη σεμνή! Σὺ νικᾶς...

κείνη κοπέλα. Κι' ἀπ' τὴ στάση τῆς ἄλλης εἶδε πὼς τὸ ὑπέρκαλλο αὐτὸ πλάσμα δὲν ἦταν μονάχα τὸ πιὸ ἐξαίσιο πρόσωπο ποὖχε δῆ στὴ ζωή της, μὰ κι' ἕνας ἄγγελος καλωσύνης.

* * *

Δώδεκα ἦταν μονάχα αὐτὲς ποὺ μπῆκαν στὴν τελειωτικὴ κρίση, μὰ ἄστραψε ἀπὸ τὸ φῶς τους ἡ αἴθουσα τοῦ Χρυσοτρικλίνου.

'Απ' τὰ δεξιὰ κι' ἀπ' τ' ἀριστερά, σὲ δυὸ ἡμικύκλια, στέκονταν οἱ πατρίκιοι οἱ συγκλητικοὶ κι' οἱ κουβικουλάριοι, μὲ λαμπρὲς φορεσιὲς κι' οἱ ζωστὲς κι' οἱ ἀρχόντισσες, μέσα στὸ μετάξι· ἕτοιμοι νὰ λυγίσουν σὲ λίγο τὰ γόνατα καὶ νὰ προσκυνήσουν βαθειὰ τὴ μελλοντική τους Αὐγούστα, τὴ συμβασίλισσα τῆς Εἰρήνης.

Πίσω ἀπ' τὰ βαρειὰ χρυσοῦφαντα βῆλα, ποὺ δυὸ χρυσᾶ λιοντάρια κρατοῦσαν τὶς ἄκριες τους στ' ἀνοιχτὰ στόματά τους, στάθηκε μιὰ στιγμὴ ἡ Εἰρήνη κι' ὁ Κωνσταντῖνος. 'Αμέσως ξεχώρισε ὁ νέος Αὔγουστος τὶς δυὸ κορυφαῖες. Τὸ βλέμμα του πῆγε σὲ ὅλες κατὰ σειρά, μὰ σταμάτησε περισσότερο στὴ Μαρία. Εἶχε κάτι γλυκὸ τὸ ἐξαίσιο αὐτὸ πλάσμα.

Σάλπιγγες ἀντήχησαν, σηκωθῆκαν τὰ βῆλα τὰ χρυσοῦφαντα, κι' ὁ συμβασιλέας προχώρησε μὲ τὸ χρυσὸ μῆλο στὸ χέρι. ῏Ηταν ψηλός, λιοκαμμένος, μὲ ὄψη πολὺ συμπαθητική.

— Χαῖρε δόξα τῆς πορφύρας, Αὐγούστα Εἰρήνη, φώναξαν οἱ πατρίκιοι. Πολλὰ τὰ ἔτη σου, 'Ισαπόστολε Αὔγουστε.

'Ο νέος ἔνιωσε κάποια ταραχή. ῏Ηταν μιὰ στιγμὴ ἱερή:

— Κύριε, εἶπε σὲ νοερὴ προσευχή φώτισε τὸ νοῦ μου, νὰ βρῶ τὴν «καλλίστη». "Υστερα πῆγε ὁλόϊσια στὴ Μαρία, τὴν κοίταξε μὲ χαμόγελο καὶ τῆς ἅπλωσε τὸ μῆλο.

— Χαῖρε κόρη σεμνή, σὺ νικᾶς, τῆς εἶπε.

Μιὰ κραυγὴ τάραξε τότε τὴν αἴθουσα κι' ἡ περήφανη Βαλερία, σωριάστηκε κάτω λιπόθυμη.

Οἱ πατρίκιοι, ποὺ δὲν ἔδωκαν σημασία στὸ ἐπεισόδιο, ξέσπασαν σὲ χαιρετιστήριες ἰαχὲς γιὰ τὴν ἐκλεκτή.

Μὰ ἐκείνη ἦταν σκυμμένη πάνω ἀπ' τὴ λιπόθυμη Βαλερία, κι' ὅταν σὲ λίγο τὴν εἶδε νὰ γονατίζη μπροστά της τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, τὴ σήκωσε καὶ τὴ φίλησε τρυφερά. "Υστερα φίλησε κι' ὅλες τὶς ἄλλες συνυποψήφιες καὶ τοὺς εἶπε:

— Θυμᾶστε τὸν ὅρκο ποὺ δώσαμε; 'Απὸ σήμερα εἶστε ζωστές μου καὶ φίλες μου. 'Η τύχη μᾶς ἕνωσε καὶ δὲ θὰ χωρίσουμε πιά.

"Ετσι ἔγινε αὐτοκράτειρα ἡ μικρὴ «σταχτομπούτα» κι' ἡ καλωσύνη μπῆκε μαζί της μέσ' στὸ παλάτι. Οἱ ἀδελφές της κι' ὅλες οἱ ἄλλες κοπέλες παντρεύτηκαν πλούσιους ἄρχοντες κι' ὁ γέρο - 'Ακύλας ὁ στρατηγὸς ἔγινε σύμβουλος τῆς αὐλῆς. "Ενα παραμύθι ζωντάνεψε...

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

Μιὰ ὡραῖα ἀφήγηση γιὰ μικροὺς καὶ μεγάλους

ὁ Θησαυρός τῆς ΑΡΚΟΥΔΑΣ

—Ἔ, τώρα νὰ ποῦμε καὶ τὸ σωστό, γιαγιά, δίκιο ἔχει ὁ Τάκης, μιὰ κι' ἔχουμε μουσαφίρηδες!

— Καὶ τὸ κάτω κάτω καλὰ γιὰ τοὺς μουσαφίρηδες, ἄμ' σαλέπι χωρὶς παραμύθι πάει ποτές;

Κι' ὁ Τάκης στραβομουτσούνιασε, λοξοκοιτάζοντας τὴ γιαγιὰ νὰ δῆ τί ἐντύπωση τῆς ἔκαμε ἕνα τέτοιο ἀκαταμάχητο ἐπιχείρημα.

— Σαλέπι χωρὶς παραμύθι ἀκούστηκε ποτές;

— Καλὰ λέει ὁ Τάκης... εἴπανε δειλὰ δειλὰ μ' ἕνα στόμα καὶ οἱ δυὸ μουσαφίρηδες.

Οἱ ἐπισκέπτες αὐτοὶ ἦταν ἡ Δεσποινίτσα ἕνα καλὸ κοριτσάκι τοῦ πλαϊνοῦ σπιτιοῦ κι' ὁ Μίμης ὁ πιὸ μεγάλος ἀδελφός της. Ἦρθαν νὰ περάσουν τὴ βραδυά τους στὸ σπίτι τῆς Φροσούλας μὲ τὴν ἐλπίδα νάκούσουν κανένα ἀπ' τὰ τόσο ὄμορφα ἐκεῖνα παραμύθια τῆς γιαγιᾶς. Εἶχαν καθίσει γύρω στὸ τζάκι περιμένοντας ὑπομονετικὰ νἄρθη τὸ κέφι τῆς γιαγιᾶς γιὰ παραμύθι, μὰ ξαφνικὰ ἀκουγότανε ἡ τραγουδιστὴ φωνὴ τοῦ σαλεπιτζῆ, ποὺ διαλαλοῦσε τὸ σαλέπι του. Ὁ Τάκης ποὺ ἦταν τετραπέρατος, πῆρε τὴ μασιὰ καὶ κάνοντας πὼς σκαλίζει τὶς στάχτες εἶπε μὲ μιὰ προσποιητὴ ἀφέλεια.

—Ἄχ, βρὲ παιδιά, δὲ θὰ μεγαλώσω καμιὰ φορά, θὰ δῆτε τί ἔχει νὰ γίνη, κάθε φορὰ ποὺ θἄχω μουσαφίρηδες. Τσάϊ, μάτια μου, τσάϊ, ὅπως κάνουν οἱ μεγάλοι, οἱ καθὼς πρέπει, νὰ ποῦμε, τσάϊ θὰ κερνῶ κι' ἐγὼ στοὺς μουσαφίρηδές μου, ὅπως κερνάει ἡ μαμὰ σὰν ἔχει ἐπισκέψεις...

Σὲ καλό σου, Τάκη, κι' ὅλο ἕνα κρυωμένους θὰ μᾶς θέλεις γιὰ νὰ μᾶς ποτίζης τσάϊ;

— Ναί, σάμπως αὐτοὶ ποὺ τὸ πίνουν κρυωμένοι εἶναι;

— Ξέρουν τί κάνουν, ἔννοια σου.

— Σαλεεέπ... ἀκούστηκε πάλι ἡ φωνὴ τοῦ σαλεπιτζῆ.

Κι' ὁ Τάκης εἶπε ἀλλάζοντας κοροϊδευτικὰ τὴ φωνή του στοὺς μουσαφίρηδες...

— Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς προσφέρω ἕνα φλιτζάνιον σαλεπίου...

Ἡ γιαγιὰ κατάλαβε καὶ γιατὶ ἦταν καλὴ εἴπαμε, κατέβηκε καὶ σὲ λίγο ξαναῆρθε κρατῶντας μιὰ πιατέλα μὲ πέντε φλυτζάνια γεμάτα ὡς τὰ χείλια, ἄσπρο πηχτὸ γαλατερὸ ἀχνιστὸ σαλέπι ποὺ μοσχοβολοῦσε μὲ τὴν μπόλικη κανέλλα του καὶ τὸ ἀνθόνερο ποὺ εἶχε βάλει ἀπὸ πάνου ὁ σαλεπιτζής.

Οἱ μουσαφίρηδες ντράπηκαν τώρα καὶ ἔκαμαν πὼς δὲν ἤθελαν νὰ πάρουν τὸ φλιτζάνι του ὁ καθένας...

— Γιαγιά, δὲ θὰ μᾶς πῆς κανένα;...

Ἄμ' δὰ ξέρω κι' ἐγώ; σαλέπι δίχως παραμύθι σοῦ λέει ὁ ἄλλος.

—Ἔ τώρα νὰ ποῦμε τὸ σωστό, γιαγιά... δίκιο ἔχει ὁ Τάκης...

⁂

Ἡ γιαγιὰ ἄρχισε νὰ λέη:

— Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ζοῦσε κοντὰ σ' ἕνα βουνό, μέσα σὲ μιὰ φτωχικιὰ καλυβίτσα μιὰ γυναικούλα μὲ τὸ μικρό της τὸ κοριτσάκι...

— Μπαμπά;... δὲν εἴχανε καὶ μπαμπά, γιαγιά...

—Ὄχι, κόρη μου, ὁ μπαμπὰς εἶχε πεθάνει καὶ...

— Τί κρῖμα, ἔ, τί κρῖμα!...

—...καὶ ἡ γυναῖκα ζοῦσε μὲ τὴν κόρη της.

— Πῶς τὸ λέγανε, γιαγιά, τὸ κοριτσάκι;

— Κοκκινοσκουφίτσα, γιόκα μου!

—Ἄλλο, γιαγιά, ἄλλο, ἄλλο, παραμύθι τὸ ξέρουμε αὐτὸ τὸ ξέρουμε... ὄχι τὴν Κοκκινοσκουφίτσα... ἄλλο...

— Δὲν εἴπαμε νὰ μὴ βιάζεσαι, Τάκη, καὶ ν' ἀκοῦς μονάχα...

Ἄκουσε πρῶτα νὰ δῆς... λοιπὸν ἡ Κοκκινοσκουφίτσα πήγαινε πότε στὸ βουνὸ νὰ μαζέψη ξύλα, καὶ πότε στὸ σπίτι βοηθοῦσε τὴ μαμά της, γιατὶ ἦτανε καλὸ καὶ νοικοκυρεμένο κορίτσι... Μιὰ μέρα— ἤτανε χειμώνας — ἡ Κοκκινοσκουφίτσα ἄναψε φωτιὰ καὶ ζεσταινότανε κοντὰ στὸ τζάκι, ὅταν ξαφνικὰ ἀνοίγει ἡ πόρτα μὲ μεγάλο θόρυβο καὶ...

— Μὴ ρουφᾶς ἔτσι δυνατά, Τάκη...

— Σὲ μέλει ἐσένα!... Τώρα δά... ἔχουμε καὶ συμβουλές.

— Καλὰ λέει ἡ Φροσούλα, Τάκη, τὰ καλὰ παιδιὰ δὲ ρουφοῦνε ἔτσι...

— Ὕστερα, γιαγιά...

— Λοιπόν, ποῦ εἴχαμε μείνει; Ἂ ναί, ἀνοίγει τὸ λοιπὸν ξαφνικὰ ἡ πόρτα καὶ τί νὰ δῆ τὸ καημένο τὸ κορίτσι; μιὰ πελώρια ἀρκούδα... ἔ καὶ νάμουνα...

—Ὢχ τὴν κακομοίρα...

—Ἔλα κάτσε χάμω τώρα, ποὺ μᾶς κάνεις καὶ τὸν παλληκαρά... κοίτα μπρός σου περεχύθηκες σαλέπια... γιαγιά, τρῶνε ἀνθρώπους οἱ ἀρκοῦδες; ρώτησε ἡ Φροσοῦλα.

— Ναί, παιδάκια μου, τρῶνε κι' ἀνθρώπους. Οἱ ἀρκοῦδες εἶναι σαρκοφάγα ζῶα, τρῶνε κρέατα, μὰ πολλὲς φορὲς τρῶνε καὶ φροῦτα κι' ἀγαποῦνε πολὺ τὸ μέλι...

— Δίκιο ἔχουν οἱ ἀρκοῦδες, γιαγιά, κι' ἐγὼ τ' ἀγαπῶ αὐτὰ τὰ πράματα.

— Τὸ λοιπὸν μιὰ πελώρια ἀρκούδα μπαίνει μέσα καί...

— Εἶδες ποτὲ ἀρκοῦδες, Δεσποινίτσα;...

— Σὲ καλό σου, Τάκη μου... Πόσες φορὲς ἔρχουνται γύφτοι κι' ἔχουνε μαζί τους ἀρκοῦδες δεμένες μὲ μιὰ ψιλὴ ἀλυσιδίτσα καὶ τὶς βάζουνε νὰ χορεύουν; ρώτησε ἡ μικρή.

—Ἀλήθεια, γιαγιά, ἔτσι εἶναι ὅλες οἱ ἀρκοῦδες;

—Ὄχι, παιδιά μου... ἔχει καὶ πολὺ πιὸ μεγάλες... αὐτὲς εἶναι οἱ ἥμερες γιατὶ τὴν ἀρκούδα ὅταν τὴν καλοαναθρέψεις ἀπὸ μικρὴ ἡμερεύει...

— Οἱ ἄγριες ποῦ ζοῦνε, γιαγιά, οἱ ἄγριες;...

— Οἱ ἄγριες ζοῦνε στὰ κρύα τὰ κλίματα καὶ στὰ ψηλὰ βουνά, ὅπως στὰ Πυρηναῖα...

— Τί εἶναι τὰ Πυρηναῖα, γιαγιά;

— Εἶναι κάτι ψηλὰ βουνὰ ποὺ χωρίζουνε τὴν Ἱσπανία ἀπὸ τὴ Γαλλία.

—Ἀλήθεια, γιαγιά... ἀλήθεια;

— Μὰ ἀφοῦ τὸ λέει ἡ γιαγιά, καημένε.

— Γιαγιά, ὅλες οἱ ἀρκοῦδες ἕνα χρῶμα ἔχουνε;

—Ὄχι, κόρη μου, ἔχει καὶ ἄσπρες ἀρκοῦδες ποὺ ζοῦνε στὰ βόρεια μέρη, μέσα στοὺς πάγους.

— Δὲν κρυώνουνε γιαγιά;

—Ὄχι, κόρη μου, γιατὶ τὸ σῶμα τους εἶναι σκεπασμένο μὲ μιὰ παχειὰ ἄσπρη γούνα.

— Τί τρῶνε γιαγιὰ οἱ ἄσπρες ἀρκοῦδες;

— Τρῶνε κρέατα, ἀθρώπους, ζῶα καὶ ψάρια.

— Ποῦ τὰ βρίσκουνε τὰ ψάρια, γιαγιά.

— Ξέρουν καὶ κολυμποῦνε, γιόκα μου.

—Ἡ ἀρκούδα τοῦ παραμυθιοῦ ἄσπρη ἤτανε, γιαγιά;

—Ὄχι παιδί μου, ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς συνηθισμένες ἀρκοῦδες. Μπαίνοντας λοιπὸν μέσα ἀντὶ νὰ ὁρμήση πάνω στὴν Κοκκινοσκουφίτσα τὴν καλησπέρισε ὄμορφα κι' εὐγενικά.

— Καλησπέρα σας, κυρία, καλησπέρα, κόρη μου, μπορῶ νὰ καθίσω, νὰ ζεσταθῶ λίγο, εἶπε ἡ ἀρκούδα.

— Γιαγιά, μιλᾶνε οἱ ἀρκοῦδες;

—Ὄχι, κόρη μου, δὲ μιλᾶνε, μουγκρίζουνε μόνο, μὰ ἐδῶ εἶναι παραμύθι κι' ὅλα μποροῦν νὰ γίνουν στὰ παραμύθια.

—Ὥστε ψεύτικα πράματα μᾶς λές, γιαγιά...

—Ὄχι, Τάκη μου. Ἕνα παραμύθι δὲν εἶναι ποτὲς ὁλότελα ψεύτικο... Τὸ παραμύθι εἶναι μιὰ παραβολή, εἶναι ἕνα παράδειγμα καὶ τὰ προσεχτικὰ παιδιά, ὅταν ἀκοῦν ἕνα παραμύθι, ὄχι μόνο διασκεδάζουν, ἀλλὰ μαθαίνουν καὶ πολλὰ ὠφέλιμα καὶ ὄμορφα πράματα.

— Καλὰ λέει ἡ γιαγιά, ἐμεῖς σήμερα μάθαμε τόσα πράματα γιὰ τὶς ἀρκοῦδες... ὕστερα γιαγιά;

— Μπᾶ! καλῶς ὁρίσατε, κυρία ἀρκούδα, εἶπε ἡ μαμὰ τῆς Κοκκινοσκουφίτσας, περάστε παρακαλῶ, ὁρίστε...

— Δὲν φοβότανε, γιαγιά!

— Ναί, παιδί μου, μὰ ἤξερε πὼς μὲ τοὺς καλοὺς τρόπους καταφέρνει κανεὶς πιότερα παρὰ μὲ τὸ ἄγριο... Κάθισε λοιπὸν ἡ ἀρκούδα κι' ἄρχισε νὰ ζεσταίνεται.

Ἡ Κοκκινοσκουφίτσα πῆρε θάρρος καὶ πῆγε κι' αὐτὴ κοντά της κι' ἄρχισε νὰ τὴ χαϊδεύη. Τὴν ἄλλη μέρα ἡ ἀρκούδα σηκώθηκε νὰ φύγη, μὰ ἡ Κοκκινοσκουφίτσα δὲν τὴν ἄφισε...

—«Κάθισε· δὲ μᾶς στεναχωρῆς κάθισε θὰ γίνουμε φίλοι, ἀφοῦ εἶσαι τόσο καλή.

— Γιαγιά, ὁ Τάκης γλύφει τὸ φλυτζάνι μὲ τὴ γλῶσσα του.

— Δὲν ντρέπεσαι, Τάκη, ἔτσι κάνουν τὰ φρόνιμα παιδιά;... Καλά, κι' ἐγὼ δὲ λέω πιά...

—Ἔλα... ἔλα γιαγιά, δὲν τὸ ματακάνω πιά... ὕστερα;...

—Ὕστερα νά, ἔτσι πέρασε ὅλος ὁ χειμώνας κι' ἡ Κοκκινοσκουφίτσα ἤτανε πολὺ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἀρκούδα της. Μὰ μιὰ μέρα βγῆκε ὁ ἥλιος κι' ἄρχισαν νὰ λυώνουν τὰ χιόνια... Ἡ ἀρκούδα σηκώθηκε, εὐχαρίστησε τὴ μαμὰ καὶ τὴν Κοκκινοσκουφίτσα κι' ἑτοιμάσθηκε νὰ φύγη... — «Πρέπει νὰ φύγω, εἶπε· ὅσο εἶναι χειμώνας ὁ θησαυρός μου — γιατὶ ἔχω ἕνα μεγάλο θησαυρὸ — εἶναι σὲ σίγουρο μέρος, τώρα τὸ καλοκαῖρι μπορεῖ νὰ μοῦ τὸν κλέψουν καὶ πάω νὰ τὸν φυλάξω... Γειά σας καὶ σᾶς εὐχαριστῶ, σὲ κάμποσους μῆνες θὰ ξαναγυρίσω πάλι»...

Ἡ καημένη ἡ Κοκκινοσκουφίτσα ἦταν πολὺ λυπημένη γιατὶ ἔχασε μιὰ τέτοια καλὴ

συντροφιά, μὰ τί νὰ κάνη;

Ἄρχισε πάλι τὴ δουλίτσα της.

Μιὰ μέρα ποὺ πῆγε στὸ βουνὸ νὰ μαζέψη ξερόκλαδα βλέπει ἕνα γέρο καμπούρη μὲ μιὰ πολὺ μεγάλη ἄσπρη γενειάδα.

Νύσταξες, Φροσούλα μου;

—Ὄχι γιαγιά, ἀκούω· ὄμορφο εἶναι.

—Τὰ γένια τοῦ καμπούρη ἦταν πιασμένα σὲ μιὰ σχισμάδα κάποιου δέντρου ποὺ πολεμοῦσε νὰ σχίση ὁ γέρος μὲ τὸ τσεκούρι του. Ὁ καμπούρης προσπαθοῦσε νὰ ξεσκαλώση τὰ γένεια του καὶ χοροπηδοῦσε σὰν τρελός.

Ἡ καημένη ἡ Κοκκινοσκουφίτσα δὲν ἔχασε καιρὸ μιὰ καὶ δὲν εἶχε δύναμη ν' ἀνοίξη τὴ σχισμάδα τοῦ δέντρου βγάζει τὸ ψαλιδάκι της ἀπὸ τὴν τσέπη της καὶ χρὰτς χροὺτς κόβει τοῦ καμπούρη τὰ γένεια καὶ τονε λευτερώνει. Ὁ καμπούρης μολις λευτερώθηκε, ἀντὶ νὰ εὐχαριστήση τὴ μικρούλα, τὴ μάλωσε.

—Κακοπαιδο, ποὺ μοῦ χάλασες τὰ γένεια, νὰ δῆς τί θὰ σοῦ κάμω, εἶπε, κι' ἁρπάζοντας ενα πελώριο καλαθι γεμάτο διαμάντια ποὺ ἤτανε στὴ ρίζα τοῦ δέντρου καὶ ποὺ ἡ Κοκκινοσκουφίτσα δὲν τὸ εἶχε προσέξει, ἔφυγε τρεχάτος βρίζοντας πάλι τὴ μικρή, γιατὶ τοῦ χάλασε τὰ γένεια.

—Τί κακὸς αὐτὸς ὁ καμπουρης, ἒ γιαγιά;

—Ἔλα, σώπα — ὕστερα, γιαγιά;

Ἡ μικρὴ ἔφυγε χωρὶς νὰ μετανιώση, γιατὶ εἶχε κάμει τὸ καλό, γιατὶ ποτὲς δὲν πρέπει νὰ μετανιώνη κανείς, ὅταν κάνη μιὰ καλὴ πράξη.

Μιὰν ἄλλη μέρα πάλι ποὺ ἡ Κοκκινοσκουφίτσα εἶχε πάει κατὰ τὴ ρεματιά, ἄκουσε φωνὲς ἀπελπιστικὲς ποὺ καλούσανε σὲ βοήθεια. Ἔτρεξε ἡ μικρή, καὶ τί νὰ δῆ; Μέσα στὴ ρεματιὰ τὸ γέρο καμπούρη χωμένο στὸ νερὸ ποὺ παράδερνε καὶ κοντευε νὰ πνιγῆ, γιατὶ μόλις κρατιότανε ἀπὸ ἕνα ψιλὸ καλάμι.

Ὁρμᾶ ἡ Κοκκινοσκουφίτσα, σκύφτει καὶ τὸν πιανει ἀπὸ τὰ ροῦχα. Ὁ καμπούρης κατάφερε κι' ἔπιασε ἕνα μάτσο καλάμια καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῆς Κοκκινοσκουφίτσας βγῆκε ἀπὸ τὴ ρεματιά. Μὰ μόλις βγῆκε ἄρπαξε ἕνα πανέρι χρυσὰ ψάρια καὶ φεύγοντας ἔβρισε πάλι τὴ μικρή, γιατὶ τοῦ εἶχε σχίσει λίγο τὸ ροῦχο.

Δὲ μίλησε ἡ Κοκκινοσκουφίτσα, κι' ὅταν μιὰ ἄλλη φορὰ τὸν ξαναεῖδε πάλι κοντὰ στὸ σπίτι της, νὰ τρέχη σὰν τρελὸς γιατὶ τὸν κυνηγοῦσε μιὰ πελώρια ἀρκούδα, ἡ Κοκκινοσκουφίτσα ἑτοιμάστηκε νὰ κλείση τὴν πόρτα της.

—Ἄνοιξε, ἄνοιξε νὰ γλυτώσω, φώναξε ὁ καμπούρης. Πάλι ἡ Κοκκινοσκουφίτσα δὲ βάσταξε γιατὶ εἶχε καλὴ καρδιά, κι' ἑτοιμάστηκε νὰ τὸν δεχθῆ γιὰ νὰ τὸν γλυτώση. Μὰ μένα πήδημα ἡ ἀρκούδα τὸν ἔφθασε.

—Μή, μή, κυρὰ ἀρκούδα, μὴ μὲ τρῶς ἐμένα ποὺ ειμαι γέρος καὶ τὸ κρέας μου εἶναι σκληρό. Φάε καλύτερα τὴν Κοκκινοσκουφίτσα ποὺ ἔχει τόσο τρυφερὸ κρεατάκι, φώναξε ὁ γέρος.

Μὰ ἡ ἀρκούδα δὲν ἄκουσε καὶ μὲ μιὰ ποὺ τοῦ ἔδωσε τὸν ξάπλωσε πεθαμενο. Μόλις πέθανε ὁ γέρος, χάθηκε ἡ ἀρκούδα καὶ παρουσιάστηκε ἕνα πολὺ ὄμορφο παλληκάρι.

—Καλό μου κορίτσι, εἶπε στὴν Κοκκινοσκουφίτσα αὐτὸς ὁ κακὸς ὁ γέρος μοῦ εἶχε κλέψει τὸ θησαυρό μου καὶ καθὼς ἤτανε μάγος μὲ μετέβαλε σὲ ἀρκούδα. Μόνο ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατό του μποροῦσα νὰ ξαναγίνω ἄνθρωπος καὶ νὰ ξανάβρω τὴν περιουσία μου. Ἐσύ, καλό μου κορίτσι, τὸν γλύτωσες δυὸ φορές, μὰ δὲν πειράζει τὸ ἔκαμες ἀπ' τὴν καλή σου καρδιά.

Ἡ Κοκκινοσκουφίτσα δὲν ἤξερε τί νὰ πῆ. Μὰ τὸ ὄμορφο παλληκάρι πῆγε καὶ τὴν ἐζήτησε ἀπὸ τὴ μητέρα της. Σὲ λίγες μέρες ἔγιναν κι' οἱ γάμοι κι' ἔζησαν αὐτοὶ καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα...

—Γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα, γιαγιά;

—Ἔ, παραμύθι, τὸ εἴπαμε, καημένε

Ν. Γ.

Ἕνας νέος τοῦ παιδομαζώματος διηγεῖται

Πῶς ἔζησε μὲ τοὺς Κομμουνιστὰς

Ἀπὸ τὴ δράση τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ παιδιοῦ» στὴν Κορησσό

Σὲ συγκέντρωση ποὺ γίνηκε στὶς 13 Ἰουνίου στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» Κορησσοῦ μίλησε ὁ Σταῦρος Γκούσης 19 χρονῶν. Ὁ νεαρὸς ὁμιλητὴς γεννήθηκε στὴ Κορησσὸ καὶ εἶναι γιὸς τοῦ παπᾶ τοῦ χωριοῦ. Τὴν νύκτα, ποὺ προηγήθηκε τῆς 25 Μαρτίου 1948 μπῆκαν στὸ χωριό του οἱ συμμορῖτες τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ὡδήγησαν στὴν Γιουγκοσλαβία. Ἐκεῖ ἔμεινε μέχρι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων. Γύρισε μὲ τὴ δεύτερη ἀποστολὴ παιδιῶν. Δημοσιεύουμε παρακάτω τὴν ὁμιλία του χωρὶς νὰ μεταβάλλουμε τίποτα οὔτε ἀπὸ τὴ φρασεολογία του, οὔτε ἀπὸ ὅσα εἶπε. Θεωροῦμε ὅμως χρήσιμο νὰ διαβεβαιώσουμε πὼς τὴν ὁμιλία τὴν ἔκαμε μόνος του, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν πιέση. Στὴν ἀρχὴ ἦταν πολὺ ἐπιφυλακτικός. Τρία χρόνια στὰ χέρια τῶν κομμουνιστῶν — καὶ στὸν κομμουνισμὸ ὁ χαφιεδισμὸς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ μέσα τρομοκρατίας — εἶχε γίνει καχύποπτος. Κανένα δὲν ἐμπιστευόταν. Ἡ ἐμπιστοσύνη εἶχε ξεριζωθῆ ἀπὸ τὴν ψυχή του. Σιγὰ - σιγὰ ὅμως ἡμέρωσε καὶ ζήτησε μόνος του νὰ μιλήση.

Καὶ νὰ τὸ κείμενο τῆς ὁμιλίας του:

Ἀγαπητοί μου πατριῶται καὶ φίλοι,

Εἶμαι ἕνα Ἑλληνόπουλο, ἀπὸ τὶς 22 χιλιάδες, ποὺ οἱ ληστοσυμμορίτες μὲ ἁρπάξανε, σὰν φοβερὰ ὄρνεα ποὺ εἶναι, ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας μου καὶ μὲ πῆγαν σὲ χῶρες κομμουνιστικὲς γιὰ νὰ μὲ κάνουν νὰ ξεχάσω τὴν θρησκεία μου, τὴν μάνα μου Ἑλλάδα, τοὺς γονεῖς μου καὶ κάθε ὄμορφο καὶ ἔνδοξο ποὺ ἔχει σὲ κάθε γωνιὰ ἡ Πατρίδα μας. Ἦταν ἡ νύκτα πρὶν ἀπὸ τὰς 25 Μαρτίου 1948, ποὺ δυὸ χιλιάδες καὶ περισσότεροι κομμουνιστοσυμμορίτες σὰν λυσσασμένοι λύκοι ξεχύθηκαν στὸ χωριό μας γιὰ τριακοστὴ φορὰ καὶ κτυπήσανε μὲ διάφορα ὅπλα τὴν ὀλίγη ἀλλὰ γενναία φρουρὰ ποὺ ηταν στὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ μας. Καὶ ὕστερα ἀπὸ πέντε ὧρες μάχη ἀναγκάσθηκε νὰ ὑποχωρήση τακτικὰ ἡ φρουρὰ τοῦ σχολείου καὶ ἔγιναν κύριοι τοῦ χωριοῦ μας αὐτὰ τὰ ἀγρίμια. Καὶ τότε δὲν περιγράφεται τὸ τί ἔγινε ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς λύκους τοῦ Βορρᾶ. Κάψανε τὴν ἐκκλησία μας, τὸ σχολεῖο μας, κάψανε σπίτια, μαγαζιά, καφενεῖα, ἀχυρῶνες, καὶ τὸ χειρότερο καὶ ἀπανθρωποτερο καψανε ἀνθρώπους καὶ ζῶα ζωντανούς. Ἁρπάξανε ὅ,τι βρήκανε μπροστά τους, καὶ τὶς πρωινὲς ὧρες, φεύγοντας γιὰ τὶς λυκοφωλιές τους καιγανε τα σπιτια αραδα. Ἐγω εκεῖνο τὸ βραδυ ἤμουνα κρυμμένος σὲ μιὰ τρύπα τοῦ ὑπογείου ἑνος σπιτιοῦ ποὺ ἀπὸ παντοῦ τὸ προστατεύανε οἱ σφαῖρες τῆς φρουρᾶς. Ἀλλὰ ὅταν ἄκουσα ὅτι διώχνουν τοὺς νοικοκυραίους τοῦ σπιτιοῦ γιὰ νὰ βαλουν φωτιά, ὀγῆκα ἀπὸ τὸ καταφύγιό μου γιὰ νὰ κρυφτῶ κάπου ἀλλοῦ, ἀλλὰ χωρις νὰ τὸ θελω ἔπεσα στὰ χερια αὐτῶν τῶν κακούργων Σλαυοσυμμοριτῶν και ἀπὸ τοτε ἀρχίζει για μένα τὸ μαρτύριο.

Μὲ πήρανε γυμνὸ καὶ ξυπόλυτο καὶ ἀφοῦ μοῦ δέσανε τὰ χέρια μὲ πῆγαν μέχρι τὸ βράδυ στὸ Βίτσι. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ νηστικὸς καὶ γυμνὸς ξημερώθηκα ἐκεῖ. Τὴν ἄλλη μέρα πάλι δεμένον μὲ πῆγαν πεζῆ στὸ Βαλτοχῶρι.

Ἀπὸ ἐκεῖ τὴν ἄλλη μέρα μαζὶ μὲ ἄλλα παιδιὰ τοὺς μὲν μεγάλους πεζούς, καὶ τοὺς μικροὺς μὲ ζῶα, σὲ κοφίνια, μᾶς πήγανε μέχρι τὸ βράδυ στὸ Μοναστῆρι τῆς Σερβίας. Ἀπὸ ἐκει μᾶς πῆγαν στὰ Σκόπια τῆς Σερβίας. Ἐκεῖ βρῆκα χιλιάδες παιδιὰ τοῦ παιδομαζώματος σ' ἕνα μεγάλο στρατόπεδο. Ἀπὸ ἐκεῖ στέλνανε τὰ παιδιὰ σὲ διάφορα στρατόπεδα. Ἐμένα μαζὶ μὲ ἄλλα παιδιὰ καὶ κορίτσια μὲ ἀφήσανε στὰ Σκόπια, ὅπου μᾶς βάλανε σὲ σχολεῖο νὰ μαθαίνουμε γράμματα. Τὸ πρῶτο χρόνο φυγάδες δάσκαλοι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μᾶς μαθαίνανε Ἑλληνικὰ γράμματα. Τὴν δεύτερη χρονιὰ μᾶς ἀφήσανε αὐτοὶ οἱ δάσκαλοι καὶ μᾶς παραλάβανε Σλαῦοι δάσκαλοι καὶ μέχρι τέλος μᾶς μάθαιναν Σλαυϊκά. Ὅταν δὲν εἴχαμε σχολεῖο μᾶς βάζαν νὰ δουλεύουμε σὲ διάφορες δουλειές.

Πολὺ λίγα ἦταν τὰ μαθήματα αὐτὰ ποὺ μᾶς χρειάζονταν διὰ τὴν μετέπειτα ζωή μας.

Τὰ περισσότερα μαθήματα ἦταν πὼς πατρίδα εἶναι ἕνας λόγος καὶ τίποτε ἄλλο. Τὸ πὼς οἰκογένεια δὲν πρέπει νὰ ἔχωμε. Πατέρας, μητέρα, ἀδελφός, ἀδελφὴ καὶ αὐτὰ εἶναι ἕνας λόγος. Ἂν ρωτήσετε γιὰ θρησκεία, τίποτε θρησκευτικὸ δὲν μᾶς μάθαιναν. Λεγανε πὼς καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας λόγος. Ὁ Χριστὸς ἕνας καθοδηγητής, οἱ Ἅγιοι ὅλοι καπεταναῖοι καὶ δάσκαλοι σὰν τοὺς κομμουνιστὲς καπεταναίους καὶ καθοδηγητές.

Ἀλλοίμονο στὸ παιδὶ ποὺ θὰ πήγαινε στὴν ἐκκλησία καὶ θὰ ἔκανε τὸ σταυρό του. Αὐστηρὴ τιμωρία καὶ κοροϊδία τὸ περίμενε. Μὲ μιὰ κουβέντα θρησκεία οἱ κομμουνιστὲς δὲν θέλουν διότι τοὺς εἶναι καρφὶ στὸ μάτι καὶ μὲ αὐτὴν δὲν μποροῦν νὰ κάνουν στὰ σχέδιά τους τίποτε, καὶ γιαὐτὸ φροντίζουν μὲ κάθε πλάγιο μέσο νὰ τὴν μισήση ὁ κοσμος προπάντων ἡ νεολαία.

Θρησκεία γιαὐτοὺς εἶναι ὁ Κομμουνισμὸς καὶ ἀλλοίμονον σαὐτον ποὺ δὲν θὰ πιστέψη σαὐτόν, δηλαδὴ στὸν κομμουνισμό.

Ἀλλὰ ἐμεῖς, τὰ καλὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ ζήσαμε στὴν ἔνδοξη χριστιανικὴ Ἑλλάδα, μὲ θρησκεία, Πατρίδα καὶ οἰκογένεια δὲν τὰ πιστεύαμε αὐτὰ καὶ ἀπὸ μέσα μας ποὺ εἴχαμε τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα, παρακαλούσαμε τὸν Θεὸ νὰ μᾶς φέρη πίσω στὴ μανα μας Ἑλλάδα καὶ ἔτσι νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὰ αἱματοβαμμένα νύχια τῶν κομμουνιστῶν τοῦ ΝΟΦ κλπ. Ἦρθε ἡ εὐλογημένη ημέρα νάρθοῦμε ἀρκετὰ παιδιὰ στὴν ἔνδοξη μας Πατρίδα ποὺ μας δεχθηκε μὲ ἀνοικτὲς ἀγκαλες, καὶ στὴν οἰκογενειά μας καὶ εὐχαριστουμε ὅλους αὐτοὺς ποὺ φρόντισαν γιαὐτό, και εἵμαστε ευχαριστημένοι παρα πολὺ διότι ζοῦμε σ' ἕνα ἐλεύθερο δημοκρατικὸ κράτος καὶ ὄχι σὲ κράτος ποὺ παντοῦ καὶ πάντοτε σὲ παρακολουθεῖ τὸ μάτι τοῦ χαφιέ, ποὺ γιὰ τὸ παραμικρότερο καὶ ἐὰν πῆς κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἢ κανένας γιὰ ἐκδίκηση σὲ κατηγορήση σαὐτοὺς ἀμέσως σὲ κάνουν ἄφαντον.

Λοιπόν, ἀγαπητοί μου, ἐγὼ ποὺ ἔζησα 16 χρόνια ἐδῶ στην Ἑλλάδα μας καὶ τρία χρόνια σὲ κομμουνιστικὸ κράτος ἔχω μιὰ σύσταση νὰ σᾶς καμω. Μὴ δίνετε πίστη στὰ λόγια τῶν κομμουνιστῶν, διότι ἐκεῖ δὲν ἔχει κανεὶς τὴν ἐλευθερία του παρὰ μόνον βασιλεύει ἡ τρομοκρατία καὶ ὁ χαφιεδισμός. Ἐκεῖ ζοῦνε ὁπωσδήποτε καλὰ αὐτοὶ ποὺ ἔχουν τὰ πόστα καὶ οἱ ἄλλοι ζοῦνε ὅπως ὁ φτωχότερος ἄνθρωπος τοῦ χωριοῦ μας. Δουλειὰ πολλὴ καὶ φαγὶ λίγο, καὶ ὅ,τι τοῦ δώσουν καὶ αὐτὸ μὲ τὸ δελτίο περιμένοντας ὧρες ὁλόκληρες νὰ πάρη.

Ἐδῶ βασιλεύει ὁ Χριστός. Ἐκεῖ ὁ διάβολος. Ἐδῶ εἶναι Παράδεισος καὶ ἐκεῖ Κόλαση.

Ἐδῶ εἶσαι ἐλεύθερος νὰ δουλέψης, νὰ διασκεδάσης, νὰ φᾶς καὶ νὰ ἐργασθῆς ὅπως καὶ ὅσο θέλεις, ἐνῶ ἐκεῖ εἶσαι σκλάβος στὴ δουλειὰ χωρὶς καθόλου ελευθερια καὶ μερα νύχτα κινδυνεύει ἡ ζωή σου ἀπὸ τοὺς χαφιέδες.

Οἱ γεωργοὶ πρέπει νὰ δουλέψουν ὅλο τὸ χρόνο ξυπόλυτοι, γυμνοί, καὶ νηστικοὶ καὶ στὰ ἁλώνια τον καιρὸ πηγαίνει τὸ κράτος καὶ παίρνει ὅλη του τὴν ἐσοδεία καὶ αὐτὸς ποὺ βγάζει τὸ ψωμὶ τὸ παίρνει μὲ τὸ δελτίο 122 δράμια την ἡμέρα, γιαὐτὸ καὶ οἱ γεωργοὶ τὸ ἕνα τέταρτο ἀπὸ τὰ χωράφια δὲν τὰ σπέρνουν. Ὅλος ὁ κόσμος ἐκεῖ δὲν εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν κομμουνισμὸ ἐκτὸς μόνον αὐτοὶ ποὺ ἔχουν τὰ πόστα δηλαδη τὴ διοίκηση καὶ ὅπως κατάλαβα γιὰ νὰ γίνουν ἐλεύθερες εκλογὲς τὰ ἐννενῆντα στὰ ἑκατὸ θὰ ψηφίσουν κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀλλὰ ἕνα λέγουν οἱ Σλαῦοι. Λέγουν χωρὶς ντροπὴ ὅτι ἡ Μακεδονία εἶναι Σλαυϊκὴ καὶ πρέπει νὰ τὴν πάρουν.

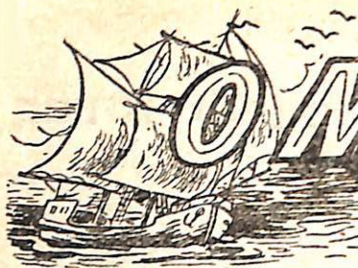
Εἶναι δυνατὸν αὐτὸ ἀγαπητοί μου ποὺ σὲ περίπτωση πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια βασίλεψαν καὶ γεννήθηκαν ἐδῶ στὴ Μακεδονία Βασιλιάδες σὰν τὸν Φίλιππο, τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο, οἱ ὁποῖοι τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ τὸν πήγανε μέχρι τὴν ἄκρη τοῦ τότε κόσμου καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους Σλαύους, Ἕλληνες καλόγηροι, ὁ Κύριλλος καὶ ὁ Μεθόδιος τοὺς κάνανε Χριστιανοὺς καὶ τοὺς μάθανε γράμματα καὶ πολιτισμό.

Ὄχι, ἀγαπητοί μου, ἡ Μακεδονία ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι Ἑλληνικη καὶ οὔτε πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμε ἡμεῖς οἱ Μακεδόνες νὰ πατήσουν τὸ ἅγιο χῶμα μας οἱ ἐχθροί μας, καὶ αὐτὸ θὰ γίνη ἐὰν ἔχωμε πίστη εἰς τὸν Θεόν, ἀγάπη στὸν μεγάλο μας Βασιλέα Παῦλο καὶ στὸν ἔνδοξό μας Στρατό, γιαὐτὸ ἂς φωνάξωμε:

Ζήτω ὁ Βασιλέας μας Παῦλος!
Ζήτω ὁ Ἐθνικός μας Στρατός!
Ζήτω ἡ Ἑλληνικὴ Μακεδονία!

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Ἐγὼ ἐπιμένω πὼς εἶναι κῆτος! εἶπε ὁ Βενέδικτος.

— Τότε πρέπει νὰ εἶναι χάλκινο, γιατὶ τὸ βλέπω νὰ φέγγη στὸν ἥλιο! κορόϊδεψε ὁ καπετάνιος.

— Κι' ἔπειτα, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ψόφιο, ἔκανε ὁ μικρὸς Τζάκ, ἀφοῦ δὲν κουνιέται.

— Μπά! Ἡ φάλαινες τὸ συνηθίζουν νὰ κοιμοῦνται πάνω στὸν ἀφρό! ἀπάντησε ὁ ξάδερφος.

— Πάντως δὲν πρόκειται γιὰ φάλαινα, εἶπε ὁ καπετάνιος. Δὲν ὑπάρχουν τόσο μεγάλες φάλαινες. Εἶναι καράβι. Ἕνα ναυαγισμένο καράβι.

—Ἂν ἔτσι νομίζετε... εἶπε ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ποὺ στὸ βάθος θἄδινε ὅλα τὰ θηλαστικὰ κι' ὅλα τὰ κήτη τοῦ κόσμου γιὰ ἕνα σπάνιο ἔντομο.

— Κυβέρνα, Μπόλντον, κυβέρνα! φώναξε ὁ καπετάνιος στὸν τιμονιέρη. Ποῦ πᾶς; Ἀπάνω του θὰ πέσης; Ἐκείνη τὴ στιγμή, τὸ ναυάγιο ἦταν πιὰ ἀρκετὰ κοντά, κι' οἱ ἐπιβάτες καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ «Προσκυνητῆ» μπόρεσαν καὶ τὸ εἶδαν καλά.

Ἦταν πράγματι ἕνα καράβι. Σ' ἕνα τέταρτο, ὁ «Προσκυνητὴς» ἦταν στὸ πλάϊ τοῦ ναυαγισμένου καραβιοῦ.

Ἦταν τόσο πολὺ γερμένο, ποὺ θἄταν ἀδύνατο νὰ σταθῆ κανεὶς στὸ κατάστρωμα. Πανιά, κατάρτια, γέφυρα, ὅλα ἦταν κατεστραμμένα.

— Στὰ χάλια ποὺ βρίσκεται, εἶναι θαῦμα πὼς δὲν ἔχει βουλιάξει! εἶπε ὁ καπετάνιος.

— Πῶς τὴν ἔπαθε καπετάνιο; Ἀπὸ σύγκρουση; ρώτησε ὁ ξάδερφος Βενέδικτος.

— Χμ... Αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ πιθανό... ψιθύρισε ὁ καπετάνιος. Φαίνεται πὼς τρακάρισε, καὶ ἄσχημα μάλιστα.

—Ἐλπίζω πὼς τὸ καράβι ποὺ τὸ χτύπησε νὰ πῆρε τὸ πλήρωμα! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Αὐτὸ θἆταν βέβαια τὸ σωστό, εἶπε ὁ πλοίαρχος. Ἀλλὰ δυστυχῶς αὐτὸ δὲν γίνεται πάντα! Ὅπως καὶ νἆναι, ἐγὼ πιστεύω πὼς τὸ πλήρωμα σώθηκε κατεβαίνοντας στὶς βάρκες, γιατὶ δὲν βλέπω μήτε μία στὸ ναυάγιο.

—Ἴσως, εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον συλλογισμένα, νὰ μὴν καταφέρωμε ποτὲ νὰ μάθωμε τὸ μυστικὸ τοῦ ναυάγιου αὐτοῦ τοῦ πλοίου... Ἀλλὰ μπορεῖ καὶ κάποιος ἀπὸ τὸ πλήρωμα νὰ βρίσκεται ἀκόμη μέσα.

— Δὲν τὸ φαντάζομαι κυρία Οὐέλντον. Εἴμαστε τόσο κοντά, ποὺ ἂν ἦταν κανεὶς ζωντανὸς σ' αὐτὸ τὸ πλοῖο, θὰ μᾶς ἔκανε σινιάλο. Δὲν βλέπετε τί νέκρα εἶναι στὸ κατάστρωμα;

Ὁ πλοίαρχος μὲ δυνατὴ φωνὴ ὁδηγοῦσε τὸν τιμονιέρη γιὰ νὰ πλησιάση τὸ ναυάγιο χωρὶς νὰ συγκρουστῆ μ' αὐτό.

Τώρα ποὺ εἶχαν πλησιάσει ἀκόμη περισσότερο, διεπίστωσαν πὼς στὸ καράβι δὲν ἦταν ψυχή.

Ἔξαφνα ὁ Ντὶκ φώναξε:

—Ἀκοῦστε! Ἀκοῦστε;

Ὅλοι τέντωσαν τὸ ἀφτί.

— Τί εἶναι Ντίκ; Τί ἄκουσες;

— Μοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσα γαβγίσματα, εἶπε ὁ Ντὶκ Σάντ.

Πραγματικά, ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἔρημου σκάφους, ἀκουόνταν ἀδύνατα τὸ γάβγισμα ἑνὸς σκύλου. Τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι φυλακισμένο κάτω, στὸ ἀμπάρι.

—Ἀκόμη κι' ἂν στὸ καράβι ἔχει μείνει αὐτὸ τὸ σκυλί, πρέπει νὰ τὸ σώσωμε πλοίαρχε! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ναί! Ναί! Νὰ τὸ σώσωμε! φώναξε ὁ μικρὸς Τζάκ. Θὰ τὸν ταΐσω καὶ θὰ τὸν μάθω ὕστερα νὰ στέκεται σούζα! Πάω νὰ φέρω ἕνα κομμάτι ζάχαρη!

— Μὴ βιάζεσαι τόσο παιδί μου, εἶπε ἡ μητέρα του. Τὸ δύστυχο τὸ ζῶο, θὰ ψοφάη τῆς πείνας, καὶ θὰ προτιμάη νὰ φάη μιὰ καλὴ παπάρα παρὰ ζάχαρη.

—Αἴ, τότε θὰ τοῦ δώσουμε τὴ σοῦπα μου! εἶπε ὁ Τζάκ. Ἐγὼ δὲν πειράζει κι' ἂν δὲν φάω, δὲν πεινῶ!

Τώρα τὰ γαβγίσματα ἀκούγονταν πιὸ καθαρά.

Ὁ σκύλος ὅμως δὲν ἦταν κλεισμένος Ὅταν ἔφτασαν στὸ ἀμπάρι ὅπως νόμιζαν. τὸν εἶδαν στὸ κακοντὰ στὸ ἄλλο καράβι, μεγάλος σκύλος τάστρωμα. Ἦταν ἕνας ξάρτια γιὰ νὰ ποὺ εἶχε ἁρπαχτῆ ἀπὸ τὸ καὶ γάβγιζε ἀπελμὴν πέση στὴ θάλασσα, σὲ βοήθεια. πισμένος, σὰ νὰ καλοῦσε

— Χόκινς, εἶπε ὁ πλοίαρχος στὸν λο-

— Ἀκοῦστε! Ἀκοῦστε!

στρόμο, κόψε τὸ δρόμο τοῦ καραβιοῦ, καὶ ρίξε τὴ βάρκα στὴ θάλασσα.

— Βάστα σκύλε μου καὶ φτάσαμε! φώναζε ὁ Τζάκ.

Τὸ πλήρωμα ἔκανε τὶς ἀναγκαῖες μανοῦβρες στὰ πανιά, κι' ὁ «Προσκυνητὴς» στάθηκε σχεδὸν ἀκίνητος στὸν ὠκεανό.

Σὲ λίγο ἡ βάρκα μὲ τὸν πλοίαρχο, τὸν Ντὶκ Σὰντ καὶ δυὸ ναῦτες, πλησίαζε τὸ ναυάγιο.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅμως, ἡ στάση τοῦ σκύλου ἄλλαξε ξαφνικά: Τὸ τρίχωμά του σηκώθηκε ὄρθιο, ἔδειξε τὰ δόντια κι' ἄρχισε νὰ γαβγίζη μὲ μανία.

— Τί ἔπαθε ξαφνικὰ ὁ σκύλος; ρώτησε ὁ Ντὶκ Σάντ.

Ὁ πλοίαρχος τότε ἔδειξε στὸν μικρὸ δόκιμο τὸν μάγερά τους τὸν Νεγκόρο ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἶχε ἀνεβῆ ἀπὸ τὴν κουζίνα τοῦ πλοίου στὸ κατάστρωμα.

Ὁ σκύλος τὸν παρακολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια, κι' ἦταν φανερὸ πὼς αὐτὸν γάβγιζε.

— Περίεργο! εἶπε ὁ πλοίαρχος. Λὲς νὰ γνωρίζη ὁ σκύλος τὸν Νεγκόρο; Γιατὶ ὁ θυμός του αὐτὸ δείχνει! Ἂς ἀνεβοῦμε ὅμως πρῶτα, καὶ μετὰ βλέπουμε!

Ὁ Νεγκόρο ὡστόσο δὲν ἔδειξε κανενὸς εἴδους ἔκπληξη. Δὲν φάνηκε ν' ἀναγνωρίζη τὸ σκύλο. Ἔσμιξε μιὰ στιγμὴ τὰ φρύδια, κι' ὕστερα κατέβηκε πάλι στὴν κουζίνα.

Πρὶν ἀνεβοῦν, ὁ πλοίαρχος ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν πρύμνη τοῦ πλοίου, ὅπου ἦταν γραμμένο τ' ὄνομά του: «Βάλντεκ». Ἦταν μπάρκο Ἀμερικάνικο.

Στὰ πλάγια, εἶχε μιὰ μεγάλη τρύπα ποὺ ἔχασκε: φαίνεται πὼς θ' ἄνοιξε καθὼς συγκρούστηκε μὲ κάποιο ἄλλο πλοῖο. Καθὼς ὅμως ἔγερνε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, τὸ ἄνοιγμα ἐκεῖνο ἦταν κάπου ἕνα μέτρο πάνω ἀπὸ τὸ νερό. Γι' αὐτὸ τὸ καράβι δὲν εἶχε ἀκόμη βουλιάξει.

Στὴν πρώτη ὅμως φουρτούνα ποὺ θὰ συναντοῦσε, τὸ κῦμα θὰ τὴν ἔφτανε καὶ τὸ ναυάγιο θὰ πήγαινε φοῦντο.

Ὁ σκύλος, ὅταν τοὺς εἶδε νὰ ἔρχωνται, ἔδωσε μιὰ κι' ἔπεσε στὴ θάλασσα.

Ἄρχισε νὰ κολυμπάη πρὸς τὴν βάρκα, ἀλλὰ ἦταν φαίνεται τόσο ἐξαντλημένος, ποὺ ἂν δὲν τὸν ἔπιαναν γιὰ νὰ τὸν ἀνεβάσουν, θὰ πνιγόταν.

Θὰ νόμισε φαίνεται πὼς δὲν εἶχαν σκοπὸ ν' ἀνέβουν στὸ ναυάγιο, γιατὶ ἅρπαξε τὸν Ντὶκ ἀπὸ τὸ πανταλόνι, κι' ἄρχισε νὰ τὸ τραβάη, ἀφήνοντάς το κάθε τόσο γιὰ νὰ γαβγίση.

— Σίγουρα θὰ ἔχουν μείνει στὸ καράβι ναυαγοὶ εἶπε ὁ Ντίκ. Ὁ σκύλος προσπαθεῖ νὰ μᾶς κάνη νὰ τὸ καταλάβωμε!

—Ἂν ἔχουν μείνει ναυαγοί, δὲν θὰ εἶναι τώρα ζωντανοί, εἶπε ὁ πλοίαρχος. Ἀπὸ τὴν κατάσταση τοῦ ναυαγίου καταλαβαίνω πὼς ἡ σύγκρουση ἔχει γίνει ἐδῶ καὶ ἀρκετὲς μέρες. Θὰ ἔχουν πεθάνει ἴσως ἀπὸ πείνα καὶ δίψα!

Οἱ ναῦτες πέταξαν στὸ ναυάγιο ἕνα γάντζο μὲ σκοινί, κι' ὁ Ντὶκ Σὰντ ἁρπάχτηκε κι' ἀνέβηκε πρῶτος. Ὁ πλοίαρχος κι' ὁ ἕνας ναύτης τὸν ἀκολούθησαν, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἔμεινε στὴ βάρκα μὲ τὸν σκύλο.

Τὸ κατάστρωμα ἦταν ἔρημο.

Κατέβηκαν στὸ ἀμπάρι.

Ἡ σαβούρα εἶχε κυλύσει ὅλη ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά, καὶ γι' αὐτὸ τὸ καράβι ἔγερνε.

— Δὲν εἶναι κανένας στὸ πλοῖο! εἶπε ὁ πλοίαρχος.

Ἔψαξαν προσεχτικὰ παντοῦ.

Πραγματικά. Δὲν ἀνακάλυψαν ψυχή.

Στὸ τέλος μπῆκαν στὴν τραπεζαρία τοῦ πλοιάρχου. Ἐκεῖ τοὺς περίμενε ἕνα παράξενο θέαμα.

Στὸ πάτωμα ἦταν ξαπλωμένοι πέντε ἄνθρωποι. Πέντε μαῦροι. Χωρὶς ἄλλο πέντε πτώματα.

Ὁ πλοίαρχος κι' ὁ Ντίκ, γονάτισαν καὶ κόλλησαν τὸ αὐτί τους στὴν καρδιά τους. Χτυποῦσα ἀκόμη, ἀργά. Οἱ δυστυχισμένοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, ἦταν ἀκόμα ζωντανοί.

— Γρήγορα νὰ τοὺς μεταφέρωμε στὸν «Προσκυνητή», εἶπε ὁ πλοίαρχος.

Τοὺς ἀνέβασαν μὲ μεγάλη δυσκολία, ἕναν ἕναν μὲ σκοινιά. Καὶ σὲ μισὴ ὥρα, σκύλος, ναυαγοί, καὶ οἱ ἄλλοι, βρισκόνταν στὸ κατάστρωμα τοῦ «Προσκυνητῆ».

— Οἱ κακόμοιροι! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον. Φαίνονται σὰν πεθαμένοι. Ὁ Θεὸς ξέρει τί μέρες ἔχουν περάσει...

— Θὰ τοὺς σώσωμε κυρία Οὐέλντον, θὰ τοὺς σώσωμε! φώναξε ὁ Ντίκ. Εἶναι ζωντανοί, κι' οἱ μαῦροι εἶναι γερὴ ράτσα.

Ὁ δόκιμος ἔτρεχε ἀπὸ τὸν ἕναν στὸν ἄλλον, κι' ἔχυνε στὸ στόμα τους νερὸ μὲ ροῦμι.

Ὅσο γιὰ τὸν μικρὸ Τζάκ, εἶχε τρέξει μ' ἕνα κουβὰ νερό, γιὰ νὰ ποτίση τὸν σκύλο. Ὁ σκύλος ρίχτηκε στὸν κουβὰ μὲ τὰ μοῦτρα, καὶ τὸν ἄδειασε ὅλον. Ὅσο τοὺ-

ριχναν νερό, τόσο ἔπινε. Ὁ Τζὰκ τὸν κοίταζε ἐνθουσιασμένος.

—Ἐγὼ τὸν ἔσωσα! φώναζε. Ἐγὼ τὸν πότισα!

—Νεγκόρο! φώναξε μιὰ στιγμὴ ὁ πλοίαρχος. Νεγκόρο, ἔλα ἐπάνω!

Στὸ ἄκουσμα αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος, οἱ τρίχες τοῦ ζώου ὀρθώθηκαν ξανά, κι' ἄρχισε νὰ δείχνη τὰ ἴδια σημεῖα θυμοῦ.

—Νεγκόρο! ξαναφώναξε ὁ πλοίαρχος. Ὁ Νεγκόρο ἀνέβηκε ἀπὸ τὴν κουζίνα.

Μόλις βρέθηκε στὸ κατάστρωμα, ὁ σκύλος ἀγριεμένος τοῦ ρίχτηκε μὲ λύσσα.

Ὁ μάγειρας κρατοῦσε ἕνα ξύλο. Μὲ αὐτὸ κατάφερε ἕνα δυνατὸ χτύπημα στὸν σκύλο, καὶ τὸν ἔκανε πίσω. Οἱ ναῦτες μὲ δυσκολία κατάφεραν νὰ συγκρατήσουν τὸ ζῶο.

—Τὸν ἔχεις ξαναδεῖ αὐτὸν τὸν σκύλο, Νεγκόρο; ρώτησε ὁ πλοίαρχος.

—Ἐγώ; ἀπάντησε ὁ μάγειρας. Πρώτη φορὰ τὸν βλέπω!

—Παράξενο! Πολὺ παράξενο! ἔκανε ὁ Ντὶκ Σὰντ συλλογισμένα.

ΟΙ ΝΑΥΑΓΟΙ ΤΟΥ «ΒΑΛΝΤΕΚ»

Τὸ ἐμπόριο τῶν μαύρων σκλάβων, μὲ ὅλο ποὺ εἶχε τεθῆ ἐκτὸς νόμου ἀπὸ ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη, δὲν εἶχε ὡστόσο σταματήσει ἐκεῖνο τὸν καιρό.

Εἰδικὰ καράβια μὲ ἀμπάρια γεμάτα σιδερόφραχτα κλουβιά, πήγαιναν στὶς ἀκτὲς τῆς Ἀφρικῆς, ἔπιαναν ὅσους μαύρους μποροῦσαν καὶ τοὺς πήγαιναν νὰ τοὺς πουλήσουν ἀκριβὰ στὴν Νότιο Ἀμερικὴ κι' ἀλλοῦ. Τὰ πολεμικὰ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, κυνηγοῦσαν σὲ ὅλους τοὺς ὠκεανοὺς αὐτοὺς τοὺς ἄθλιους ποὺ ἀγόραζαν καὶ πουλοῦσαν ἀνθρώπους καὶ τοὺς τιμωροῦσαν μὲ θάνατο.

Ὁ πλοίαρχος Χάλ, φαντάζονταν πὼς οἱ πέντε μαῦροι ἦταν σκλάβοι καὶ βιαζόταν νὰ τοὺς δῆ νὰ συνέρχονται, γιὰ νὰ τοὺς ἀναγγείλη πὼς στὸ καράβι του, εἶχαν ξαναγίνει ἐλεύθεροι.

Μὲ τὶς περιποιήσεις τοῦ Ντὶκ Σὰντ καὶ τῆς κυρίας Οὐέλντον, οἱ πέντε νέγροι δὲν ἄργησαν νὰ συνέλθουν. Κι' ὅταν ἦταν πιὰ σὲ θέση νὰ μιλήσουν, ὁ πλοίαρχος μπῆκε στὴν σκηνὴ ποὺ εἶχαν στήσει στὸ κατάστρωμα γι' αὐτούς, γιὰ νὰ τοὺς ρωτήση τὴν ἱστορία τους, καθὼς καὶ γιὰ τὸ ναυάγιο τοῦ καραβιοῦ τους.

Ὁ πιὸ ἡλικιωμένος ἀπὸ τοὺς μαύρους — ἕνας νέγρος ὡς ἑξήντα χρόνων μὲ κατάσπρα μαλλιά, ἀπάντησε στὶς ἐρωτήσεις τοῦ πλοιάρχου σὲ περίφημα ἀγγλικά.

—Τὸ ναυάγιο τοῦ καραβιοῦ μας ὀφείλεται σὲ σύγκρουση κύριε... τοῦ εἶπε. Ἕνα πλοῖο ἔπεσε ἀπάνω μας μιὰ νύχτα, κι' ὕστερα ἀντὶ νὰ σταματήση γιὰ νὰ μᾶς δώση βοήθεια, ἔφυγε καὶ μᾶς ἄφησε. Ὅταν οἱ σύντροφοί μου κι' ἐγὼ κατορθώσαμε ν' ἀνέβουμε στὸ κατάστρωμα, εἴδαμε πὼς μᾶς εἶχε ἐγκαταλείψει ὄχι μόνον τὸ ξένο πλοῖο, ἀλλὰ καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ δικοῦ μας καραβιοῦ. Κατέβηκαν στὶς βάρκες καὶ μᾶς ἄφησαν στὸ ναυάγιο πέρνοντας μαζί τους ὅλες τὶς ζωτροφίες κι' ὅλο τὸ πόσιμο νερό. Περάσαμε μέρες φοβερὲς στὸ ναυάγιο, ποὺ ἂν σηκωνόταν καὶ ἡ παραμικρὴ τρικυμία θὰ βούλιαζε. Καὶ μᾶς βασάνισε τόσο ἡ πείνα καὶ προπαντὸς ἡ δίψα, ποὺ σχεδὸν εὐχόμαστε νὰ σηκωθῆ τρικυμία, γιὰ νὰ δοθῆ ἕνα τέλος στὰ βάσανά μας. Στὸ τέλος ἐξαντλημένοι ξαπλωθήκαμε στὴν τραπεζαρία τοῦ πλοιάρχου, καρτερώντας τὸ θάνατο ποὺ δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ ἔρθη ἂν δὲν προλαβαίνατε νὰ ἔρθετε νὰ μᾶς σώσετε!

—Ἀπὸ ποῦ εἶχε ξεκινήσει τὸ «Βάλντεκ»; ρώτησε ὁ πλοίαρχος.

—Ἀπὸ τὸ Μελβοῦρνο τῆς Αὐστραλίας.

—Ὥστε δὲν εἶστε σκλάβοι! εἶπε ὁ πλοίαρχος.

—Ὄχι κύριε! ἀπάντησε περήφανα ὁ μαῦρος. Εἴμαστε ἀπὸ τὴν Πολιτεία τῆς Πενσυλβανίας, πολίτες τῆς ἐλεύθερης Ἀμερικῆς!

—Καὶ σκλάβοι νὰ εἴσαστε εἶπε ὁ πλοίαρχος, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ πατήσατε τὸ πόδι σας στὸ καράβι μου, θὰ εἴσαστε ἐλεύθεροι.

Πράγματι, οἱ πέντε νέγροι, ἦταν ἀπὸ τὴν Πενσυλβανία. Ὁ πιὸ μεγάλος, ὁ Τόμ, εἶχε πουληθῆ σκλάβος στὴν Ἀφρικὴ ὅταν ἦταν ἕξη χρόνων. Στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες ὡς τόσο βρῆκε τὴν ἐλευθερία του ὅταν καταργήθηκε ἡ δουλεία, πολλὰ χρόνια πιὸ πρίν. Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους ποὺ ἦταν πολὺ πιὸ νέοι, εἶχαν γεννηθῆ ἐλεύθεροι ἀπὸ γονεῖς ποὺ εἶχαν ἐλευθερωθῆ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν πατρίδα τους καὶ πῆγαν στὴν Αὐστραλία νὰ δουλέψουν στὸ κτῆμα ἑνὸς πλούσιου Ἄγγλου. Ἐργάστηκαν καλὰ ἐκεῖ τρία χρόνια, κέρδισαν ἀρκετὰ χρήματα, κι' ὅταν ἔληξε τὸ συμβόλαιό τους, πῆραν εἰσιτήρια σὰν κανονικοὶ ἐπιβάτες, γιὰ νὰ γυρίσουν μὲ τὸ «Βάλντεκ» στὴν Ἀμερική.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν γέρο Τόμ, οἱ ἄλλοι ἦταν νέοι — εἰκοσιπέντε ὡς τριάντα χρόνων. Τὰ ὀνόματά τους ἦταν Βὰτ (ὑποκοριστικὸ τοῦ Βαρθολομαίου) ποὺ ἦταν γυιὸς τοῦ Τόμ, Ἄουστιν, Σὶμ καὶ Ἡρακλῆς.

Ἦταν πέντε μαῦροι γιγαντόσωμοι, καλοφτιαγμένοι κι' ἀρκετὰ ὡραῖοι.

Μὲ τὸ καλὸ φαΐ καὶ τὴν ξεκούραση, γρήγορα συνῆρθαν, καὶ προσπαθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνη τους στὸν πλοίαρχο Χάλ, τὴν κυρία Οὐέλντον καὶ τὸν Ντὶκ Σάντ.

Ὡς τόσο δὲν ἦταν αὐτοὶ οἱ μόνοι ναυαγοὶ τοῦ «Βάλντεκ». Ἦταν κι' ὁ σκύλος.

Καὶ ὁ πλοίαρχος Χάλλ, ἀνυπομονοῦσε νὰ μάθη καὶ τὴν ἱστορία τοῦ σκύλου.

Οἱ μαῦροι ὅμως δὲν ἤξεραν καὶ πολλὰ πράγματα γι' αὐτόν.

Λεγόταν Δίγκος — ὅπως ἦταν γραμμένο στὸ λαιμό του — κι' ἦταν σκύλος τοῦ καπετάνιου τοῦ «Βάλντεκ».

Τὸ θαυμάσιο αὐτὸ σκυλὶ ποὺ ἦταν ἀπὸ ράτσα ἐκλεκτή, ὁ καπετάνιος τὸ εἶχε βρῆ μισοπεθαμένο ἀπὸ τὴν πείνα στὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς, κοντὰ στὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ Κόγκο. Τὸ περιμάζεψε, ἀλλὰ τὸ ζῶο ἦταν μελαγχολικὸ καὶ ἀκοινώνητο, λὲς καὶ νοσταλγοῦσε τὸν παλιό του ἀφέντη.

Ὁ Δίγκος ἦταν ἕνας σκύλος τόσο μεγάλος, ποὺ ἂν στεκόταν ὄρθιος στὰ πόδια του, ἔφτανε στὸ μπόϊ ἑνὸς ψηλοῦ ἀνθρώπου. Ἦταν ἀπὸ τὴ ράτσα τῶν σκυλιῶν τῆς Νέας Ὀλλανδίας, ποὺ δὲν διστάζουν νὰ ριχτοῦν καὶ νὰ παλαίψουν νικηφόρα μὲ τὸ ἰαγουάρ καὶ μὲ τὸν πάνθηρα — κι' ἀκόμη μὲ τὴν ἀρκούδα. Τὸ χρῶμα του ἦταν ἴδιο μὲ τοῦ λιονταριοῦ — πυρόξανθο — καὶ ἡ οὐρά του ἦταν θαυμάσια.

Ὡστόσο ὁ Δίγκος δὲν ἦταν κακός. Ἦταν μᾶλλον μελαγχολικός. Ὁ Τὸμ τοὺς εἶπε πὼς τὸ σκυλὶ δὲν συμπαθοῦσε τοὺς μαύρους. Δὲν τοὺς γάβγιζε, μᾶλλον κοίταζε νὰ τοὺς ἀποφύγη. Ἴσως στὶς ἀφιλόξενες ἀκτὲς τῆς Ἀφρικῆς νὰ εἶχε τραβήξει πολλὰ ἀπὸ τοὺς μαύρους. Ὅπως καὶ νᾶναι, κι' ὕστερα ἀπὸ τὸ ναυάγιο ἀκόμη ὁ Δίγκος δὲν τοὺς ζύγωνε.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἱστορία τῶν ναυαγῶν, ὅπως τὴν διηγήθηκε ὁ Τόμ.

Ἔμενε ὡστόσο πάντα ἕνα μυστήριο.

Ἡ περίεργη ἀντιπάθεια — ἢ καλύτερα τὸ μῖσος ποὺ ἔδειχνε ὁ Δίγκο γιὰ τὸν Νεγκόρο.

Ὅπου καὶ νὰ τὸν εὕρισκε, ριχνόταν νὰ τὸν δαγκώση, κι' ὁ μάγειρας ἐκτὸς ποὺ τὸν ἀπόφευγε ὅσο μποροῦσε, κυκλοφοροῦσε τώρα στὸ καράβι κρατώντας πάντα στὸ χέρι μιὰ μαγκούρα.

Ἡ ἀπανεμιὰ ἐξακολουθοῦσε, κι' ὁ «Προσκυνητὴς» προχωροῦσε πολὺ ἀργά.

Ἂν ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴ φυσᾶ διόλου, θ' ἀργοποροῦσαν δυὸ τρεῖς βδομάδες, εἶχε πῆ ὁ πλοίαρχος.

Εὐτυχῶς οἱ πέντε μαῦροι εἶχαν φέρει στὸ καράβι μιὰ πολὺ εὐχάριστη ἀλλαγὴ γιὰ τοὺς ἐπιβάτες.

Μὲ τὰ τραγούδια τους, τὶς ἱστορίες ποὺ ἔλεγαν, τὸ κέφι τους, ἔκαναν τὴν ὥρα νὰ περνάη εὐχάριστα.

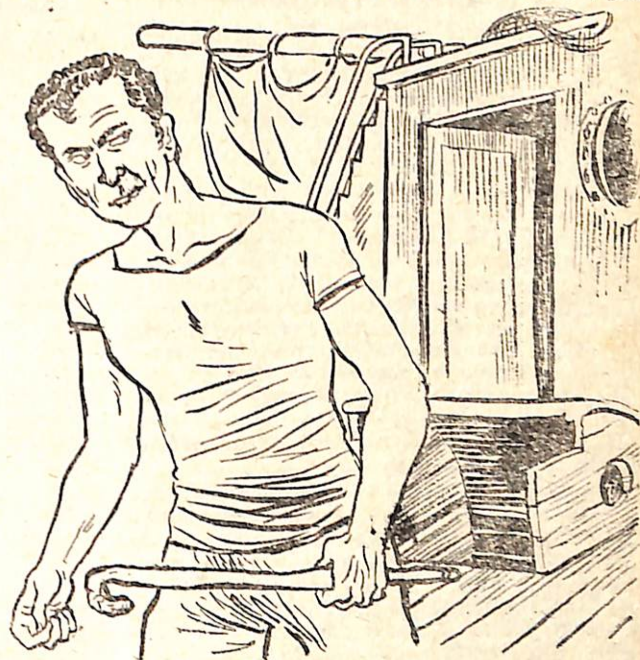
Ὅσο γιὰ τὸν μικρὸ Τζάκ, εἶχε ξετρελλαθῆ μὲ τὸν γίγαντα τὸν Ἡρακλῆ, ποὺ ἦταν ψηλὸς δυὸ μέτρα.

Ἡ μεγάλη του χαρά, ἦταν νὰ τὸν παίρνη ὁ Ἡρακλῆς στὰ χέρια του, καὶ νὰ τὸν σηκώνη ψηλά, πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι.

—Ἀκόμη πιὸ ψηλὰ Ἡρακλῆ! φώναζε.

—Νὰ κύριε Τζάκ! Εἶστε πιὰ στὰ σύγνεφα!

—Μήπως εἶμαι βαρύς; ρωτοῦσε ὁ Τζάκ.

Κυκλοφοροῦσε στὸ καράβι κρατώντας μιὰ μαγκούρα.

—Εἶστε ἐλαφρὺς σὰν πούπουλο! ἔλεγε μὲ εἰλικρίνεια ὁ Ἡρακλῆς.

Ὡστόσο ὁ Τζὰκ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ντὶκ Σὰντ καὶ τὸν Ἡρακλῆ, εἶχε κι' ἕναν τρίτο φίλο, ἀκόμη πιὸ ἀφοσιωμένο καὶ πιστὸ ἀπὸ τοὺς δυὸ ἄλλους.

Τὸν σκύλο τὸν Δίγκο.

Πράγματι, ὁ σκύλος φαίνεται πὼς ἦταν ἀπὸ τὴ ράτσα ποὺ λατρεύουν τὰ παιδιά, γιατὶ μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση ἔπαιζε μὲ τὸν μικρὸ καὶ τὸν ἀκολουθοῦσε παντοῦ.

Τί θαυμάσιες κοῦρσες ἔκανε ὁ Τζὰκ καβάλλα στὴν ράχη τοῦ Δίγκου! Τί τρεξίματα, τί τρέλλες, τί πηδήματα! Πόση ζάχαρη ὅμως πήγαινε κρυφὰ ἀπὸ τὸ κελλάρι τοῦ καραβιοῦ ἴσια στὸ στομάχι τοῦ Δίγκου!

Ὡστόσο ἡ κυρία Οὐέλντον, δὲν ἄφηνε τὸ γυιό της νὰ τεμπελιάζη διαρκῶς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ντὶκ ποὺ τὸν μάθαινε ἀριθμητική, ἡ ἴδια τοῦ μάθαινε γραφὴ κι' ἀνάγνωση. Ὁ Τζὰκ ἦταν πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ μελετάη ἀπὸ βιβλίο. Ἡ μητέρα του τοῦ εἶχε δώσει κάτι κύβους μὲ ὅλα τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, κι' ὁ Τζὰκ παίζοντας, σχημάτιζε μὲ αὐτὰ λέξεις.

Πολλὲς φορὲς ἡ μητέρα του σχημάτιζε μιὰ λέξη μὲ τοὺς κύβους, τοὺς μπέρδευε, κι' ὁ Τζὰκ ἔπρεπε νὰ τοὺς ξαναβάλη πάλι στὴ σειρά.

Τὸ ἀγαποῦσε πολὺ αὐτὸ τὸ παιγνίδι ὁ μικρός, καὶ κάθε μέρα περνοῦσε ἀρκετὴ ὥρα σχηματίζοντας λέξεις μὲ τοὺς κύβους του.

Ἕνα πρωῒ ἀπόλυτης γαλήνης, ἦταν ὅλοι καθισμένοι στὸ κατάστρωμα: ὁ πλοίαρχος, ὁ Ντὶκ κι' οἱ ἐπιβάτες.

Ἔκανε πολὺ ζέστη κι' ὅλοι ἦταν ξαπλωμένοι στὶς πάνινες πολυθρόνες ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ξάδερφο Βενέδικτο ποὺ ἔψαχνε παντοῦ, μὲ μεγάλη προσοχή.

—Ἔχασες μήπως τίποτε, Βενέδικτε; ρώτησε ἡ κυρία Οὐέλντον.

—Ὄχι, ἀγαπητή μου ἐξαδέρφη! ἀποκρίθηκε ὁ ἐντομολόγος.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Η ΦΥΣΤΙΚΙΑ (συνέχεια)

Σήμερα συνεχίζω τὶς συμβουλές μου γιὰ τὴν φυστικιά, ποὺ εἶχε παρακαλέσει ὁ φίλος μας ὁ 'Αλέκος Μακρυλάκης νὰ τοῦ ποῦμε πῶς φυτεύεται καὶ πῶς καλλιεργεῖται.

Εἴχαμε πῆ στὸ προηγούμενο πὼς τὸ φθινόπωρο τῆς τρίτης χρονιᾶς, μποροῦμε νὰ τὶς μεταφυτέψουμε στὴ θέση τους.

Μεταφυτεύεται ἡ φυστικιά, ἀπὸ τὸν Νοέμβριο — ποὺ θὰ πίνουνε τὰ φύλλα της — ἴσαμε τὰ βγῆ ὁ Γενάρης.

Μεταφυτεύεται μὲ τὸ χῶμα (τὴ μπάλα) ποὺ ἔχει γύρω ἀπὸ τὶς ρίζες. Ἔτσι μποροῦμε ἄλλωστε νὰ τὴν ἀγοράσωμε ἀπὸ φυτώριο καὶ νὰ γλυτώσωμε τριῶν χρόνων φροντίδες. Ἂν ὅμως κάναμε δικό μας φυτώριο, τὸ βγάλσιμο πρέπει νὰ γίνη μὲ μεγάλη προσοχὴ γιὰ νὰ μὴν κοποῦν τ' ἀκρόριζα.

Τὴν πρώτη χρονιὰ ποὺ τὶς μεταφυτεύωμε, θέλουν πότισμα συχνό.

Τὶς ἄλλες χρονιές, ἂν ὁ τόπος εἶναι πολὺ ξερὸς καὶ δὲν βρέχει, κάνομε μόνο δυὸ ποτίσματα, τὸ καλοκαίρι.

Ἂν εἶναι πολλές, τὶς φυτεύομε σ' ἀπόσταση 5-6 μέτρα τὴν μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ἐκτὸς ἂν πιάνη πολὺ τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ ἀέρας, ὁπόταν τὶς φυτεύομε πιὸ κοντά.

Τοὺς λάκκους ποὺ θὰ τὶς φυτέψωμε, τοὺς ἀνοίγομε ἀπὸ τὸ φθινόπωρο, κι' ἀνακατώνομε στὸ χῶμα τους λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ φύτεμα 5-6 ὀκάδες κοπριὰ γιὰ τὴν κάθε μία, καὶ 40-50 δράμια ὑπερφωσφορικὸ λίπασμα 0-16-0.

Δὲν πρέπει νὰ φυτεύεται πολὺ βαθιά, γιὰ ν' ἀνασαίνουν οἱ ρίζες της.

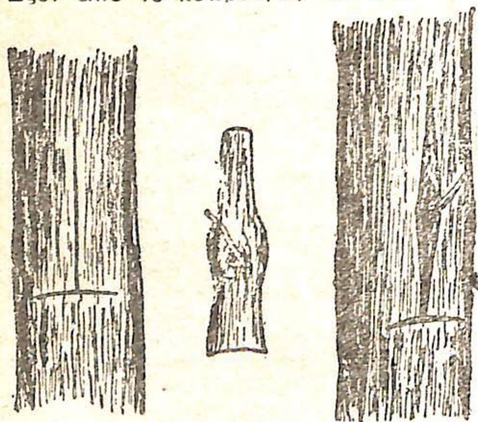
Φυτεύοντας, βάζομε σὲ κάθε 5-7 θηλυκὲς καὶ μιὰ ἀρσενικιὰ γιὰ νὰ δένουν τὰ φυστίκια. (Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέξωμε πολύ).

Καλλιεργητικὲς φροντίδες

Τὸ καλοκαίρι κλαδεύεται ἡ φυστικιά. Κόβουμε τοὺς ξεροὺς κλώνους ποὺ ξεχωρίζουν εὔκολα.

Ἡ φυστικιὰ ὅταν πιάση, δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλὲς φροντίδες. Λίγη κοπριὰ ἀνακατωμένη μὲ ὑπερφωσφορικὸ 0-16-0, τὴν δυναμώνει καὶ κάνει ὥστε νὰ δίνη ἐκλεκτότερο καρπό.

Ἐξὸν ἀπὸ τὸ κόπρισμα, τὴν σκαλίζομε κάθε ἄνοιξη γιὰ νὰ κρατάη τὸ χῶμα λίγη ὑγρασία.

Τὸ Τ στὴν ἀγριοφυστικιὰ χαράζεται ἀνάποδα

Ἡ φυστικιὰ δίνει ἄφθονο καρπὸ στὰ 20 χρόνια.

Φυστικιὰ 7-10 χρόνων, δίνει 3-5 ὀκάδες καρπό.

Τὰ φυστίκια ὡριμάζουν τὸν Αὔγουστο ὡς τὸ τέλος τοῦ Σεπτέμβρη.

Τὰ ὥριμα φυστίκια εἶναι κόκκινα καὶ χοντρά. Τὰ μαζεύουμε μὲ τὸ χέρι γιατὶ μὲ τὸ ραβδισμα καταστρέφεται τὸ δέντρο.

Τ' ἁπλώνομε σὲ σεντόνι 2-3 μέρες ἔξω στὸν ἥλιο νὰ ξεραθοῦν, κι' ὕστερα τ' ἁπλώνομε 3-4 μέρες σὲ δωμάτιο γιὰ νὰ στεγνώσουν καλά.

Τὰ φυστίκια ἀνάβουν πολὺ εὔκολα μὲ τὴν παραμικρὴ ὑγρασία, καὶ γιὰ νὰ διατηρηθοῦν πρέπει νὰ τάχουμε σὲ ντενεκεδένια δοχεῖα μὲ τὴ φλοῦδα τους.

Μπόλιασμα

Οἱ μεγάλες τσικουδιὲς καὶ οἱ κοκορετσιὲς ποὺ φυτρώνουν ἄγριες μόνες τους ἂν μπολιαστοῦν μὲ ἥμερη φυστικιά, δίνουν ἄφθονο καρπὸ σὲ 4-5 χρόνια. Καὶ οἱ μικρὲς ποὺ κάνομε μὲ τσικουδόσπορο καὶ τὶς μπολιάζομε στὸ φυτώριο, δίνουν καρπὸ σὲ 7-9 χρόνια.

Τὸ δέντρο ποὺ θέλωμε νὰ μπολιάσωμε, τὸ ποτίζομε 2-3 μέρες πρὶν γιὰ νὰ κάνη χυμούς.

Μπολιάζομε μὲ μάτι ἀπὸ ἥμερη φυστικιά, καρπερή, μὲ ἴδια κλωνάρια. Γιὰ νὰ μὴ βγάλη τὸ μπόλι ρετσίνι, τὸ βάζομε ἀνάποδα. Ἂν δὲν κάνομε ἔτσι, πρέπει νὰ καθαρίζομε τὴ ρετσίνα μὲ σουγιά, γιὰ νὰ μὴν πνίξη τὸ μπόλι.

Κόβουμε τοὺς κλώνους τοῦ δέντρου ποὺ θέλομε νὰ μπολιάσωμε, κι' ἀμέσως ἀλείφομε τὸ μέρος ποὺ κόψαμε μὲ κατράμι. Ἀφήνομε 1-2 κλώνους ἀπείραχτους, γιὰ νὰ τοὺς κεντρώσουμε σὰν μεγαλώσουν τὰ μπόλια ποὺ βάλαμε στοὺς ἄλλους κλώνους.

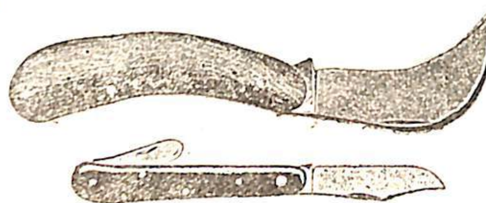
Μπολιάζοντας, χαράζομε τὸ δέντρο ὁλόγυρα στὴ φλοῦδα του ἴσαμε μισὴ πιθαμὴ ψηλότερα ἀπὸ τὸ μπόλι γιὰ νὰ περιορίσωμε τοὺς χυμοὺς καὶ νὰ τὸ βοηθήσωμε νὰ πιάση.

Στὰ ζεστὰ κλίματα, τὸ μπόλι γίνεται τὸν Ἰούνιο. Στὰ πιὸ κρύα, τὸν Ἰούλιο, Αὔγουστο καὶ Σεπτέμβριο.

Πῶς γίνεται τὸ μπόλιασμα

Πρῶτα πρέπει νὰ διαλέξωμε τὸ μάτι — τὸ μπόλι δηλαδὴ — στὸ μητρικὸ βλαστάρι (στὴν ἥμερη φυστικιά).

Μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, κρατοῦμε τὸν μητρικὸ βλαστό. Στὸ δεξὶ κρατοῦμε τὰ μαχαιράκι καὶ μ' αὐτὸ χαράζομε δυὸ τομές, πάνω καὶ κάτω ἀπὸ τὸ μπόλι (Εἰκόνα 2α) σὲ ἀπόσταση ἐνάμιση πόντο ἀπὸ τὴ βάση του. Ὕστερα τραβᾶμε μιὰ κοφτὴ τομὴ ἀρχίζοντας λίγο ψηλώτερα ἀπὸ τὴν πρώτη, καὶ φτάνοντας στὴ δεύτερη.

Ἄνω: Μπολιαστήρι
Κάτω: Ἕνας καλὸς τύπος σερπέτας.

Τὸ βάθος τῆς τομῆς (κοψιᾶς) πρέπει νὰ τὸ κανονίζομε ἔτσι ὥστε τὸ μάτι ποὺ θὰ ξεκολλήσωμε, νὰ ἔχη ὅλη τὴ φλοῦδα χωρὶς ὅμως τὸ ξύλο, ἢ πολὺ λίγο.

Χρειάζεται χέρι ἐπιδέξιο καὶ κοφτερὸ λεπίδι.

Μόλις ξεκολλήσωμε τὸ μάτι (μπόλι) τὸ κρατᾶμε μὲ τὰ χείλη μας γιὰ νάχωμε ἐλεύθερα τὰ χέρια, κι' ἀμέσως ἑτοιμάζομε τὸ δέντρο ποὺ εἶναι νὰ μπολιαστῆ.

Διαλέγομε τὴν θέση στὸν κορμὸ ἢ τὰ κλαδιά, ποὺ ἔχει φλοῦδα ὁμαλὴ καὶ τρυφερή, κάτω ἀπὸ μάτι ἢ βλαστάρι.

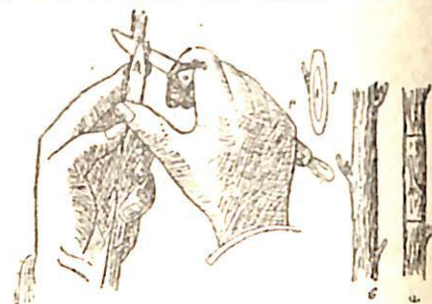
Σ' αὐτὴ τὴ θέση, τραβᾶμε δυὸ κοψιές, μιὰ ὄρθια καὶ μιὰ πλαγιαστὴ σὲ σχῆμα Τ, σὲ βάθος ἀνάλογο μὲ τὸ πάχος τῆς φλοῦδας, ὥστε τὸ ξύλο νὰ μείνη ἀπείραχτο.

Κατόπιν μὲ τὸ κόκκαλο (σπάτουλα) τοῦ μπολιαστηριοῦ, ἀνασηκώνομε ἐλαφρὰ τὰ χείλη τῆς φλοῦδας καὶ τὰ κρατοῦμε λίγο ἀνοιχτὰ μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, ἐνῶ μὲ τὸ δεξὶ μπάζουμε στὸ ἄνοιγμα τὸ μπόλι, τὸ σπρώχνωμε μαλακὰ ἀπὸ τὰ πάνω πρὸς τὰ κάτω γιὰ νὰ γλυστρήση ὁλόκληρο κάτω ἀπὸ τὴ φλοῦδα τοῦ δέντρου, καὶ φροντίζοντας ὥστε τὸ μάτι νὰ βρίσκεται ἀκριβῶς στὴ μέση τοῦ ἀνοίγματος.

Ὅταν τοποθετοῦμε τὸ μπόλι, πρέπει νὰ τὸ κρατοῦμε πάντα ἀπὸ τὸ κοτσάνι, γιὰ νὰ μὴ σπάζη ἢ λερώνεται ἀπὸ τὰ δάχτυλα. Ἂν δὲν ὑπάρχη κοτσάνι, πρέπει νὰ τὸ σπρόχνωμε ἐλαφρὰ μὲ τὴν ἄκρη τῆς σπάτουλας.

Μόλις μπῆ καὶ τακτοποιηθῆ τὸ μπόλι, πρέπει νὰ δεθῆ ἀμέσως.

Δένομε ἀπὸ τὸ ἐπάνω πρὸς τὰ κάτω. Πρέπει νὰ σκεπαστοῦν ὅλες οἱ πληγὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μάτι ποὺ πρέπει νὰ μείνη ἐλεύθερο. Γιατὶ τὸ δέσιμο δὲν στερεώνει μόνο τὸ μπόλι, παρὰ φυλάει τὶς κοψιὲς ἀπὸ τὴ ζέστη, τὶς βροχὲς καὶ τὰ παράσιτα.

ΠΩΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΠΟΛΙ
α. Πῶς χαράζομε τὸ μητρικὸ κλαρί, μὲ τὸ μάτι στὴ μέση.
β. Πόσο ξύλο πρέπει νὰ κόβεται, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ πλάγια.
γ. Τὸ μπόλι ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ κάτω. μ τὸ μάτι.
δ. Πῶς πρέπει νὰ κρατοῦμε καὶ νὰ κόβωμε τὸ μπόλι.

Τὸ δέσιμο δὲν πρέπει νὰ γίνεται οὔτε πολὺ σφιχτό, (γιὰ νὰ μὴ στραγγαλίζεται τὸ μπόλι) οὔτε χαλαρό, ἀλλὰ μέτριο. Χρησιμοποιοῦμε γιὰ τὸ δέσιμο ράφια ἢ φλοῦδα μουριᾶς. Ἀλλὰ καὶ σπάγγο μάλλινο. Προσοχὴ στὸν κόμπο. Καλύτερα νὰ γίνεται διπλὸς γιὰ νὰ μὴ λύνεται (διπλὴ θηλειά).

Γιὰ μεγαλύτερη ἀσφάλεια, εἶναι καλὸ νὰ κάνωμε 2-3 μπόλια στὸν ἴδιο κορμό, ἀντίθετα, καὶ σὲ ἀπόσταση 6-8 πόντους τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Στὰ μεγάλα δέντρα, κάνομε ἕνα μπόλι σὲ κάθε κλαρὶ κοντὰ στὴ βάση.

Αὐτὸ τὸ μπόλιασμα μὲ μάτι, γίνεται σὲ κάθε λογῆς δέντρο γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὰ θυμᾶστε.

Ἔντομα ποὺ βλάφτουν τὴ φυστικιά

Ὁ τρωγόκαρπος. Ὅταν τὰ φυστίκια εἶναι ἀκόμη τσαγανά, ἕνα πολὺ μικρὸ ἔντομο, ὁ τρωγόκαρπος, βάζει ἀπάνω τους τ' αὐγά του. Αὐτὸ γίνεται τὸν Ἰούλιο. Ἀπὸ τ' αὐγὰ βγαίνουν σκουλίκια ποὺ τρώνε τὴν ψίχα τοῦ φυστικιοῦ, κι' ἔτσι ὅταν μαζεύομε τὸν καρπό, βρίσκομε καὶ πολλὰ κούφια.

Ὅταν μαζεύομε τὰ φυστίκια, πρέπει νὰ ξεχωρίζομε τὰ κούφια καὶ νὰ τὰ καῖμε.

Ὁ μυελόφιλος. Εἶναι ἕνα σκαθαράκι ποὺ τὸν χειμῶνα τρυπώνει στὰ μάτια τῆς φυστικιᾶς γιὰ νὰ τὰ φάη, κι' ἔτσι τὰ στραβώνει. Καταστρέφεται ἐντελῶς μὲ ραντίσματα μὲ ἀρσενικῶδες νάτριο, ἢ ἀρσενικῶδες μόλυβδο, ἀφοῦ πέσουν τὰ φύλλα τῆς φυστικιᾶς.

Ψώρα. Εἶναι μιὰ πολὺ συνηθισμένη ἀρρώστεια ὅλων τῶν δέντρων. Τὴν κάνει ἕνα πολὺ μικρὸ ἔντομο ποὺ κάθεται στὴ φλοῦδα καὶ τὰ κλαριά, καὶ μὲ τὴν προβοσκίδα του ρουφάει τοὺς χυμούς τους. Κι' ἐνῶ μεγαλώνει, σκεπάζεται μ' ἕνα σκληρὸ καβούκι ποὺ τὸ προφυλάει ἀπὸ τὰ ὑγρὰ ἐντομοκτόνα.

Πρῶτα κλαδεύομε καλὰ τοὺς ψωριασμένους κλώνους. Τὸν χειμῶνα τρίβομε τὸ ψωριασμένο δέντρο μὲ μάλλινο πανί, βουτη-

γμένο σὲ πετρέλαιο. Ἀπὸ τὸν Μάη ραντίζομε μὲ αὐτὸ τὸ μίγμα: σὲ ἑκατὸ ὀκάδες νερό, λυώνομε 2 ὀκάδες σαπούνι καὶ προσθέτομε 2-3 ὀκάδες πετρέλαιο καὶ 300 δράμια οἰνόπνευμα φωτισμοῦ.

Ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ Μάρτη ὅμως, χρειάζομε γερὰ καὶ ἄρρωστα δέντρα στοὺς κορμούς, μὲ ἀσβεστόγαλα (100 ὀκάδες νερό, 6 ἀσβέστη καὶ 3 γαλαζόπετρα).

Τὸ τελειότερο ὅμως φάρμακο γιὰ τὴν ψώρα ποὺ ἀφανίζει τὰ ὀπωροφόρα, εἶναι τὸ θειασβέστιο ποὺ πουλιέται ἕτοιμο στὸ ἐμπόριο.

Στὸ ἐρχόμενο ὅμως θὰ σᾶς πῶ πῶς νὰ τὸ φτιάνετε καὶ μόνοι σας.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Στὰ χωράφια: Ἐξακολουθεῖ τὸ θέρισμα καὶ τὸ ἀλώνισμα. Μαζεύομε τὸν καπνὸ καὶ τὸ μπαμπάκι. Σπέρνομε ἀκόμη ποτιστικὰ καλαμπόκια καὶ φασόλια. Σκαλίζομε καὶ βοτανίζομε τὴν ὄψιμη σπορά, κι' ἀποθηκεύομε τ' ἄχερα νὰ μὴ βραχοῦν.

Στὸν λαχανόκηπο: Φυτεύομε τὴ δεύτερη πατάτα, σκαλίζομε καὶ ποτίζομε.

Στὸ ἀμπέλι: Θειαφίζομε γιὰ τὴ στάκτη καὶ ψεκάζομε νικοτίνη γιὰ τὸ σκουλίκι, προλαβαίνοντας ἔτσι τὸ σάπισμα τῶν σταφυλιῶν.

Ἂν ὁ καιρὸς εἶναι ζεστὸς καὶ ὑγρός, ἐξακολουθοῦμε τὰ ραντίσματα ὡς 30-40 μέρες πρὶν ἀπὸ τὸν τρύγο.

Ἀρχίζομε νὰ καθαρίζομε τὰ βαρέλια γιὰ τὸ κρασί, τοὺς κάδους, τὰ σταφυλοπιεστήρια καὶ τὶς ἀποθῆκες.

Ἑτοιμάζομε τ' ἀλώνια γιὰ τὴ σταφίδα.

Στὴν κτηνοτροφία: Βάζομε τὰ ζῶα στὰ θερισμένα χωράφια καὶ τὶς βοσκές. Βάζομε στὶς βοσκὲς τοὺς διάνους καὶ τὶς χῆνες.

Φροντίζομε γιὰ τὴν καθαριότητα τῶν γουρουνιῶν καὶ τὰ λούζομε συχνά.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

Τὰ πεύκα

Μὲς στὸν κάμπο, ποὺ τὸν καῖνε,
τὰ λιοπύρια τὰ καφτά,
κάποια πεῦκα σιγοκλαῖνε
καὶ τὸ δάκρυ τους κυλᾶ.

Τὰ πουλιὰ ποὺ σταματοῦνε
στὰ κλαδιά τους τὰ ψηλά,
γιατὶ χύνουν, τὰ ρωτοῦνε,
τόσα δάκρυα σιωπηλά;

Κι' ἀποκρίνονται τὰ δέντρα:
—Εἶν' ἡ μοῖρα μας αὐτή,
ἔτσι θέλησ' ἡ ἀφέντρα,
ἡ ἀρχόντισσα ζωή.

Εἶν' τὸ δάκρυ μας ρουμπίνι
καὶ σταλάζει καθαρό.
Στὰ χωριὰ τὸ λὲν ρετσίνι
καί, σὰν δάκρυ, εἶναι πικρό.

Α. ΑΡΓΗΣ

Θὰ εἶναι πρῶτος

—Ἄχ! καϋμένε Γιάννη, δὲν θὰ βγῆς καμμιὰ φορὰ πρῶτος;

—Μὴ φοβᾶσαι μπαμπᾶ θὰ βγῶ.

—Μὰ πότε;

—Ἀφοῦ τελειώσουμε τὰ μαθήματα.

ΚΩΝ. Α. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Πουρνιά

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΟ ΓΟΥΡΟΥΝΑΚΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ

(«Δέλφαξ καὶ πρόβατα»)

Μιὰ φορὰ σ' ἕνα κοπάδι πρόβατα, ἀνακατεύτηκε κι' ἕνα γουρουνάκι. Πήγαιναν τὰ πρόβατα γιὰ βοσκή, μαζί τους καὶ τὸ γουρουνάκι. Ἔβοσκαν ἐκεῖνα τὸ χορτάρι, καὶ τὸ γουρουνάκι ἔσκαβε κι' ἔτρωγε ρίζες, ζούδια, κι' ὅτι ἄλλο τρῶνε τὰ γουρούνια στὸν λόγκο.

Μιὰ μέρα τὸ εἶδε ὁ βοσκός, καὶ πῆγε νὰ τὸ πιάση γιὰ νὰ τὸ σφάξη.

Γρύλιζε λοιπὸν τὸ γουρουνάκι καὶ κλωτσοῦσε καὶ χάλαγε τὸν κόσμο.

— Σῶπα καϋμένε, μὴν κάνεις ἔτσι, τοῦ ἔλεγαν τὰ πρόβατα. Κι' ἐμᾶς ὅλη τὴν ὥρα μᾶς πιάνει ὁ βοσκός, κι' ἀκοὺς κανένα μας νὰ σηκώνη τέτοια φασαρία καὶ κακό;

—Ἄλλο ἐσεῖς, κι' ἄλλο ἐγώ! εἶπε τὸ γουρουνάκι. Ἐσᾶς σᾶς πιάνει γιὰ νὰ σᾶς κουρέψη ἢ γιὰ νὰ σᾶς ἀρμέξη. Ἐμένα ὅμως μὲ πιάνει γιὰ νὰ μὲ βάλη στὴ σούβλα! Ὅποιος ἔχει νὰ πάθη τὸ κακό, ἐκεῖνος καὶ φωνάζει, κι' ἄδικα τοῦ λένε οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν βρίσκονται στὸν κίνδυνο νὰ μὴν κάνη ἔτσι!

Ο ΡΗΤΟΡΑΣ ΔΗΜΑΔΗΣ

(«Δημάδης ὁ ρήτωρ»)

Ὁ Δημάδης ὁ ρήτορας, ἔβγαζε μιὰ φορὰ λόγο στὴ σύναξη τοῦ λαοῦ.

Τοὺς ἔλεγε πράγματα σπουδαῖα καὶ καλά, γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας καὶ γιὰ τὸ δικό τους τὸ καλό, μὰ τὸ συναγμένο πλῆθος δὲν ἔδινε προσοχὴ στὰ λόγια του, μόνο ἔκανε θόρυβο καὶ φασαρία φλυαρώντας καὶ χασκογελώντας σὰ νᾶταν σκολιαρούδια ὕστερ' ἀπὸ τὸ μάθημα.

— Εἶδε κι' ἀπόειδε ὁ ρήτορας κι' ἀπαύδησε. Ἔκοψε λοιπὸν τὴν ὁμιλία του στὴ μέση, καὶ φώναξε στὸ πλῆθος πὼς θὰ τοὺς πῆ ἕναν μῦθο τοῦ Αἰσώπου, νὰ διασκεδάσουν.

Εὐθὺς ἔγινε ἡσυχία, κι' ὅλοι τέντωσαν τὸ αὐτί.

— Λοιπὸν μιὰ φορά, ἄρχισε ὁ Δημάδης, ἡ θεὰ Δήμητρα ἕνα χελιδόνι κι' ἕνα χέλι, πήγαιναν ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο. Ὅταν ἔφτασαν μπροστὰ σ' ἕνα ποτάμι, τὸ χελιδόνι πέταξε, τὸ χέλι ἔπεσε στὸ νερό.

Ὡς ἐδῶ εἶπε ὁ Δημάδης, καὶ σώπασε.

— Καὶ ἡ Δήμητρα; Δὲ μᾶς εἶπες τί ἔκανε ἡ θεά! φώναξε τὸ πλῆθος.

—Ἡ Δήμητρα θύμωσε μαζί σας, καὶ εἶπε πὼς εἶστε λαὸς ἀνάξιος ἀφοῦ προτιμᾶτε ν' ἀκοῦτε μύθους καὶ παραμυθάκια, καὶ δὲν προσέχετε ὅταν σᾶς μιλοῦν γιὰ πράγματα σοβαρά!

Κι' εἶχε δίκηο ὁ Δημάδης, γιατὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι πρέπει νὰ ξέρουν πὼς τὰ ὠφέλιμα ἔρχονται πρῶτα κι' ὕστερα τὰ διασκεδαστικά.

ΤΟ ΕΛΑΦΙ ΣΤΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

(«Ἔλαφος ἐπὶ νάματος καὶ λέων»)

Ἕνα ἐλάφι, ἔσκυψε μιὰ φορὰ σὲ μιὰ πηγὴ νὰ πιῆ νερό.

Καθὼς λοιπὸν εἶδε τὸ ἀντικαθρέφτισμά του, στάθηκε καὶ καμάρωνε τὰ κέρατά του.

— Εἶμαι ὡραῖο ζῶο, δὲν μπορεῖς νὰ πῆς! συλλογιζόταν μονάχο του. Κοίτα τί ὡραῖα κέρατα ποὺ ἔχω! Μεγάλα, ὄμορφα καὶ κλαδωτά. Τὰ πόδια μου μονάχα εἶναι ἄσκημα, ποὺ εἶναι λιανὰ κι' ἀδύνατα!

Ἐκεῖ ποὺ εἶχε αὐτὰ στὸ νοῦ του, ἕνα λιοντάρι ζύγωσε ἀθόρυβα ἀπὸ πίσω, καὶ χύμησε νὰ τὸ φάη. Εὐτυχῶς τὸ πῆρε εἴδηση τὴν τελευταία στιγμὴ τὸ ἐλάφι, καὶ τὄβαλε στὰ πόδια. Τὸ λιοντάρι τὸ ἔστρωσε στὸ κυνήγι, μὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸ φτάση, γιατὶ τὸ ἐλάφι ἔχει ὅλη του τὴν καπατσοσύνη στὰ πόδια, ἐνῶ ἡ δύναμη τοῦ λιονταριοῦ εἶναι στὴν καρδιά.

Ὅσο λοιπὸν ἦταν στὸν λόγκο, ξεμάκραινε ἀρκετὰ ἀπὸ τὸ λιοντάρι, καὶ θὰ γλύτωνε, ὅταν γιὰ κακή του τύχη τέλειωσε ὁ λόγκος καὶ βρέθηκε στὸ δάσος. Ἐκεῖ ὅμως τὰ κέρατά του μπλέχτηκαν στὰ χαμηλὰ κλαριά, καὶ τὸ ἐλάφι δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ τρέξη. Καθὼς ἄκουγε λοιπὸν τὸ λιοντάρι νὰ ζυγώνη, συλλογιζόταν τὸ κακόμοιρο τὸ ἐλάφι.

— Τὰ πόδια μου ποὺ τἄβρισκα ἄσκημα, μ' ἔσωσαν! Καὶ τὰ κέρατά μου ποὺ τόσο τὰ καμάρωνα, γίνονται τώρα αἰτία τοῦ χαμοῦ μου.

Ἔτσι εἶναι ὁ ἄνθρωπος: συχνὰ περιφρονεῖ τὸ καλύτερο ποὺ ἔχει, καὶ δίνει σημασία σ' ὅτι θὰ τοὔβγη σὲ κακό.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΙ' Ο ΛΑΓΟΣ

(«Λέων καὶ λαγωός»)

Ἕνα λιοντάρι εἶχε πιάσει ἕνα λαγό, κι' ἐκεῖ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ τὸν φάη, πέρασε ἕνα ἐλάφι, καὶ τὸ θηρίο πεινασμένο, ἄφησε τὸ λαγὸ κι' ἄρχισε νὰ κυνηγᾶ τὸ ἐλάφι ποὺ μεγαλύτερο καθὼς ἦταν, θὰ τὸ χόρταινε καλύτερα.

Ὡστόσο, ὅσο νὰ κυνηγοῦσε τὸ ἐλάφι, δὲν κατάφερνε νὰ τὸ φτάση γιατὶ ἐκεῖνο ἔτρεχε πιὸ γρήγορα, ὥσπου στὰ τελευταῖα βαρέθηκε, καὶ γύρισε νὰ φάη τουλάχιστο τὸν λαγό. Μὰ ὁ λαγὸς δὲν ἦταν κουτὸς νὰ μείνη ἐκεῖ ποὺ τὸν εἶχε ἀφήσει. Τὸ εἶχε βάλει κι' αὐτὸς στὰ πόδια, καὶ ἔγινε... λαγός...

— Καλὰ νὰ πάθω! συλλογίστηκε τὸ λιοντάρι. Δὲ μοὔφτανε νὰ φάω αὐτὸ ποὺ κρατοῦσα, ἤθελα τὸ πιὸ μεγάλο!

Κάλιο ἕνα καὶ στὸ χέρι, παρὰ δέκα καὶ καρτέρει!

Ἡ κλώσσα

Στὴ γειτονιὰ ἡ κυρὰ Καλὴ
ρίχνει κριθάρι στὴν αὐλὴ
κι ὅλο τὴν κλώσσα κράζει
καὶ τὴν καλοκοιτάζει.

Κ' ἐκείνη μαύρη, πεταχτὴ
μὲ τὰ μικρά της περπατεῖ
καὶ τριγυρνᾷ στὴ βρύση,
τὸ χῶμα νὰ σκαλίση.

—Τόκ, τόκ, παιδιά μου, ἐδῶ σιμά,
νὰ σᾶς φυλάγη κ' ἡ μαμά.
γιατὶ ὅποιος πέρα πάει
σκουλήκι δὲ θὰ φάει.

Τέτοια ἡ κοτούλα στὴν αὐλὴ
μὲ τὰ κλωσσόπουλα μιλεῖ.
Κι ὅταν περνᾷ διαβάτης,
τὰ κρύβει στὰ φτερά της.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ...

'Αργοβάδιζαν ἀμίλητοι... Στὸ πρόσωπό τους ὁ πόνος. Στὴ ψυχή τους τὸ ἴδιο...

'Από μακρυὰ μαγικὴ ἡ μυρωδιὰ τοῦ λιβανιοῦ, ποὺ δειλὰ εἶχε ξεφύγει ἀπ' τὴν πόρτα τῆς ἐκκλησιᾶς, τοὺς ξύπνησε λίγο..

— Κάνε τὸ σταυρό σου, Γιώργη...

— Θυμᾶσαι ρὲ Νιόνιο... Πρὶν χρόνια. Καμμιὰ φορά.... 'Ερχόμασταν κι' ἐμεῖς ἐδῶ...

— Ναί, τότε...

ΜΑΝΟΣ ΣΑΜΙΩΤΗΣ

ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΡΟΥΡΟΥΣ ΜΑΣ

Γενναῖοι 'Ακρῖτες,

'Από μιὰ γωνιὰ τῆς πολυδοξασμένης Κρήτης μας ἀφήνω τὸ πνεῦμα μου νὰ πετάξη κοντά σας νὰ σᾶς χαιρετήση καὶ νὰ σᾶς ἐκφράση τὶς εὐχές μου, ποὺ ὁλόθερμα βγαίνουν ἀπὸ τὴν Κρητική μου ψυχή. Εἴμαστε κοντά σας πάντα. Κοντά σας εἶναι κι' ὁ Θεὸς ἀφοῦ εἴσθε πιστοὶ τηρηταὶ τῶν θείων νόμων του. 'Η πατρίδα μας ἀτέλειωτους σταθμοὺς δόξας ἔχει νὰ παρουσιάση σὰν κι' αὐτὸν ποὺ σεῖς ἔχετε δημιουργήσει αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια.

ΚΩΝ. ΨΩΜΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΜΥΡΙΕΣ...

Μύριες μυριάδες μυρωδιές, μύριων μυρωδάτων ἀνθῶν, μύριων ὡραίων δένδρων!!... Μύριες μυριάδες χρώματα, μύριων χρωμάτων φύλλα μύρια!!... Φύση μυρίστρα, φύση στολίστρα, ἐσὺ ποὺ δίνεις τὶς μύριες μυρωδιές, τὰ μύρια χρώματα, δός μου, μύριες ὄσφρησης αἰσθήσεις, μύρια γιὰ δός μου μάτια, γιὰ νὰ μπορῶ ὅλες νὰ τὶς μυρίζομαι, ὅλα νὰ τὰ θωρῶ!...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΡΑΣΣΑΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου

ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ ΜΑΣ

Στὸ σκοτάδι
σὰν στὸν "Αδη
κάθεσαι κι' ὅλο θρηνεῖς.
Καὶ οἱ πόνοι
εἶναι μόνοι
σύντροφοί σου τῆς ζωῆς.

Μὰ τριγύρω
σ' ὅλο μύρο
εἶναι τώρα ἡ ζωή.
Καὶ τ' ἀγέρι
σ' ὅλους φέρει
τῆς ἀγάπης τὴν πνοή!

Στὸ σκοτάδι,
μέρα - βράδυ,
σὲ ποιὸν τάχα καρτερεῖς;
Στὸ Χριστό μας
τρέξε μόνο
ἂν ποθῆς νὰ λυτρωθῆς!

ΝΙΚΟΣ ΑΝΔΡ. ΤΕΝΤΑΣ
Γιάννενα

Η ΒΡΥΣΗ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΟΥ

Τὸ χωριό μας ἔχει πολλὲς βρυσοῦλες. 'Εγὼ ὅμως ἀγαπῶ περισσότερο τὴ βρύση τῆς γειτονιᾶς μου, ποὺ βρίσκεται ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴ δημοσιά. 'Η βρυσούλα αὐτὴ δίνει νερὸ σὲ μιὰ μεγάλη γειτονιά. Τρέχουν ἀκούραστα χειμῶνα καλοκαῖρι τὰ καθαρὰ καὶ κρυστάλλινα νερά της καὶ δὲν σταματᾶνε ποτέ. 'Από πάνω ἀπὸ τὴ βρυσούλα αὐτὴ ὑψώνονται δύο μεγάλοι πλάτανοι, ποὺ φαίνονται μὲ τὸ γιγάντιο ἀνάστημά τους καὶ τὴν πυκνή τους φυλλωσιὰ σὰ νὰ τὴν φυλᾶνε ἄγρυπνα καὶ ἀκούραστα. 'Η βρύση αὐτὴ ἔχει καὶ μερικὲς γοῦρνες ποὺ μέσα τους πηγαίνουν καὶ πλένουν οἱ γυναῖκες.

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ περνοῦν τὸ καλοκαῖρι κουρασμένοι καὶ καταϊδρωμένοι καθίζουν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ βαθὺ ἴσκιο τῶν πλατάνων νὰ ξεκουραστοῦν, νὰ πλυθοῦν καὶ νὰ πιοῦν ἀπὸ τὰ κρυστάλλινα νερὰ τῆς βρυσούλας, καὶ ἔπειτα χαρούμενοι ἐξακολουθοῦν τὸ δρόμο τους. Τὰ ζῶα κουρασμένα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τὸ βαρὺ φορτίο ποὺ ἔχουν, ὅταν περνοῦν ἀπὸ τὴ βρυσούλα αὐτὴ πίνουν λίγο νερὸ γιὰ νὰ περάση ἡ δίψα. 'Η βρυσούλα τῆς γειτονιᾶς μου ποτίζει πολλοὺς κήπους. Καὶ ὅταν ἔρχεται τὸ καλοκαῖρι ποὺ λαλεῖ ὁ τζίτζικας καὶ κελαϊδεῖ τ' ἀηδόνι, καὶ περνᾶ ἀπὸ ἐκεῖ κανένας τσομπάνης μὲ τὰ πρόβατά του σταματᾶ καὶ αὐτὸς νὰ ξεκουραστῆ καὶ νὰ πιῆ νερὸ καὶ νὰ ποτίση τὰ πρόβατά του.

Νά, λοιπόν, γιατὶ ἀγαπῶ τὴ βρυσούλα τῆς γειτονιᾶς μου! Ποὺ τόσα καλὰ μᾶς χαρίζει...

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΕΦ. ΦΙΛΤΙΚΑΚΗ
Τάξη Στ' Δημοτικοῦ Σχολείου Τοπολίων
Κισσάμου Κρήτης

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ

Ξεφυλλίζοντας τὶς ὁλόχρυσες σελίδες τῆς 'Ιστορίας τῆς 'Επαναστάσεως τοῦ 1821, βλέπουμε ἀνάμεσα στὰ ἀθάνατα ὀνόματα τοῦ Γέρου τοῦ Μωριᾶ, τοῦ Διάκου, τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Μιαούλη καὶ τόσων ἄλλων καὶ τὰ ὀνόματα μεγάλων ἡρωΐδων ποὺ ἔχυσαν τὸ αἷμα τους γιὰ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα.

Κυνηγημένοι, διωγμένοι ἀπ' τὴν φτωχική τους πατρίδα βρίσκονται οἱ Σουλιῶτες στὸ Ζάλογγο καὶ πολεμοῦν μὲ λύσσα τοὺς ἄνδρες τοῦ 'Αλῆ πασᾶ. 'Από τὸ 1791 τὴν χρονιὰ ποὺ ἄρχισε ὁ πόλεμος δὲν βρῆκαν ἡσυχία. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἔχασαν τὰ καλλίτερα παλληκάρια. Μὰ ὁ 'Αλῆς ἔφευγε πάντα ἄπρακτος, ἀφήνοντας πίσω τὰ κουφάρια τῶν δικῶν του στρατιωτῶν. Στὸν πρῶτο πόλεμο ἄφησε 2.000 ἄνδρες. Μὰ στὸν τρίτο πόλεμο ὁ ἄτιμος προδότης Πήλιος Γούσης τοὺς πρόδωσε γιὰ λίγα γρόσια. Κι' ὕστερα ἀπὸ σκληρὴ μάχη, κινδύνους καὶ περιπέτειες ἔφτασαν στὸ Ζάλογγο. Εἶναι κουρασμένοι, ταλαιπωρημένοι κι' ὅμως κρατᾶνε τὴ θέση τους. Οἱ Τοῦρκοι τοὺς βλέπουν καὶ νομίζουν ὅτι ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ παραδοθοῦν. Πόσο βγῆκαν γελασμένοι! Οἱ Σουλιῶτες δὲν σκλαβώνονται εὔκολα. Παίρνουν ἀμέσως τὴ μεγάλη ἀπόφαση. 'Ορμοῦν ὅλοι μὲ τὰ σπαθιὰ στὰ χέρια. Καὶ τότε ὁ ἀέρας γέμισε ἀπὸ κατάρες, φοβέρες, βρισιές. Καὶ τ' ἄγρια καταράχια τοῦ Ζαλόγγου τ' ἀντιλαλοῦσαν γιὰ νὰ τ' ἀκούση καλλίτερα ὁ 'Αχέρων γιὰ νὰ πάη μαζὶ μὲ τὶς ψυχὲς τὰ μηνύματα στὸν "Αδη, ὅπως πίστευαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι.

Καὶ διακρίνεις ἐκεῖ ψηλά, ἀπ' τὸ μέρος ποὺ κατέβηκαν οἱ ἄλλοι, γυναικεῖες μορφές. Στὰ πρόσωπά τους εἶναι ζωγραφισμένη ἡ ἀγωνία. Παρακαλοῦν τὸ Θεὸ νὰ βοηθήση τοὺς ἄνδρες τους νὰ νικήσουν. Κι' ὅταν τοὺς βλέπουν νὰ ξεμακραίνουν, νὰ παίρνουν τὸ δρόμο τῆς Πάργας, ὅλες οἱ ἐλπίδες χάνονται. Νοιώθουν πὼς μπαίνουν στὴν μαύρη ἀγκαλιὰ τῆς πικρῆς σκλαβιᾶς. Νοιώθουν τὸ βαρύ της πέπλο νὰ τὶς σκεπάζη. Μά... ὄχι. Αὐτὸ δὲν θὰ γίνη ποτέ. Κι' ὁρμοῦν ἀμέσως στὴν ψηλότερη κορφὴ ποὺ λέγεται Στεφάνι. "Εχουν πάρει πιὰ τὴ μεγάλη ἀπόφαση. Βλέπουν ὅτι τοὺς περιμένει μόνο σκλαβιὰ κι' ἀτίμωση. Καὶ τότε ὅσες εἶχαν παιδιὰ τὰ ρίχνουν στὸ βάραθρο κι' ὕστερα πιάνονται στὸ χορό, τραγουδῶντας τό :

«"Εχε γειὰ καϋμένε κόσμε,
ἔχε γειὰ γλυκειὰ ζωή,
καὶ σὺ δύστυχη πατρίδα
ἔχε γειὰ παντοτεινή».

Σὲ κάθε στροφὴ τοῦ τραγουδιοῦ ὁ κύκλος μικραίνει ὁλοένα ὥσπου ἔπεσαν ὅλες.

'Αλήθεια, τί φοβερὸ πρᾶγμα! "Επεσαν ὅλες γιατὶ πάντα στέκει ψηλότερα ἡ Μάνα 'Ελλάδα. Γι' αὐτὴν θυσιάστηκαν.

'Η θυσία τους αὐτὴ τάραξε ὅλον τὸν κόσμο. Ποιηταὶ καὶ ζωγράφοι τὸ ἀπεθανάτησαν σὲ ὡραιότατα ποιήματα καὶ ζωγραφικοὺς πίνακες.

Μὰ σὲ μᾶς τοὺς "Ελληνες τὸ παράδειγμά τους θὰ στέκη πάντοτε φάρος ποὺ θὰ μᾶς ὁδηγῆ σὲ νέες πράξεις αὐτοθυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ.

ΜΑΡΙΝΑ ΜΠΟΣΚΟΥ
Τάξη Α', Γυμνάσιο Γιαννιτσῶν

ΣΤΟ ΔΙΑΒΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

'Αλήθεια πῶς περνᾶ ὁ καιρός! Σὰν τὸ λουλούδι τοῦ Μαγιοῦ σὰν τὴ σκιὰ ποὺ τὴν κυνηγᾶ τὸ λαμπερὸ φῶς, σὰν τὴν καταχνιὰ ποὺ τὴν σκορπᾶ ὁ Φοῖβος. 'Ο χρόνος τρέχει καὶ κάθε στιγμή του χάνεται στὸ σκοτάδι τοῦ παρελθόντος, στὸ βάθος τῶν αἰώνων, στὸν ἀπύθμενο αὐτὸν ὠκεανό.

Μὲ ἔκπληξη κοιτάζουμε τὸ χρόνο ποὺ φεύγει. Καὶ δὲν τραβᾶ μ' ἀργοκίνητο βῆμα, ἀλλὰ ὁρμᾶ ἀσυγκράτητα, σὰν ἀνεμοθύελλα ποὺ σαρώνει καὶ κουρελιάζει κάθε τι ποὺ βρίσκει στὸ τρελλὸ πέρασμά του. Στὸ βυθό του παρασύρει ὀμορφιὲς καὶ νιότη καὶ πλούτη, ὄνειρα, δόξες, χαρὲς κι' ἀνθρώπινα μεγαλεῖα. Δαμάζει, σκορπίζει, ἐρημώνει, ἐξαπατᾶ χωρὶς πνοὴ κι' ἀνάσα. Πόσους δὲν ξεγέλασε μὲ τ' ἀχνὸ πέπλο ἐλπίδων ποὺ σιγοφεύγουν σὰν σκιές;

'Ο χρόνος τρέχει σὰν τὸ χείμαρρο. «Φεύγει, τρέχει, σὰ νερό».

Περνᾶ καὶ δὲν γυρνᾶ νὰ δῆ πίσω του. Φεύγει ἀθόρυβα.

Φεύγει!... Καὶ γιὰ κεῖνον ποὺ δὲν ἀγρυπνᾶ γίνεται κλέφτης. Τὸ βαρύ του χέρι γλυστρᾶ ἀθόρυβα. Γλυκὰ ψάλλει τὸ νανούρισμα τῶν πιὸ γλυκῶν ὀνείρων τοῦ μέλλοντος, μὰ στὴν πραγματικότητα μᾶς κλέβει τὶς στιγμὲς καὶ μᾶς σπρώχνει στὸ κρύο στόμα τοῦ τάφου. Σκεφθήκατε λοιπὸν τὸ διάβα τοῦ χρόνου;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΖΟΜΕΝΟ

Πρὶν ἦταν ἕνας μικρὸς παράδεισος ὅπου κυριαρχοῦσε ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐημερία. 'Ο γεωργὸς γυρνώντας ἀπὸ τὸ χωράφι του, τὸ σούρουπο μὲ τὸ τραγοῦδι στὸ στόμα, χωνόταν στὸ φτωχικό του γιὰ νὰ βρῆ τὴ θαλπωρὴ καὶ τὴν εὐτυχία τῆς οἰκογενείας. Τὸ χαμόγελο δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὰ χείλη του καὶ κάθε φορὰ εὐχαριστοῦσε τὸν Θεὸ γιὰ τὴν τόση πρόνοιά του. Μὰ τώρα... ὅλα χάθηκαν! Τίποτα δὲν ἔχει ἀπομείνει ἀπὸ τὸ χαρούμενο ἄλλοτε χωριό. 'Ακόμη καὶ αὐτὴ ἡ ἐκκλησία του ἔχει μεταβληθῆ σ' ἕναν ἄμορφο σωρὸ ἀπὸ πέτρες καὶ σπασμένα γυαλιά! Μόνο ἡ καμπάνα της στέκεται ὀρθωμένη σὰν νὰ λέη: «Μὴ φοβᾶσαι, ἡ μπόρα πέρασε, γρήγορα θὰ σὲ προσκαλέσω στὴν καινούργια ἐκκλησιὰ ποὺ θὰ μοῦ φτιάσης, ἐσὺ καὶ τ' ἄλλα ἀδέλφια σου!».

Τὰ δάκρυα κυλοῦν στὰ μάγουλά μου μπροστὰ στὰ ἐρείπια τοῦ σπιτιοῦ μου! Δὲν ἔχει ἀπομείνει τίποτα ἀπ' τὸ μικρὸ κάτασπρο σπίτι παρὰ μονάχα γκρεμισμένοι τοῖχοι ποῦχουν βαφῆ ἀπ' τὸ αἷμα τόσων προσφιλῶν προσώπων. 'Ο πόνος τους πρέπει νὰ γίνη καὶ πόνος δικός μας! Δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς βλέπουμε δυστυχισμένους, ἐνῶ μποροῦμε νὰ τοὺς δώσωμε λίγη βοήθεια. Εἶναι ἀδύνατο νὰ μείνωμε ἀσυγκίνητοι γιατὶ εἴμαστε παιδιὰ τῆς ἴδιας μαρτυρικῆς μητέρας!

«'Ερχόμαστε ἀγαπημένε καὶ πονεμένε ἀδελφέ μας. Μὲ τὴ βοήθειά μας θὰ μπορέσης σύντομα ν' ἀντικρύσης πάλι χαρούμενα τὸν ἥλιο, θὰ μπορέσης ξανὰ νὰ καθήσης κοντὰ στὸ τζάκι ἑνὸς δικοῦ σου σπιτιοῦ καὶ νὰ λὲς στὰ μικρὰ ἐγγονάκια σου τὸ θλιβερὸ παραμύθι ποὺ ἐμεῖς τ' ἀδέλφια σου θὰ σὲ βοηθήσουμε νάχη εὐχάριστο τέλος».

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΝΤΟΥΡΗΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου 'Αμαλιάδος ('Ηλείας)

ΓΙΑ ΝΑ ΤΙΜΗΣΗΣ

Στεφάνι, ποὺ στεφάνωσες
τὸν πρῶτο νικητὴ
καὶ τὴν ψυχή του ἐφλόγισες
μὲ τὸ λαμπρὸ δαυλί...

"Ελα καὶ δῶ στεφάνωσε
τὰ ἡρωϊκὰ παιδιὰ
ποὺ γιὰ σένα πέσανε
καὶ γιὰ τὴ Λευτεριά.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ
Σχολὴ 'Αγίου 'Ανδρέα ('Αττικῆς)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Εἶναι γεγονὸς πιὰ πῶς ὁ ἀθλητισμὸς κερδίζει συνεχῶς ἔδαφος. Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος προχωρεῖ σὲ ὅλες τὶς χῶρες μὲ σταθερὸ βῆμα.

Πρὶν πενήντα χρόνια ὁ ἀθλητισμὸς σὲ πολλὰ πολιτισμένα κράτη δὲν ὑπῆρχε. Τώρα ὅμως ἐπεβλήθη παντοῦ. Κι' ἔτσι κάθε Κυριακὴ ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄνθρωποι συγκεντρώνονται στὰ στάδια καὶ στὰ γήπεδα γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τοὺς ἀγῶνες.

Ἑκατομμύρια ἀναγνῶστες κάθε Δευτέρα ἀγοράζουν τὶς ἀθλητικὲς ἐφημερίδες γιὰ νὰ διαβάσουν τὰ ἀποτελέσματα. Καὶ ἀσφαλῶς κάθε Κυριακὴ οἱ ἀθλητικὲς ἐκπομπὲς τῶν ραδιοσταθμῶν ὅλου τοῦ κόσμου ἔχουν τοὺς πιὸ πιστοὺς καὶ περισσοτέρους ἀκροατές.

Ἐνδιαφέρον λοιπὸν θὰ εἶχε ἕνα σημείωμα ἐντελῶς πληροφοριακὸ ποὺ νὰ δείχνη τὴν ἐπίδοση τοῦ κάθε κράτους στὸν ἀθλητισμὸ καὶ τὴν κατάταξή του σ' ἕνα πίνακα.

Ἡ κατάταξη αὐτὴ γίνεται μὲ τὰ ἑξῆς κριτήρια:

1) Τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀθλουμένων στὰ διάφορα σπόρ, ἀνάλογα βέβαια μὲ τὸν πληθυσμὸ τῆς χώρας. 2) Τὰ ἀθλητικὰ ἀποτελέσματα ποὺ πέτυχαν οἱ ἀθληταὶ καὶ οἱ ἀθλήτριες τοῦ κράτους σὲ διεθνεῖς ἀγῶνες. 3) Τὴν ἀγωνιστικὴ κίνηση τῆς χώρας, δηλαδὴ πόσοι ἀγῶνες γίνονται κάθε χρόνο. 4) Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ, δηλαδή, τὸν ἀριθμὸ τῶν θεατῶν ποὺ παρακολουθοῦν τοὺς ἀγῶνες. 5) Τὶς ἀθλητικὲς ἐγκαταστάσεις. 6) Τὴν ἀθλητικὴ παράδοση κάθε λαοῦ.

⁂

Ἡ κατάταξη αὐτὴ ἔγινε σὲ πέντε κατηγορίες.

Στὴν Α΄ κατηγορία περιλαμβάνονται ἡ Ἀμερική, ἡ Μεγάλη Βρεττανία καὶ ἡ Σουηδία.

Ἡ Ἀμερικὴ εἶναι τὸ κράτος ποὺ σὲ ὅλους τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες κερδίζει τὶς περισσότερες νίκες. Ἡ Μεγάλη Βρεττανία εἶναι ἡ χώρα ποὺ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κάτοικοί της ἀσχολοῦνται μὲ τὰ διάφορα σπόρ. Τέλος ἡ Σουηδία εἶναι ὁ παράδεισος τῶν φιλάθλων. Ἔχει τέλειες ἐγκαταστάσεις καὶ ἀνάλογα μὲ τὸν πληθυσμό της ἔχει τεραστία δύναμη.

Ἡ κατάταξη τῶν κρατῶν στὶς ἄλλες κατηγορίες ἔχει ὡς ἑξῆς:

Β΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Εὐρώπη: Γαλλία, Γερμανία, Ἰταλίακ Νορβηγία, Οὐγγαρία, Ὁλλανδία, Ρωσία, Φιλανδία, Ἰρλανδία. Ἀμερική: Καναδᾶς, Ἀργεντινή, Οὐραγουάη. Ἀσία: Ἰαπωνία. Ἀφρική: Ἕν. Νοτ. Ἀφρικῆς. Ὠκεανία: Αὐστραλία, Νέα Ζηλανδία.

Γ΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία ἀνήκει καὶ ἡ Ἑλλάδα. Βέβαια σὲ σύγκριση μὲ τὰ ἄλλα κράτη τῆς κατηγορίας της ἡ πατρίδα μας ὑστερεῖ σὲ διεθνεῖς νίκες. Ἔχει ὅμως τὴν πιὸ μεγάλη ἀθλητικὴ παράδοση καὶ ὁ λαὸς δείχνει μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἀθλητισμό. Τὰ ἄλλα κράτη τῆς κατηγορίας εἶναι τὰ ἑξῆς: Εὐρώπη: Τσεχοσλοβακία, Ἰσλανδία, Ἑλβετία, Βέλγιον, Πολωνία, Γιουγκοσλαυΐα, Αὐστρία, Δανία. Ἀμερική: Μεξικό, Χιλή, Βραζιλία, Ἰαμαϊκή. Ἀσία: Φιλιππίναι, Τουρκία. Ὠκεανία: Οἱ νῆσοι Χαβάϊ.

Δ΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Εὐρώπη: Ἱσπανία, Ρουμανία, Πορτογαλία, Βουλγαρία. Ἀμερική: Περού, Κολομβία, Βολιβία, Βενεζουέλα, Ἰσημερινός. Ἀσία: Κίνα, Ἰνδίαι, Κορέα. Ἀφρική: Ἀλγέριον, Αἴγυπτος, Μαρόκο.

Ε΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Εὐρώπη: Ἀλβανία. Ἀσία: Περσία, Ἀφγανιστάν, Λίβανος, Συρία.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

Στὰ γραφεῖα τῆς Ἀμερικανικῆς Ποδοσφαιρικῆς Ὁμοσπονδίας στὴ Νέα Ὑόρκη ὑπάρχει μιὰ ποδοσφαιρικὴ μπάλλα ποὺ φυλάσσεται ὡς... κόρη ὀφθαλμοῦ. Εἶναι μιὰ πολὺ κοινὴ μπάλλα ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀμερικανοὺς φιλάθλους καὶ παῖκτες ἔχει μεγάλη ἀξία. Γιατὶ μὲ αὐτὴ τὴν μπάλλα πέρυσι στὸ παγκόσμιο ποδοσφαιρικὸ πρωτάθλημα στὴν Βραζιλία ἡ Ἐθνικὴ ὁμάδα τῆς Ἀμερικῆς ἐνίκησε τὴν πανήσχυρη ἀγγλική— καὶ φαβορὶ τοῦ πρωταθλήματος μὲ 1-0. Στὴν μπάλλα ἐπάνω ἔχουν... ὑπογράψει ὅλοι οἱ ἀμερικανοὶ παῖκτες.

...Ἀπὸ τὸ 1910 μέχρι φέτος οἱ ἐθνικὲς ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἔχουν συναντηθῆ 19 φορές. Τὸ πρῶτο μὰτς ποὺ ἔγινε στὶς 18 Μαΐου τοῦ 1910 στὸ Μιλᾶνο τὸ κέρδισαν οἱ Ἰταλοὶ μὲ 6-2. Ἀπὸ τοὺς 19 αὐτοὺς ἀγῶνες οἱ Ἰταλοὶ ἔχουν κερδίσει τοὺς 13, οἱ Γάλλοι τοὺς 3 (!) καὶ 3 ἔχουν λήξει ἰσόπαλοι.

Συνολικὰ οἱ Ἰταλοὶ ἄσσοι ἔχουν ἐπιτύχει 59 τέρματα καὶ ἔχουν δεχθῆ 28.

Τὸ μπάσκετ - μπῶλ σημειώνει μεταπολεμικὰ στὴν Ἑλλάδα ἐξαιρετικὴ πρόοδο. Ἀνωτέρω μία φάση ἀπὸ ἕνα ἀγῶνα μεταξὺ Παναθηναϊκοῦ καὶ τῆς Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης.

ΕΙΣ ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΝ

Τὴν 1η Ἰουλίου ἔγιναν γυμναστικὲς ἐπιδείξεις στὴν Παιδούπολη «Ἁγία Σοφία» Ἀγριᾶς Βόλου, ὅπου ἐσημείωσαν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γυμναστικὲς ἀσκήσεις ἔγιναν καὶ διάφορα ἀγωνίσματα μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα. Δρόμοι ταχύτητος 50 μ. 1ος Μαρκούσης, δρόμος 60 μ. 1ος Βενέτης, δρόμος 60 μ. μετ' ἐμποδίων 1ος Γιώτης Ἀλέξανδρος. ΑΛΜΑΤΑ: Ἅλμα ἁπλοῦν 1ος Χαρίσης Ἀθανάσ. Ἅλμα τριπλοῦν 1ος Λαγκούρας Δημ. Ἅλμα εἰς ὕψος 1ος Βενέτης (1.40). Σφαιροβολία: 1ος Γιώτης Ἀλέξανδρος. Μικρῆς σφαίρας: 1ος Σιακαβάρας.

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΛΗΣ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΣΣΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΗΠΕΔΩΝ

Σ' ἕνα ὁμαδικὸ παιχνίδι σὰν τὸ ποδόσφαιρο δὲν μπορεῖ κανένας νὰ κατατάξη τοὺς καλύτερους παῖκτες χωρὶς τὸν κίνδυνο νὰ ἀδικήση. Ἀλλὰ μέσα στὰ πενῆντα τελευταῖα χρόνια ὑπῆρξαν ποδοσφαιρισταὶ ποὺ ξεχώρισαν, ἄσσοι ποὺ ἄφησαν ἐποχή. Νά οἱ καλύτεροι κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ ποὺ ἐμφανίσθηκαν στὰ ἑλληνικα γήπεδα: Βρυώνης, Καλαφάτης, Θ. Νικολαΐδης (Γαλλία), Νεγρεπόντης (Κων)πολις, Γαλλία), Α. Νικολαΐδης,Παπαστρατίδης (Κων)πολις, Ἑλβετία), Ἐμμανουηλίδης (Κων)πολις, Γαλλία), Μεσσάρης, ἀδελφοὶ Ἀνδριανόπουλοι, Καμπουρόπουλος (Σμύρνη), ἀδελφοὶ Βικελίδη, Κουράντης, Γιάμαλης, Χούμης (Ρουμανία), Κρητικός, Μαρόπουλος, Βᾶζος, Ε. Χέλμης καὶ Πεντζαρόπουλος.

ΜΑΥΡΟΕΙΔΗΣ — ΟΝΕΛ

Ὅπως παλαιότερα ὁ Γρηγόρης Γεωργακόπουλος, ποὺ εἶναι τώρα βαρειὰ ἄρρωστος, συνετάραζε μὲ τὶς νίκες του στὰ 800 μέτρα τοὺς Ἕλληνες φιλάθλους ἔτσι σήμερα ὁ Βασίλης Μαυροειδῆς συγκινεῖ καὶ συναρπάζει στὸ ἴδιο ἀγώνισμα. Τελευταῖα ὁ Βασίλης, ποὺ εἶχε μάλιστα παραμελήσει τὴν προπόνησή του, συναγωνίστηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸν Τοῦρκο πρωταθλητὴ Τζαχὴτ Ὀνὲλ στὰ 700 μ. Μετὰ σκληρὴ πάλη νίκησε ὁ Ὀνὲλ μὲ χρόνο 1΄53΄΄9 ἔναντι 1΄54΄΄ τοῦ Μαυροειδῆ. Καὶ αἱ δύο ἐπιδόσεις ἀποτελοῦν νέα ρεκὸρ τῶν δύο χωρῶν. Ὁ Ἕλληνας πρωταθλητής, ποὺ εἶχε νικήσει πέρυσι τὸν ἀντίπαλό του, ζήτησε τὴ ρεβὰνς καὶ ὁ Ὀνὲλ δέχτηκε νὰ γίνη τὸν Αὔγουστο στὸ Παναθηναϊκό μας Στάδιο. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες φίλαθλοι πιστεύουν ὅτι τὸ ἴνδαλμά τους θὰ εἶναι ὁ νικητής.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΦΤΙΑΣΕΤΕ Μ' ΕΝΑ ΠΑΛΙΟ ΒΑΡΕΛΙ;

Ἔχετε στὴν ἀποθήκη τοῦ κρασιοῦ ἕνα παλιὸ βαρέλι ποὺ δὲν τὸ μεταχειρίζονται πιά, γιατὶ δὲν εἶναι καλὸ γιὰ τὸ κρασί.

Τώρα ποὺ ἐπιδιορθώνουν τὰ βαρέλια γιὰ τὸν τρύγο, ἐπωφεληθῆτε καὶ σεῖς νὰ ζητήσετε τὴ βοήθεια τοῦ μάστορα — γιὰ νὰ περάση κανένα καινούργιο στεφάνι ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται...

Γιατὶ ὅλα τ' ἄλλα, μπορεῖτε νὰ τὰ κάνετε μόνες σας μ' ἕνα πριόνι — λίγη λαδομπογιά, καὶ τὴ βοήθεια ἴσως τοῦ ἀδερφοῦ σας.

Νά πρῶτα πρῶτα τὸ ἴδιο τὸ βαρέλι (1).

Τί θὰ διαλέξετε νὰ κάνετε; Δυὸ χαμηλὰ τραπεζάκια; (2) ἢ ἕνα τραπέζι μὲ δυὸ πατώματα; (3).

Μπορεῖ νὰ προτιμᾶτε δυὸ πολυθρόνες σὰν τὴν (4) ἢ δυὸ κάθους σὰν τὸν (5).

Τὸ (6) δὲν εἶναι καὶ πολὺ πρακτικό, ὡς ἔπιπλο, εἶναι ὅμως περίεργο. Πάνω κεῖ μπορεῖ νὰ στήσετε μιὰ μεγάλη γλάστρα, ἐκτὸς ποὺ εἶναι καὶ καθισμα μὲ χέρι γιὰ ν' ἀκουμποῦν τὰ χέρια.

Δυὸ πολυθρόνες σὰν τὸ (7) δὲν εἶναι διόλου δύσκολο νὰ γίνουν. Κι' ἂν τὸ χώσετε βαθειὰ στὸ χῶμα κάτω ἀπὸ τὴ βρύση, ἔχετε μιὰ ἕτοιμη μικρὴ δεξαμενὴ γιὰ τὸ πότισμα (8).

Τὸ πιὸ πρακτικὸ ὅμως ἀπ' ὅλα, εἶναι αὐτὸ τὸ ἔπιπλο μὲ τὰ τρία πατώματα (9).

ΦΟΥΦΟΥΛΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ (2-3 ἐτῶν).

Ὑ λ ι κ ά: 100 γραμμάρια (35 δράμια) μαλλὶ λεπτὸ δίκλωνο σὲ χρῶμα θαλασσὶ ἢ ἄλλο ἀνοιχτὸ χρῶμα. Ἐπίσης ἂν θέλετε, ἀντὶ γιὰ μάλλινο, ἀνάλογο βαμβακερό.

Βελόνες ἀριθμ. 2½.

Β ε λ ο ν ι έ ς: Α πουὰν ντὲ ρί. Πρώτη σειρά, 1 πόντος καλὴ 1 π. ἀνάποδη. Δεύτερη σειρὰ 1 π. ἀνάποδη, 1 π. καλή. Ἐπαναλαβαίνετε τὶς δυὸ αὐτὲς σειρές.

Β. Λάστιχο. 2 π. καλή, 2 π. ἀνάποδη.

Γ. Πουὰν ζαρετιέρ. Ὅλο καλή.

Τ ὸ μ π ρ ὸ ς μ έ ρ ο ς: Ἀρχίζετε ἀπὸ κάτω, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σκέλη. Περνᾶτε 24 π. τοὺς ὁποίους πλέκετε μὲ πουὰν ντὲ ρί. Πλέκετε 4 σειρὲς κι' ὕστερα αὐξάνετε στὶς 2 ἄκρες κάθε 2 σειρὲς 5 φορὲς 2 π. καὶ 4 φορὲς 4 π.

Ὅταν φτάσετε σὲ ὕψος 0,22 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, πλέκετε ὅλους τοὺς πόντους μὲ λάστιχο.

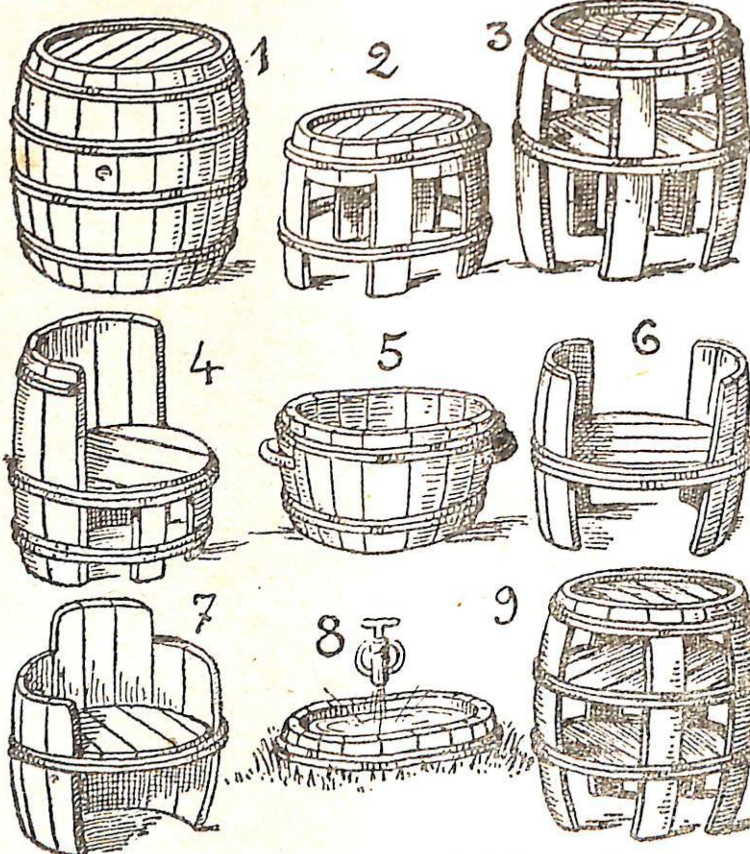
Πλέκετε 3 ἑκατοστὰ λάστιχο, καὶ συνεχίζετε μὲ πουὰν ντὲ ρί. Ὅταν φτάσετε ἔτσι στὰ 28 ἑκατοστά, ἀρχίζετε νὰ σχηματίζετε τὴν μπορντούρα τοῦ ντεκολτὲ μὲ πουὰν ζαρετιέρ.

Πλέκετε στὴν ἀρχὴ μὲ πουὰν ζαρετιὲρ τοὺς δυὸ μεσαίους πόντους καὶ κατόπιν κάθε 2 σειρὲς πλέκετε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς πόντους 1 π. μὲ πουὰν ζαρετιέρ. Ὅταν ἔχετε 8 π. μὲ πουὰν ζαρετιέρ, θὰ χωρίσετε τὸ πλεχτό σας ἀκριβῶς στὴ μέση καὶ θὰ συνεχίσετε πρῶτα τὴν μιὰ πλευρὰ καὶ θὰ πλέκετε στὴν ἀρχὴ κάθε σειρᾶς 4 π. μὲ πουὰν ζαρετιὲρ γιὰ τὴν μπορντούρα τοῦ ντεκολτὲ καὶ 4 π. πουὰν ζαρετιὲρ στὸ τέλος τῆς κάθε σειρᾶς τὴν μπορντούρα τῆς μασχάλης.

Συγχρόνως θ' ἀρχίσετε τὰ κλεισίματα γιὰ νὰ σχηματίσετε τὸ ντεκολτὲ καὶ τὴν μασχάλη.

Θὰ κλείνετε κάθε 2 σειρὲς 1 π. στὶς 2 ἄκρες μετὰ καὶ πρὶν ἀπὸ τοὺς 4 π. ποὺ πλέκετε μὲ πουὰν ζαρετιέρ, δηλαδὴ θὰ πλέκετε 2 π. μαζί.

Ὅταν σᾶς μείνουν 8 π. μὲ πουὰν ζαρετιέρ, θὰ κλείνετε κάθε 2 σειρὲς 1 π. εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς τῶν 8 π. ἕως ὅτου σᾶς μείνουν 2 π. τοὺς ὁποίους κλείνετε γιὰ τὸν ὦμο. Ὅμοια θὰ τελειώσετε καὶ τὴν ἄλλη πλευρά.

Π λ ά τ η: Ἡ πλάτη πλέκεται ἀκριβῶς ὅπως καὶ τὸ ἐμπρός.

Σ υ ν α ρ μ ο λ ό γ η σ η: Ἀφοῦ ράψετε τὶς πλαϊνὲς ραφές, (φυσικὰ ἀφοῦ τρυπώσετε πρῶτα), τότε μὲ τὶς βελόνες θὰ περάσετε γύρω γύρω στὰ σκέλη ἀπὸ 68 πόντους.

Θὰ πλέξετε 4 σειρὲς λάστιχο 2 π. καλή, 2 π. ἀνάποδη καὶ τελειώνετε.

Θὰ ράψετε στοὺς ὤμους ἀπὸ ἕνα κουμπάκι, κι' ἂν δὲν θέλετε νὰ ράψετε τὸ κάτω μέρος στὸ παντελονάκι, θὰ ράψετε κι' ἐκεῖ τρία κουμπάκια ἢ σούστες.

Η ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΗΣ

Κάθε νοικοκυρὰ ποὺ ἔχει ραπτομηχανή, πρέπει νὰ φροντίζη καὶ νὰ μαθαίνη ἀπὸ τὸ κατάλληλο κατάστημα ἂν μένη σὲ πόλη ἢ ἀπὸ κάποιον ποὺ νὰ ξέρη, πῶς ἀκριβῶς δουλεύει ἡ μηχανή, τὰ διάφορα κομμάτια ποὺ τὴν ἀποτελοῦν καθὼς καὶ τὸ πῶς λύνεται.

Πρέπει ἐπίσης νὰ ἔχη τὸ μικρὸ ἐκεῖνο σκεῦος μὲ τὸ ὁποῖο λαδώνεται ἡ ραπτομηχανή, καθὼς κι' ἕνα-δυὸ κατάλληλα κατσαβίδια(μικρὸ καὶ μεγάλο).

Ἔτσι μονάχα θὰ καταφέρη ν' ἀποφύγη τὶς συχνὲς ἀβαρίες καὶ τὴν δαπανηρὴ ἐπισκευή.

Μιὰ ραπτομηχανὴ γιὰ νὰ λειτουργῆ ἱκανοποιητικὰ θέλει φροντίδα ἀδιάκοπη. Οἱ χειρότεροι ἐχθροί της εἶναι ἡ ὑγρασία καὶ ἡ σκόνη.

Γι' αὐτὸ ὅταν δὲν ράβετε μ' αὐτήν, πρέπει νὰ τὴν ἔχετε σκεπασμένη ὄχι μονάχα μὲ τὸ δικό της σκέπασμα, ἀλλὰ καὶ μὲ ἕνα πανὶ ποὺ νὰ τὴν σκεπάζη ὁλόκληρη, ραμμένο σὰν κουκούλα. Ἐπίσης πρέπει νὰ βρίσκεται σὲ δωμάτιο ζεστὸ καὶ χωρὶς ὑγρασία.

Ἐξωτερικὰ ἡ μηχανὴ πρέπει νὰ καθαρίζεται συχνὰ μ' ἕνα λαδωμένο πανὶ καὶ ὕστερα νὰ σκουπίζεται μ' ἕνα στεγνὸ κομμάτι φανέλλα, ἢ ὅτι ἄλλο μάλλινο.

Ἐσωτερικά, τὸ συχνὸ λάδωμα εἶναι ἀπαραίτητο ἂν ἡ μηχανὴ βρίσκεται συνεχῶς σὲ χρήση.

Τὸ λάδι, (μηχανόλαδο) πρέπει νὰ εἶναι ἐξαιρετικῆς ποιότητας. Τὰ κακὰ λάδια, καταστρέφουν τὴ μηχανή.

Ἂν δὲν μπορεῖτε νὰ προμηθευθῆτε εὔκολα ἐκλεκτὸ μηχανόλαδο, φτιάστε αὐτὸ τὸ μίγμα! 5 δράμια ἀμυγδαλόλαδο, 30 δράμια πετρέλαιο, καὶ 100 καρυδόλαδο. Νὰ τὸ φιλτράρετε ἀπὸ ψιλὸ πανὶ καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιεῖτε ἄφοβα.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ λάδωμα, ἡ τρυπίτσες γύρω ἀπὸ τὶς ὁποῖες μένει πάντα λίγο λάδι, πρέπει νὰ σκουπίζωνται προσεκτικά. Γυρίστε τὴ μηχανὴ μὲ μεγάλη ταχύτητα 2-3 λεπτά.

Ἂν χρησιμοποιήσατε ποτὲ λάδι κατώτερης ποιότητας πρὶν τὴν ξαναλαδώσετε μὲ καλό, χῦστε λίγο παραφινόλαδο στὶς τρυπίτσες.

Περιμένετε λίγα λεπτά, καὶ κατόπιν χρησιμοποιῆστε τὸ καλὸ λάδι.

Ἀπαραίτητο εἶναι καὶ τὸ γενικὸ λύσιμο τῆς μηχανῆς κάθε τρεῖς μῆνες. Πλένομε ὅλα τὰ ἐξαρτήματα μ' ἕνα λαδωμένο πανί, καὶ τὰ ξαναβιδώνομε προσεχτικά, τὸ καθ' ἕνα στὴ θέση του.

Σιγὰ σιγὰ διαδίδονται καὶ οἱ ἠλεκτροκίνητες μηχανές, ποὺ κάνουν 800-1.000 βελονιὲς στὸ λεπτό.

Γίνονται δὲ ὅλες ἡ μηχανὲς ἠλεκτροκίνητες, μὲ μιὰ μικρὴ εἰδικὴ συσκευὴ ποὺ ἐφαρμόζεται στὸν τροχό.

Μιὰ μικρὴ διακλάδωση, ἐπιτρέπει τὴν τοποθέτηση μιᾶς λαμπίτσας κοντὰ στὸ βελόνι κι' ἔτσι ἔχομε ὄχι μόνον μεγάλη οἰκονομία φωτισμοῦ, ἀλλὰ δὲν κουράζονται καὶ τὰ μάτια.

Τώρα ποὺ ἐφαρμόζεται καὶ προχωρεῖ τὸ σχέδιο ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας μὲ τὴν ἀμερικανικὴ βοήθεια, γρήγορα ὅλες ἡ νοικοκυρές, θὰ ἔχουν ραπτομηχανὲς ἠλεκτροκίνητες!

ΑΥΓΑ ΤΗΓΑΝΙΤΑ ΜΕ ΡΕΓΚΑ

Καθαρίζομε καλὰ τὴ ρέγκα κι' ἀφαιροῦμε ὅλα τὰ κόκκαλα. Κόβουμε ὕστερα τὰ ψαχνὰ σὲ μικρὰ κομμάτια.

Βάζομε στὸ τηγάνι λάδι (μὲ τὸ βούτυρο δὲν γίνονται καλὰ) κι' ἀφοῦ κάψει λίγο, ρίχνομε τὰ ψαχνὰ τῆς ρέγκας γιὰ νὰ ζεσταθοῦν λίγο. Σπάζομε ἀπάνω ἀνάλογα αὐγά, προσθέτομε λίγο ἁλάτι, πιπέρι καὶ μαϊντανὸ ψιλοκομμένο, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ ψηθοῦν. Τρώγονται πολὺ ζεστά.

Θειὰ ΜΑΡΙΑΝΝ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

686) Διάφορες ἀσχολίες (μαθητικές, συλλογικές, κλπ.) μὲ κράτησαν γιὰ λίγο μακρυὰ ἀπὸ τὴν «Πεννομαχόστηλη». Γεμᾶτος ὄρεξη ξανάρχομαι κοντά σας. — Ὅσους μὲ χαιρέτισαν, ἀντιχαιρετῶ.— Σωτήρη Κραταιέ, Ἀρίωνα, Ρεμὴ (ἀντιχαιρετῶ). Σύντομα θὰ γράψω. Γιὰ τὶς εὐχές σου κι' ἐγὼ σ' εὐχαριστῶ, ἀκριβέ μου Γιάννη Ἀγιάννη. — Τί θὰ λέγατε γιὰ λίγες γραμμὲς φίλες Ρουκέττα, Κορίτσι Νάϋλον, Ἑλληνοπούλα; Γράψτε: Γιῶργο Βελουδῆ, Γρανικοῦ 24, Ἀθήνα. — Γειὰ - χαρὰ ἀξιαγάπητε Ἄλκη Ροδόπουλε. Ἂν δὲ βαριέσαι γιὰ λίγες γραμμές...

Τώνης Γιούλης

687) ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Νίκου Φωτεινοῦ «Ἡ φιλοδοξία». Γλωσσοκοπάνας «Ἄχ αὐτὸ τὸ Κεφ. Διαβολάκι» (Δράμα).

Τέλλος Ἄγρας
(Ἀντιπρ. Ἀν. Ἡρώων)

688) Ἀγαπητοὶ πεννομάχοι πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ σᾶς στέλνω θερμοὺς χαιρετισμούς.

Ἄσπρο Περιστεράκι

689) Β. Πομερσύ, ντροπὴ τὴν (489) ἐσὺ τὴν ἔγραφες. Γλωσσοκοπάνα, εἰρωνεῖες; (417). Πάντως, σὲ ἀντιχαιρετῶ. Ἀντιχαιρετῶ Ρούντη. Ἀλληλογραφοῦμε;

Ἀετιδεὺς

690) Χαιρετῶ τοὺς - τὰς Ἀνεμώνη, Ἀρίωνα, Πιτσιρδόνι, Δροσοπηγή.

Ἀετιδεὺς

691) Σ.Π.Ε., εὐχαριστῶ, ἀλλὰ γιὰ τὴν ὥρα ἀδυνατῶ. Πάντως θὰ παρακολουθήσω δράση σας, καὶ ἴσως προσχωρήσω.

Ἀετιδεὺς

692) Ἀγαπητὲ σύλλογε «ΔΑΔΕΣ». Λυποῦμαι ποὺ δὲν μπορῶ νὰ προσχωρήσω, ἀλλὰ θὰ εἶμαι στὸ πλευρό σας. Βαδίζετε πάντα μπροστά. Ὁ Χριστὸς ἀρχηγός μας καὶ στρατιῶτες ἐμεῖς.

Χριστιανόπουλο

693) Πεννομάχε, προσχώρησε στὶς «ΔΑΔΕΣ», στὸ μόνο σύλλογο ποὺ ἐπιδιώκει χριστιανικὰ ἰδανικά.

Χριστιανόπουλο

694) Ἁγνὸ Χριστιανόπουλο (502-35ου). Θὰ γράψω. — Ἀτρόμητη (574 - 35ου). Εὐχαριστῶ. Ἂς ἐργασθοῦμε γιὰ τὸ Χριστό. Σὲ ἀντιχαιρετῶ (573). Θερμότατα. Ἂν θέλης ἀλληλογραφία γράψε μέσω περιοδικοῦ.

Χριστιανόπουλο

695) Ὅλους ποὺ γυρεύουν σύλλογο τοὺς δέχονται οἱ «Πρωτοπόροι», ὁ σύλλογος μὲ τ' ἁγνότερα ἰδανικά.

Γιάννης Ἀγιάννης
(Πρωτοπόρων) Ἡρακλείου

606) Πρωτοπόροι = μόρφωση, χαρά.

Γιὸς τοῦ Ψηλορείτη
(Πρωτοπόρων)

697) Πρωτοπόροι = δυναμικότης, ἠθικὴ ἐξύψωση, πρόοδος.

Ρεζεντὰ
(Πρωτοπόρων)

698) Πρωτοπόροι = νεανικὴ προσπάθεια.

Κρητικοπούλα
(Πρωτοπόρων)

699) Δροσοπηγή, Ρούντη, ἐλᾶτε.

Φεγγαρόλουστη
(Πρωτοπόρων)

700) Πρωτοπόροι = σύλλογος ὀνείρων.

Ἀγράμπελη
(Πρωτοπόρων)

701) Ἀνεμώνη, προσχώρησε.

Γαλάζια Βιολέττα
(Πρωτοπόρων)

702) Ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν ἀνακοινοῦται ὅτι τὴν 25ην Ἰουλίου θὰ περάση πλησίον τῆς γῆς ὁ κομήτης «Τζιτζιφρῖκος» ὁ ὁποῖος θὰ σκορπίση ἀέρια (σαχλαμάρες).

Τζὼν - Σίλβερ
(Ὑπὲρ - Ἀναξάρτητος)

703) Θέματα: Μαντὼ Μαυρογένους — ἀγοροκόριτσο Ἀετιδεύς. Νά παιδὶ νά μάλαμα (Κοκοβιός).

Κάπταιν Μπλοὺντ
Πρωτοπόρων

704) Γειὰ χαρὰ φίλοι-ες. Θρῦλε Σαίξπηρ, Γκρέτα Ντολορὲς καὶ Ἀτρόμητη Ἑλληνοπούλα. Τί μπεμπεκίζεις Ἀετιδούλη μου; Νῖκο Σαλονικιὲ γειά.

Κάπταιν Μπλοὺντ
Πρωτοπόρων

705) Ἀργοπορημένα, σ' ἀντιχαιρετῶ, Ἴκαρε, Ρώτα, Ρομπὲν τῶν Δασῶν (533), ποιὸς εἶμαι κι' ὕστερα νὰ πειράξης... Γειά, Ντολορές. Ἡ 670, ἀκαταλαβίστικη. Σύλλογε «ΔΑΔΕΣ», εἴσαστε ἁγιόπαιδα καὶ θὰ πᾶτε στὸν παράδεισο. Ἀφίστε μας νὰ πᾶμε στὴν κόλαση!

Τώνης Γιούλης

706) Ἀντιχαιρετῶ θερμὰ Ρεμή, Ἐλεύθερο Πουλί, Θρῦλο, Καζανόβα. Σαίξπηρ γράψε. Ἡρωϊκὴ Κρητικοπούλα, θερμὸ ἀντιχαιρετισμό. Εὐχαριστοῦμε Δροσοπηγή. Ρ. Λεοντόκαρδε, μικρὸς καὶ νιόβγαλτος γιὰ νὰ εἰρωνεύεται.

(Πρόεδρος «Πρωτοπόρων»)
Φάρος Ἀρετῆς

707) Ὅπως φαίνεται Τζιτζιφρίκο δὲν καμουφλάρεσαι. Καὶ φαίνεσαι ὅποιος εἶσαι. Λὲς καὶ ἡ γκάφα σου εἶναι μοναδικὴ στὶς πεννομαχίες!

Ζ. Ρενουὰρ

708) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες.

Μικρὸς Πλοίαρχος

709) Ζητῶ ἀλληλογραφία μὲ Ἄγνωστη Ἑλληνίδα, Ἔλσα καὶ Μυρσίνη. Γράψετε: Μιχαὴλ Σ. Κουρνιανός, Δαμάστα Μαλεβιζίου ἀρ. 126.

Μικρὸς Πλοίαρχος

710) Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλονάκι μας χαιρετῶ ὅλους - ες.
Γειὰ χαρὰ Ἔλσα καὶ Ντολορές.

Ρόδινο Μπουμπούκι

711) Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρωμένο σαλονάκι μας χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες. Χαιρετῶ Νῖκο Σαλονικιό, Ρούντη, Αὐγερινὸ καὶ Σαίξπηρ.

Ἀφρολουσμένος Θερμαϊκὸς

ΠΟΥ ΘΑ ΣΤΕΛΝΕΤΕ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΑΣ

Παρακαλοῦνται οἱ φίλοι μας νὰ στέλνουν τὰ γράμματά τους στὸ περιοδικὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» — Παιδόπολις. Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ 9 Ἀθήνα καὶ σὲ καμμιὰ ἄλλη διεύθυνση. Ἐπιστολὲς στὸν προϊστάμενο τοῦ τυπογραφείου νὰ μὴ στέλνονται. Καὶ τοῦτο γιατὶ ὁ προϊστάμενος τοῦ τυπογραφείου τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα μπαίνει κατὰ τυπικὴ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου, δὲν ἔχει καμμιὰ ἁρμοδιότητα οὔτε στὴ σύνταξη οὔτε στὴν οἰκονομικὴ διαχείριση τοῦ περιοδικοῦ. Ἔτσι ἐπιστολὲς ποὺ στέλνονται στὸν προϊστάμενο τοῦ τυπογραφείου ἢ χάνονται ἢ φθάνουν στὰ χέρια τοῦ ἀρχισυντάκτη ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς ἡμέρες.

Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἠλίας Καπνόπουλος 5.000
Δημήτρης Διον. Καλλαντζῆς 2.000

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντα:

Ἐξ αἰτίας τῆς ἀπεργίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων δὲν πῆρα πολλὰ γράμματα φίλων μου κι' ἔτσι τόσο ἡ στήλη τῆς Ἀλληλογραφίας, ὅσο καὶ οἱ Πεννομαχίες εἶναι αὐτὴ τὴ φορὰ πολὺ περιωρισμένες. Τὴν τελευταία μάλιστα στιγμὴ πῆρα μερικὰ γράμματα κι' ἔτσι δὲν καταργήθηκε ἐντελῶς ἡ στήλη. Ἐλπίζω πὼς στὸ ἄλλο φύλλο ὁ «Ἀρχισυντάκτης ἀπαντᾷ» καὶ οἱ «Πεννομαχίες» θὰ καταλάβουν τοὺς συνηθισμένους χώρους των.

Εὐχαριστοῦμε πολὺ ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ γιὰ τὶς τόσο ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες σου γύρω ἀπὸ τὴ δράση σου στὸ τόσο προοδευτικὸ χωριό σου, τὴν Καλὴ Παναγιά.

Σ' εὐχαριστοῦμε ΗΡΑΚΛΗ ΠΑΠΑΓΕΡΜΑΝΕ γιὰ τὸ τόσο εὐγενικό σου γράμμα. Εἶσαι ἕνας καλός μας φίλος καὶ εἴμαστε περήφανοι γιὰ σένα. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸν ΑΙΜΙΛΙΟ ΜΠΟΥΣΙΟ.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ΗΛΙΑ ΚΑΠΝΟΠΟΥΛΕ γιὰ ὅλα καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

Ἔδωσα ἐντολὴ ΒΑΣΙΛΗ ΜΑΝΤΗ νὰ σοῦ σταλῇ ἡ σειρὰ καὶ σημείωμα γιὰ τὰ λεπτὰ ποὺ πρέπει νὰ στείλης. Πρόσεξε σὲ παρακαλῶ νὰ στέλνης ἄλλη φορὰ τὰ γράμματά σου ἀπ' εὐθείας στὸ περιοδικὸ καὶ ὄχι στὸν προϊστάμενο τοῦ τυπογραφείου.

Λυπᾶμαι πολὺ ἀγαπητὲ ΑΕΤΙΔΕΑ. Ἀλλὰ τὸ σκίτσο σου τοῦ Κάπταιν Μπλοὺντ δὲν εἶναι καθόλου ὡραῖο. Δὲν θέλω νὰ σὲ ἀπογοητεύσω μ' ἂν κρίνω ἀπ' αὐτὸ δὲν ἔχεις καθόλου ταλέντο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη, φυσικά, νὰ εἴμαστε ὅλοι σκιτσογράφοι. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

Παρακαλεῖται τὸ «ΑΣΠΡΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΚΙ» νὰ μοῦ στείλη τὰ στοιχεῖα του. Δηλαδή: Ὄνομα, ἐπώνυμο, ἡλικία, σχολεῖο, κλπ. κ.λ.π.

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιές σου Κάπταιν Μπλούντ. Εὐχαριστῶ.

Πήραμε τὴ συνεργασία σου ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΚΑΤΣΑΝΑ καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμά. Διαβιβάστηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως. Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις.

Ἔδωσα ἐντολὴ φίλε ΛΑΛΑΧΕ νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημά σου.

Πήραμε καὶ τὴ συνδρομή σου ΧΡΙΣΤΟ ΟΡΦΑΝΕ γιὰ τὴν ὁποίαν καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμὰ καὶ τὸ σκίτσο σου. Τὸ τελευταῖο εἶναι ἀρκετὰ καλό. Θὰ προσπαθήση ὁ καλλιτεχνικός μας συνεργάτης νὰ τὸ μαυρίση μὲ σινική. Θὰ τὸ καταφέρη ὅμως; Δὲν πρέπει σὲ ἕνα σκίτσο νὰ μπαίνη ξένο χέρι. Γι' αὐτὸ ἄλλη φορὰ σὲ παρακαλῶ νὰ στέλνης τὰ σκίτσα σου ἀφοῦ τὰ σχεδιάσης μὲ σινικὴ μόνος σου.

Θὰ σᾶς σταλοῦν τὰ περιοδικὰ λοχία ΚΑΨΑΛΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛ. Πολὺ μᾶς συγκίνησε αὐτὸ ποὺ μᾶς γράφεις: «Τὸ περιοδικό σας ἡ «Παιδόπολις» πολὺ μᾶς συγκίνησε. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴ χαρὰ ποὺ νοιώσαμε διαβάζοντάς το. Ἡ ἐκλεκτή του ὕλη δὲν ἀφήνει κανένα ἀσυγκίνητο».

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ φίλε ΝΙΚΟ Λ. ΦΟΡΟΠΟΥΛΕ. Πήραμε τὴν συνδρομή σου. Τὰ φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν.

Εὐχαριστοῦμε ΓΙΩΡΓΟ Η. ΟΡΦΑΝΕ γιὰ ὅλα. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸν Ντῖνο Φ. Χιωτάκη. Μπορεῖς νὰ μᾶς στέλνης ἀθλητικὰ χωρὶς κανένα ἀπολύτως περιορισμό· ἀρκεῖ μόνο αὐτὰ ποὺ μᾶς στέλνεις νὰ ἔχουν ἐνδιαφέρον. Ἐπίσης καὶ φωτογραφίες. Φθάνει νὰ βγαίνουν κλισσέ.

Φίλε ΖΩΓΡΑΦΟ ΡΕΝΟΥΑΡ ὅταν λέμε λέξεις λέμε καὶ τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς συνδέσμους καὶ ὅλα. Δὲν θυμᾶμαι τὴν περίπτωσή σου οὔτε μπορῶ εὔκολα νὰ παρακολουθῶ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἢ θὰ ὑπῆρχε ὑπέρβαση ἢ δὲν θὰ πῆρα τὰ χρήματα.

Ἔχει καλῶς ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ. Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ γίνη ἡ διόρθωση καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν φύλλων.

Πήραμε τὶς 6.000 φίλε ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ. Τὰ τεύχη θὰ σοῦ σταλοῦν.

Παραπέμφθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τὸ ποίημά σου ΘΕΟΔΩΡΕ ΖΟΡΜΠΑ.

Θὰ γίνη ἡ ἀλλαγὴ τῆς διεύθυνσής σου ΓΙΩΡΓΟ ΤΖΙΑΚΗ. Ἡ σπαζοκεφαλιά σου, γραμμένη στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα δὲν τὴν λάβαμε ὑπ' ὄψη.

Θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΕ.

Πήραμε τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΛΑΝΤΖΗ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Πιστεύω πὼς ἔχεις πάρει πιὰ τὴν ἀπάντηση. Γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

Λυποῦμαι πολὺ φίλε ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΚΑΠΟ ἀλλὰ οἱ 10.000 δραχμὲς ποὺ μᾶς γράφεις δὲν βρέγιὰ τὰ ἀθλητικὰ τὴν ἔδωσα στὸν ἀθλητικό μας

Σοῦ γράφουμε καὶ ἰδιαιτέρως γιὰ ὅσα μᾶς

ΟΙ ΝΕΟΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ ΜΑΣ

Ἀπόψε . . .

Μανούλα! . . .
Ἀπόψε δὲν βούτηξα στὴ λιμνούλα μας, οὔτε ἔπαιξα μὲ τοὺς κύκνους μας. Κι' αὐτοὶ ἀργόπλεαν λυπημένοι κι' οἱ φτεροῦγες τους λὲς μοὔλεγαν:
— «Ἔλα, ἔλα».
Ἀπόψε δὲν παίξαμε κυνηγητὸ μὲ τὸν Ἄσπρο στὸ γρασίδι, οὔτε πήραμε τοῦμπες στὶς πράσινες φοῦντες. Μὲ κοίταγε ἀπορημένος αὐτὸς καὶ τὰ μάτια του τὰ μεγάλα μοὔλεγαν:
«Ἔλα, ἔλα».
Τὰ σπουργίτια μέθυσαν ἀπόψε στὴν κερασιὰ καὶ τὄρριξαν στὸ τραγοῦδι. Σὰν πέρασα ἀπὸ κάτω μοὖπαν:
«Ἔλα, ἔλα».
Ὁ Ντορῆς μόλις μ' εἶδε τίναξε τὴ χαίτη — πῶς κυμάτισε τὸ κορμί του! — καὶ χλιμίντρισε σιγά:
«Ἔλα, ἔλα».
Ἀπόψε δὲν κάθισα ν' ἀκούσω τί λέγουν οἱ λεῦκες στὴν ἀκροποταμιά. Σώπασαν κι' αὐτὲς σὰν μ' εἶδαν νὰ περνῶ κι' ἔπειτα μουρμούρισαν:
«Ἔλα, ἔλα».
Πέρασα ἀπὸ τὶς ποτισμένες βραγιὲς κι' ἄκουσα τὸ βατράχι ποὺ κόαζε στὸν ὄχτο:
«Ἔλα, ἔλα».
Μανούλα, ἀπόψε μόνο τὰ χαμομήλια σύχαζαν.
Τὰ χαμομήλια προσεύχονταν!
Ἔσκυψα ἀπαλὰ πάνωθέ τους κι' ἄκουσα τὸν ἀνασασμό τους, τὴν προσευχή τους. Μανούλα, γιὰ μᾶς προσεύχονταν!
Λέγουν μανούλα . . . νὰ μᾶς χαρίση ὁ Θεὸς καλὲς καρδιὲς σὰν τοῦ ζευγᾶ ποὺ ὄργωνε πρωΐ καὶ γιόμα τὸν κάμπο τραγουδῶντας.
Ν' ἀλλάξη τὴν καρδιὰ τοῦ κυνηγοῦ ποὺ σκότωσε στὸ λόγγο τὴν τρυγόνα καὶ τοῦ καμακιστῆ ποὺ ἔσκισε δυὸ τρανὰ γλυκόψαρα στὴν ποταμιά.
Νὰ μᾶς χαρίση καρδιὲς σὰν τοῦ τσοπάνου, ποὺ τοὔκλεψε ὁ ἀγέρας τὸ τραγοῦδι καὶ τὄμαθε ὅλος ὁ κόσμος. Σώπασαν ἔπειτα μανούλα κι' ὁ γρύλος ἔψαλλε μερικὰ ὄμορφα «ἀλληλούϊα»!
Σὰν γύρισα βρῆκα κοιμισμένα περιστέρια στὸν περιστεριώνα καὶ δὲν τοὺς μίλησα.
Ὅμως νοιώθω χαρούμενος ἀπόψε Μανούλα! . . .

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

ρωτᾶς ΑΝΑΣΤ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΕ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα.

⁂ Δὲν ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμό σου ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΥΡΝΙΑΝΕ. Ἀντ' αὐτοῦ σὲ βαπτίζω ἐγὼ μὲ ἄλλο τὸ ὁποῖον θὰ ἀντιληφθῆς μόνος σου. Ἔτσι;

⁂ Ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνσή σου ΑΝΤΩΝΙΕ Δ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΕ καὶ πήραμε καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

⁂ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ ἡ περίπτωσή σου ΙΟΡΔΑΝΗ ΑΣΛΑΝΙΔΗ.

⁂ Ἐπήραμε ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ τὶς συνεργασίες σου καὶ διαβάσαμε μὲ πολὺ συγκίνηση τὸ κοινό σας γράμμα μὲ τὸ φίλο μας ΚΩΝ. ΧΑΤΖΗ τοῦ ὁποίου πῆρα καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές.

⁂ Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΤΣΑΡΗ.

⁂ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξυπηρετηθῆτε ἀγαπητὲς ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦΗ καὶ ΖΗΝΟΒΙΑ ΖΟΥΡΝΤΟΥ.

⁂ Ἐν τάξει ΝΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ἡ περιγραφή σου.

⁂ Διάβασα μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου ΝΙΚΟ ΜΠΑΛΑΝΟ καὶ ἔγραψα συνδρομητὴ τὸν φίλο σου Δημήτρη Χατζηλουκᾶ. Ἐπίσης σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὡραία πρωτοβουλία νὰ κυκλοφορήσετε διαφημιστικὴ προκήρυξη γιὰ τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ». Μπράβο σας.

⁂ Σὲ παρακαλῶ ΑΦΡΟΛΟΥΣΜΕΝΕ ΘΕΡΜΑΙΚΕ νὰ μοῦ στείλης τὰ στοιχεῖα σου, ὄνομα, ἐπίθετο κλπ.

⁂ Πήραμε ΓΙΩΡΓΟ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ τὸ γράμμα σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

— Νίτσα σοῦ ἀρέσει τὸ ψευδώνυμό μου;
ΝΙΤΣΑ: Δὲν ξέρω. . . νὰ ρωτήσω!

⁂

ΔΑΣΚΑΛΟΣ: «Ἡ γάτα ἔφυγε». Μπορεῖς, Παῦλε νὰ τὸ ἐκφέρης κατὰ μέλλοντα;
ΠΑΥΛΟΣ: «Ἡ γάτα θὰ φύγη».
ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Καὶ κατὰ προστακτικὴ Γιαννάκη;
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Ψίτ! ψίτ! ψίτω!

⁂

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Ὅταν σὲ μιὰ ἐξίσωση ἔχεις γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους τί κάνεις;
ΜΑΘΗΤΗΣ (ἀφηρημένος): Χαιρετῶ μόνο τοὺς γνωστούς.

⁂

— Τοτὸ ὁ γιατρός!
Κι ὁ Τοτὸς ποὺ τὸν φοβᾶται: Σήμερα δὲ θὰ δεχτοῦμε κανένα! Πῆτε του πὼς εἶμαι ἄρρωστος.

⁂

— Τρέξτε, πιᾶστε τον!
— Γιατί; τί ἔκανε;
— Λέει πὼς πάει νὰ σκοτώση . . . τὴν ὥρα του.

⁂

Ἡ μικρὴ Δώρα ἔβαλε καινούργιο φουστανάκι.
— Εἶναι καὶ τῆς μόδας! τῆς λέει μιὰ φίλη της.
— Ὄχι, ὄχι! διαμαρτύρεται ἡ Δώρα. Εἶναι μόνο δικό μου.

⁂

ΔΑΣΚΑΛΟΣ (στὸν ἀφηρημένο μαθητή): Πρόσεχε! Δὲν πρέπει νὰ περισπᾶται ὁ νοῦς. . .
ΜΑΘΗΤΗΣ: Πῶς; Ἀφοῦ εἶναι συνηρημένος νόος - νοῦς.

ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ

Ἡ κυρία στέλνει τὴν καινούργια ὑπηρέτριά της νὰ ρίξη μερικὰ γράμματα στὸ ταχυδρομεῖο.
— Μήπως ξέχασες κανένα; τὴ ρώτησε στὸ γυρισμό της.
— Ὄχι, κυρία, ἕνα μάλιστα ποὺ γράφατε ἀπ' ἔξω (Ἐπεῖγον) τὸ ἔρριξα πρῶτο - πρῶτο.

ΕΛΑΤΟΣ

Γιατὶ κυκλοφοροῦμε καθυστερημένα

Καὶ τὸ 37ο φύλλο κυκλοφορεῖ πάλι ἀρκετὰ καθυστερημένο ἐξ αἰτίας τῆς τρομακτικῆς ἔλλειψης χαρτιοῦ. Καταβάλλουμε τώρα κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἐξοικονομήσουμε τὸ χαρτὶ ποὺ μᾶς χρειάζεται νὰ καλύψουμε τὴν καθυστέρηση καὶ νὰ κυκλοφορήσουμε στὸ ἑξῆς πιὸ κανονικά.

Λησμονημένοι στίχοι

Μύλε μου, σὺ ποὺ φτερωτὸς
Μερονυχτιὲς πάντα γυρνοῦσες
Καὶ κεῖ ψηλὰ καμαρωτός,
Ζωὴ χαρούμενη περνοῦσες,

Πῶς σοῦ χορτάριασ' ἡ μπασιά.
Κι' ἔρημ' ἡ πόρτα σου δὲν κλείνει;
Ποιὸς τάχα τὴν ἀφροντισιά
Σοῦ ζήλεψε καὶ τὴ γαλήνη;

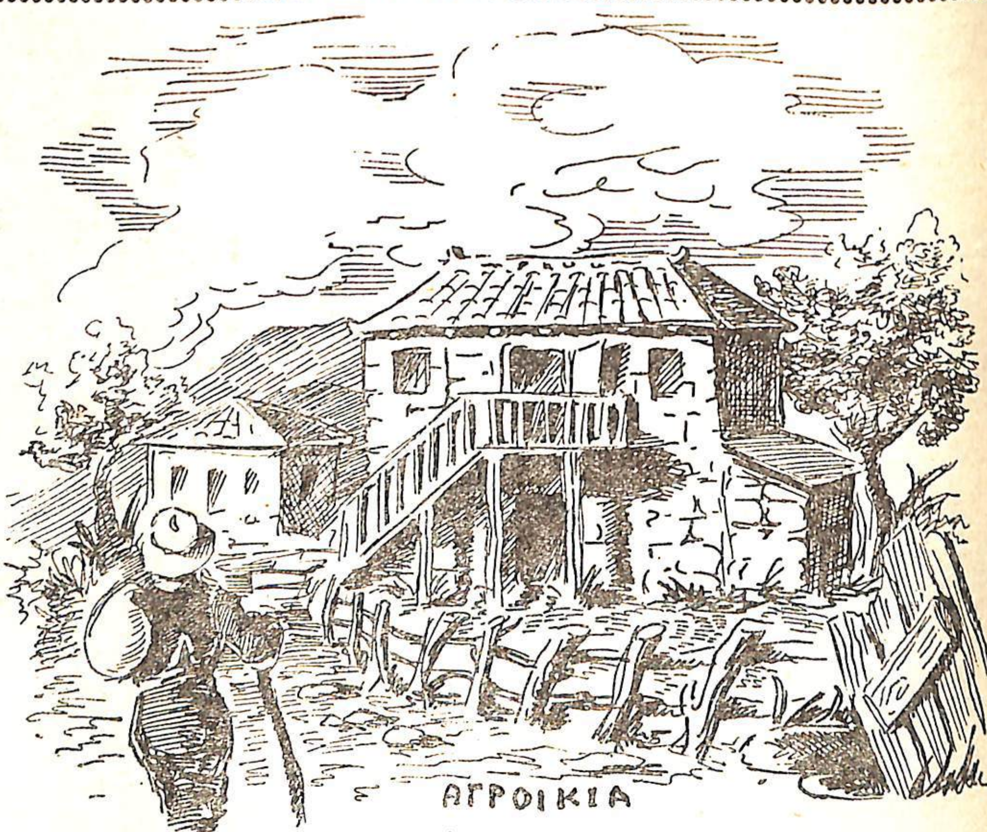
Μὲς στοῦ σπιτιοῦ μας τὴ γωνιά,
Ὅταν τὰ κούτσουρα σπιθίζουν
Κι' ὄξ' ὁ βορριὰς κι' ἡ παγωνιά,
Στοιχειὰ καὶ δράκοι τριγυρίζουν.

Ποιὸς συλλογιέται τὸν φτωχὸ
ποὺ ξενυχτᾶ στὸ δρόμο, ἀλήτη
ἔρμο γυμνὸ καὶ μοναχὸ
Δίχως φωτιὰ καὶ δίχως σπίτι;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Α. ΤΡΟΒΑΣ

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα:
Ἄσπρο περιστεράκι, Πειραχτῆρι, Μικρὸς πλοίαρχος, Ρόδινο μπουμπούκι, Ἀφρολουσμένος Θερμαϊκός, Βλάχος Νικητής.

Τοῦ ἀναγνώστου καὶ φίλου μας «Ζωγράφου Ρενουάρ».

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Οἱ τελεῖες ν' ἀντικατασταθοῦν μὲ φωνήεντα κι' οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τότε τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε θὰ σχηματίζουν συνηθισμένο ἀνδρικὸ ὄνομα.

1) — — . — . — .
2) — . — — . —
3) . — . . —
4) — — . — — . —
5) . — . — — . —
6) — . — — . — . — . — .
7) . . — . —
8) . — — . . —
9) — . — . — — . . .

1) Πόλη τῆς Δ. Μακεδονίας.
2) Ἐπαγγελματίας.
3) Προφήτης.
4) Ἐκεῖ ἔσπασαν τὰ μοῦτρα τους οἱ συμμορίτες.
5) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδας.
6) Ἀπαραίτητη γιὰ τὸ ράψιμο.
7) Τὸν πούλησαν τ' ἀδέλφια του.
8) Κόκκαλο.
9) Μικρασιατικὴ πόλη.

Γ. Φωτιάδης, Γρεβενὰ

2) ΤΙ ΤΗΣ ΗΤΑΝ

Καθὼς περνοῦσα, εἶδα τὴ φίλη μου Λουκία νὰ κουβεντιάζη μὲ κάποιον καὶ τὴ ρώτησα τί τῆς ἦταν. Ἡ Λουκία μοῦ ἀπάντησε: «Αὐτοῦ τοῦ ἀνδρὸς ἡ μητέρα ἤτανε πεθερὰ τῆς μητέρας μου». Τί τῆς ἦταν τῆς Λουκίας;

Φωτεινὴ Κωστάκη
Διάσελο Ἄρτης

3) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

1) * * * Α
2) * * Α *
3) * Α * *
4) Α * * *

1) Θὰ τὴ βρῆτε στὸ παποῦτσι.
2) Τὸ βλέπουμε στὸν ὕπνο μας.
3) Βγαίνει ἀπ' τὰ ἡφαίστεια.
4) Δὲν εἶναι ἄσπρος.

Νικ. Παπαθεοδώρου, Λάρισσα

4) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητᾶμε παρακάτω, σχηματίζουν γνωστὸ βουνό.

1) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου, 2) Βουνὸ τῆς Κρήτης. 3) Περίφημος καταρράκτης. 4) Ἔγιναν ἑλληνικά. 5) Βασιλῆας τῆς Ἰθάκης. 6) Ποταμὸς τῆς Μακεδονίας.

Σπῦρος Τσιγγλιφῆς

5) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Τὸ ἕνα ἀπαγορευτικὸ
τὸ ἄλλο γεωμετρικὸ
τὰ δυὸ μαζί, νησὶ γνωστό.

Σπῦρος Τσιγγλιφῆς

6) ΟΙ ΔΕΚΑ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΙ	ΔΡΟ	ΠΑΛ	ΠΑ	ΣΟ	ΜΑ	ΒΙ
ΣΗΣ	ΠΡΟ	ΚΕ	ΓΡΥ	ΝΟΣ	ΚΑ	ΡΗΣ
ΓΙ	Η	ΛΑ	ΝΗΣ	ΚΟ	ΛΑ	ΟΣ
ΛΙ	ΜΟΣ	ΣΙ	ΛΕΓ	ΝΟΣ	ΡΑΣ	ΜΑΡ
Α	ΜΑΣ	ΖΥ	ΠΑ	ΒΕ	ΛΩ	ΛΗΣ

Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ παραπάνω συλλαβὲς ὥστε νὰ σχηματισθοῦν τὰ ὀνόματα 10 γνωστῶν Ἑλλήνων ποιητῶν.

Ἠλ. Ἀρμένης, Ζάκυνθος

7) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσης
βλέπεις ἕν' ἀστερισμό·
ἂν μ' ἀλλάξης τὸ κεφάλι
ἀπροόπτως θὰ προβάλλη
κάθισμα βασιλικό.

8) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁριζόντια: Πολύτιμο ζῶο. Κάθετα: Ἀρχαῖο ἀμυντικὸ ὅπλο. Διαγώνια: Τόπος Καλλιέργειας. — Κουράζει.

Χαρ' Γ. Μιχαηλίδης, Παναγίτσα

9) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Λόλα, Μπάμπη, φέρτε την γρήγορα.
— Ποιὰ καλὲ μαμᾶ;
— Μὰ ἀφοῦ σᾶς τὴν εἶπα.

Γ. Μπαρμπερόπουλος
Κυπαρισσία

10) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὅταν βλέπω, δὲν τὸ βλέπω
καὶ τὸ βλέπω, ὅταν δὲν βλέπω.

Γ. Φωτιάδης, Γρεβενὰ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 37ο

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1						■		■					
2		■		■						■		■	
3						■		■					
4		■		■						■		■	
5						■		■					
6	■		■		■				■		■		■
7							■						
8	■		■		■				■		■		■
9						■		■					
10		■		■						■		■	
11						■		■					
12		■		■						■		■	
13						■		■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἡ δουλειά. — Ἀκολασίες. 2) Ὁ βοῦρκος στὴ γενική. 3) Γρᾶμμα τοῦ ἀλφαβήτου. — Τὸ διαθέτουν οἱ πολεμισταί. 4) περιέχει λιμνάζοντα νερά. 5) Τῆς Ἑλλάδας εἶναι γραφικώτατα. — Ἀρχαία Μικρασιατικὴ πόλη. 6) Πρακτορεῖο εἰδήσεων. 7) Μ' αὐτὴν γράφουμε. — Ἀρχαῖος βασιλῆας τῶν Θηβῶν. 8) Καταφατικόν. 9) Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς τῆς ἀρχαιότητος. — Πολεμικὸ ᾆσμα. 10) Ἀστερισμὸς 11) Βροχή. — Φαίνονται. 12) Ψηλὸ παποῦτσι. 13) Νοστιμίζουν τὰ φαγητά. — Πλατὺ ξίφος.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Μέσα (ἐπίρ.). — Ὑπεράνθρωπο κατόρθωμα. 2) Νομὸς τῆς Πελοποννήσου. 3) Προκαλεῖται μὲ τ' ἀστεῖα. — Ἐξαγοράζουν. 4) Νησὶ τοῦ Ἰονίου. 5) Δὲν τὰ ζεῖ κανένας δυὸ φορές. — Τὸ τελευταῖο κρασί. 6) Ἄρθρο στὴν αἰτιατική. 7) Αὐξάνουν τὴν ὅραση. — Στερεῖται τιμῆς 8) Σπόρ. 9) Χτυποῦν στὴ μύτη. — Φυσήματα (αἰτ.). 10) Ἀρχαία χώρα τῆς Μ. Ἀσίας. 11) Ζεσταίνει τὸ χέρι. — Ἀρρώστεια. 12) Ὁ καθένας ἔχει τὸ δικό του. 13) Τὸ μικρὸ ὄνομα περιφήμου λωποδύτη. — Ἔχει μικρὴ ἡλικία (θηλ.).

Γεώργιος Ἀλεξανδρῆς, Βάλτη

◇

ΛΥΣΕΙΣ 36ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μ - όρς, Ἄ - κεφος, Ρ - ῆγμα, Ἀ - ρών, Θ - ετικός, Ὦ - τα, Νικητὴς = ΜΑΡΑΘΩΝ.

2) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΣΙΤΟΣ — ΤΙΤΟΣ.

3) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΜΗΛΑ (Μὶ ΜΗ ΛΑ κη).

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΑΡΤΑ — ΞΕΡΞΗΣ = ΑΡΤΑΞΕΡΞΗΣ.

5) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Κ Α μ α τ ο ς
ἄ Κ Α ρ π ο ς
Α ρ Κ Α δ ί α
ἀ ν α Κ Α λ ῶ
Κ ό ρ α Κ Α ς
ἀ γ γ λ ι Κ Α
ἀ λ π α Κ Α ς
κ ό κ Κ Α λ α
δ ί Κ Α ι ο ν
ά Κ Α ρ δ ο ς
Κ Α ν α δ ᾶ ς

6) ΤΑ ΟΚΤΩ ΤΕΣΣΑΡΙΑ

444
44
4
4
4
———
500

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΖΩΡΟΑΣΤΡΗΣ — Ὥρα — Στρατός, Ζῶα, Ρήτωρ, Ἄρα, Τράτα, Στατήρ.

8) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) ΑΕΤΟΣ, 2) ΑΛΗΘΕΙΑ, 3) ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, 4) ΣΙΚΕΛΙΑ, 5) ΡΟΔΟΠΗ, 6) ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ, 7) ΝΕΡΩΝ, 8) ΕΒΕΡΕΣΤ.

9) ΤΡΙΓΩΝΟ

Π Ρ Α Γ Α
Ρ Ω Μ Η
Α Μ Α
Γ Η
Α

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ἀρ. 36

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΠΑΛΑ — ΣΙΓΑ, 2) ΑΠΙΔΙΑ, 3) ΤΟ — ΙΩΝΙΑ — ΑΧ, 4) ΕΥΑ — ΩΑ — ΑΦΗ, 5) ΡΙΟ — ΙΝΑ, 6) ΙΩΝ — ΕΤΙ 7) ΙΟΝ — ΧΑ — ΑΡΑ, 8) ΑΣ — ΜΑΤΙ — ΩΣ, 9) ΤΙΜΙΟΣ, 10) ΑΡΙΑ — ΣΥΡΩ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΠΟΤΕ — ΙΑΒΑ, 2) ΟΥΡΙΟΣ, 3) ΛΑ — ΑΙΩΝ — ΤΙ, 4) ΑΠΩ — ΟΝ — ΜΙΑ. 5) ΙΝΩ — ΧΑΜ, 6) ΔΙΑ — ΑΤΙ, 7) ΣΙΑ — ΙΣ — ΙΟΣ 8) ΙΑ — ΑΝΤΑ — ΣΥ, 9) ΑΦΑΙΡΩ, 10) ΑΡΧΗ — ΑΣΚΩ.

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

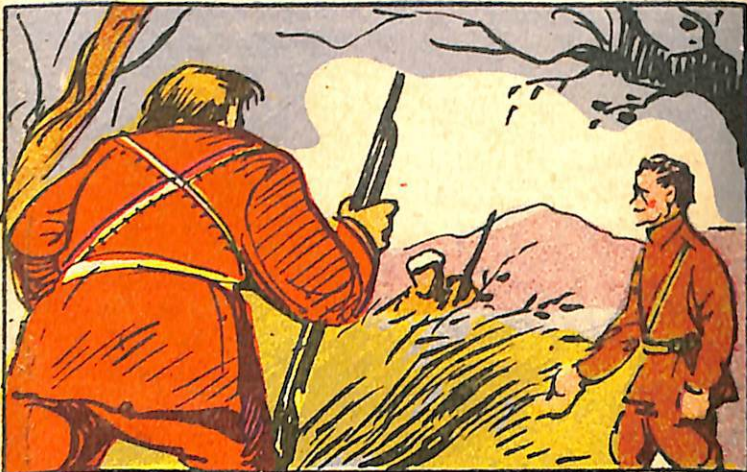
205 Ἦταν νύχτα ἀκόμα, ὅταν, ξεκίνησε ὁ Ἄγρας γιὰ τὸ δάσος.
Λυπημένα τὸν κοίταξε ὁ καπετὰν Τυλιγάδης.
— Πάρε με μαζί σου, Ἀρχηγέ, καὶ τὸν Παντελῆ καὶ τὸ Βαγγέλη καὶ τὸ Χρῆστο, γιὰ ἀσφάλεια.
Πρέπει νὰ κρατήσω τὴ συμφωνία, καπετὰν Τυλιγάδη.
— Θὰ πᾶς ἔτσι μοναχός, ἐνῶ ξέρεις τί κακόπιστοι εἶναι!
— Ἐγὼ εἶμαι ἕνας... Ἀξίζει νὰ ριψοκινδυνέψω γιὰ τὸν ἱερό μου σκοπό. Τὰ χωριὰ ὅμως νὰ μὴν πάθουν. Τὸ νοῦ σας!
Κι' ἔφυγε μὲ τοὺς ὁδηγούς. Πήγαινε σοβαρός, ἑτοιμάζοντας τὰ λόγια ποὺ θάλεγε στὸν ἐχθρό, γιὰ νὰ τοῦ μεταδώση τὸν ἐνθουσιασμό του.

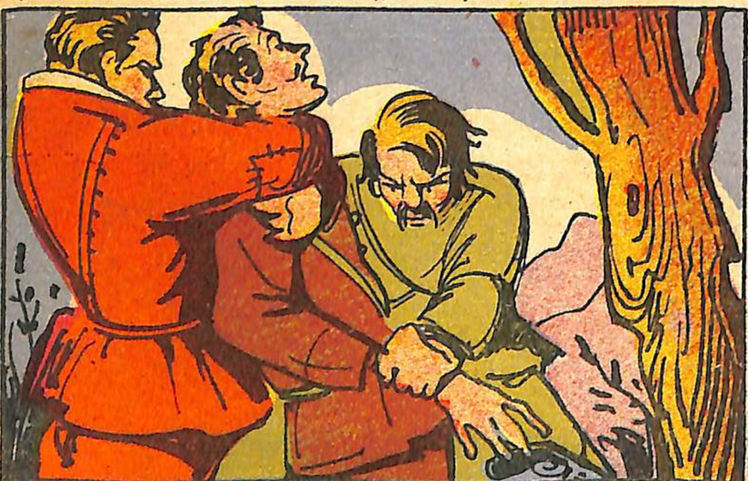
206 Ἤξερε καλὰ σὲ ποιὰ περιπέτεια εἶχε ριχτῆ. Μποροῦσε καὶ ν' ἀποτύχη βέβαια, μὰ μποροῦσε καὶ νὰ τοὺς πάρη μαζί του, νὰ εἰρηνέψη τὴν αἱματοποτισμένη Μακεδονία.
Ναί, ἂν ἀποτύχαινε, ὁ θάνατός του θἆταν μαρτυρικός. Τὸ ἤξερε καὶ τὸ δεχόταν... Πάλευε γιὰ μιὰ ἰδέα...
Ὁ ὁδηγὸς κοντοστάθηκε, ἀκροάστηκε...
— Ἄκουσα κάτι πίσω μας στὰ κλαριά. Κάτι περπατάει...
— Ἐμεῖς πᾶμε μπροστά, ποὖναι οἱ Βούλγαροι, εἶπε ὁ Ἄγρας.
Ἔφτασαν στὸ σημεῖο ποὺ εἶχαν ὁρίσει... Δυὸ ὁπλισμένοι Κομιταζῆδες τὸν περίμεναν.

207 — Ποῦ εἶναι οἱ ἄντρες σου, καπετὰν Ἄγρα; ρώτησαν, κοιτάζοντας δύσπιστα γύρω.
— Δὲν ἔφερα ἄντρες μαζί μου, εἶπε ἀκατάδεχτα ὁ Ἄγρας. Ἡ συμφωνία μου μὲ τὸ βοεβόδα σας τέτοια ἦταν. Μὰ ποῦ εἶναι ὁ Ζλατάν;
— Πῶς νὰ ἔρθη ἐδῶ, ὅταν εἶναι τόσο κοντὰ οἱ Ἕλληνες; Ἕνα μέρος ἀπ' τοὺς ἄντρες σου εἶναι στὴ Νιάουσα, ἄλλο στὸ Παλιοχώρι κι' ἄλλοι σκορπισμένοι ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Μιὰ πιστολιὰ νὰ ρίξης, θὰ ὁρμήσουν ὅλοι νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸ βοεβόδα...
— Ἐγώ, ἕνα λόγο ἔχω, ἀπάντησε ὁ Ἄγρας... Γιατί ὁ Ζλατὰν δὲν κράτησε τὸ δικό του; Ποῦ εἶναι; Πηγαίνετέ με ἐκεῖ ποὺ κρύβεται.

208 Φτάσανε σ' ἕνα ξέφωτο... Στάθηκαν. Ὁ Βούλγαρος σφύριξε συνθηματικά. Τότε μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα βγῆκε ἕνας κοκκινόξανθος ἄντρας ὁπλισμένος ὣς τὰ δόντια. Ὁ Ἄγρας τὸν γνώρισε:
— Ἦρθα μόνος, Ζλατάν, εἶπε. Ἐσὺ τί τοὺς θὲς τόσους ἁρματωμένους;
— Εἶναι βίγλες, γιὰ τὸν τύπο. Πᾶμε, καπετὰν Ἄγρα. Σοῦ ἔχω τραπέζι μὲ ἄλλους βοεβόδες, τὸν Κασάπτσε, τὸν Ἄγγελ Πέϊο. Ἐκεῖ πίσω ἀπὸ τὸ λόφο, στρώσαμε στὸ χορτάρι... Μὰ ἄφησε ἐδῶ τὸ ντουφέκι. Θ' ἀφήσω κι' ἐγὼ τὸ δικό μου. Πᾶμε σὰν ἀδέρφια.
Μὰ τότε, πίσω ἀπὸ τὸ βράχο, μιὰ παιδικὴ φωνὴ ἔσχισε τὸν ἀέρα:
— Μὴν πᾶς, κύριε Ἀρχηγέ. Μὴν πᾶς!

209 Τὴν ἴδια στιγμή, οἱ δυὸ ὁπλισμένοι Βούλγαροι τὸν ἔπιασαν.
Τοὺς τίναξε ὁ Ἄγρας ἀπὸ πάνω του κι' ἄρπαξε τὸ περίστροφό του... Μὰ ἄλλοι τέσσερις, ποὺ ἀνάμεσά τους ἦταν κι' ὁ Ἄγγελ Πέϊο, βγῆκαν ἀπὸ πίσω, τοῦ ἔστριψαν τὰ χέρια καὶ τὸ περίστροφο ἔπεσε χάμω...
— Κύριε Ἀρχηγέ, ξανάπε ἡ λεπτὴ κοριτσίστικη φωνούλα.
— Ἐσύ! φώναξε ὁ Ἄγγελ Πέϊο, βλέποντας τὴ Ράϊκα ποὺ κρατοῦσε τὸ περίστροφο τοῦ Ἄγρα...
Μιὰ σφαίρα ὅμως τὸν βρῆκε στὸ στῆθος...
— Φίδι κολοβό, γι' αὐτὸ λοιπὸν σ' ἔχω ἀναθρέψει;... Τὸ ρωμέϊκο σου ξύπνησε κι' ἂς μεγάλωσες, σὰ Βουλγάρα...

210 Ἡ Ράϊκα μόλις πρόφτασε νὰ χαμογελάση στὸν Ἀρχηγό... Ἕνας Βούλγαρος τὴν ἅρπαξε βάναυσα, τὴν ἔρριξε κάτω μὲ μιὰ κλωτσιά, τὴν πέταξε στὴ χαράδρα. Τὸ μικρὸ σωματάκι κατρακυλοῦσε σὰν κουβαράκι ὥσπου ἔμεινε ἀκίνητο.
Τότε ξέσπασε τὸ πανηγύρι γύρω ἀπὸ τὸν Ἄγρα. Μὲ ἀλαλαγμοὺς καὶ ξεφωνητὰ ξεφύτρωναν ἀπ' ὁλοῦθε Βούλγαροι, φώναζαν, γελοῦσαν...
Μέσα σὲ κείνη τὴν ξώφρενη χαρά, πνίγηκε κι' ἡ λύπη γιὰ τὸν Ἄγγελ Πέϊο, ποὺ ξεψύχησε σὲ λίγο.
Δεμένο τὸν ἔσερναν τὸν Ἄγρα στὰ χωριὰ μ' ἀλαλητὰ καὶ φωνές.
— Πιάστηκε τὸ θηρίο! Ἐλᾶτε νὰ δῆτε...

(Ἀκολουθεῖ)